ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການສ້າງແຜນດຳເນີນງານດ້ານນະໂຍບາຍ
ກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ (ARD PAP)

ແຜນດຳເນີນງານດ້ານນະໂຍບາຍ
ພັດທະນາອຸດສະຫະກຳການຄ້າເຂົ້າ
(2026-2030)

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ

ຕຸລາ 2025

ຄຳນຳ

ການພັດທະນາອຸດສະຫະກຳເຂົ້າເພື່ອການຄ້າໃນລາວແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດເພື່ອສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕ ທາງດ້ານ ເສດຖະກິດ, ເພີ່ມຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. ເຖິງແມ່ນວ່າມັນມີຄວາມສຳຄັນຫລາຍ, ແຕ່ຂະແໜງການນີ້ຍັງປະເຊີນໜ້າກັບສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍຢ່າງທີ່ກີດຂວາງຄວາມກ້າວໜ້າ. ຂໍ້ຈຳກັດທີ່ສຳຄັນ ປະກອບມີຜົນກະທົບຈາກການ ປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ລະບົບການຜະລິດທີ່ກະແຈກກະຈາຍ, ການຂາດແຄນແຮງງານ, ໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ບໍ່ພຽງພໍສຳລັບການປຸງແຕ່ງ, ການເກັບຮັກສາ, ແລະ ການຂົນສົ່ງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຄວາມບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີຂອງຄຸນນະພາບເຂົ້າ, ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນ ແລະ ສິນເຊື່ອທີ່ຈຳກັດ, ແລະ ການແຂ່ງຂັນໃນພາກພື້ນຈາກຜູ້ສົ່ງອອກເຂົ້າ ເພື່ອນບ້ານ.

ເອກະສານສະບັບນີ້ ໄດ້ນຳສະເໜີ ຫ້າແຜນດຳເນີນງານພັດທະນາ ອຸດສະຫະກຳເຂົ້າລາວ ທັງລະບົບຕັ້ງແຕ່ຂອດການຜະລິດ ຈົນເຖິງຂອດການສົ່ງອອກ. ແຜນດຳເນີນງານເຫຼົ່ານັ້ນມີເນື້ອໃນຄົບຖ້ວນພໍສົມຄວນ ແລະ ບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສາມາດນຳໄປເປັນບ່ອນອີງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ທັນທີຖ້າມີເງື່ອນໄຂທາງດ້ານງົບປະມານ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເອກະສານສະບັບນີ້ອາດມີຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງທາງດ້ານເນື້ອໃນ, ຮູບພາບປະກອບ ແລະ ເຕັກນິກບາງອັນອາດຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ ເຊິ່ງໃນໂອກາດນີ້ ພວກຂ້າພະເຈົ້າຂໍຄວາມຮ່ວມມືກັບທຸກພາກສ່ວນ ໃຫ້ມີການປະກອບຄຳຄິດຄຳເຫັນ, ສົ່ງຂ່າວ ເຖິງຄະນະຮັບຜິດຊອບດ້ວຍວິທີການສ້າງສັນ ເພື່ອປັບປຸງເອກະສານແນະນຳສະບັບນີ້ ໃຫ້ມີເນື້ອໃນສົມບູນຂຶ້ນຕື່ມ.

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ

ແຜນດຳເນີນງານດ້ານນະໂຍບາຍ ພັດທະນາອຸດສະຫະກຳການຄ້າເຂົ້າ (2026-2030)

ຮຽບຮຽງໂດຍ:
ທ່ານ ສາສະດາຈານ ຈັງຄວນ ໂຢ (Prof. Chunkwon Yoo), Biodiv Inc
ທ່ານ ປອ. Wonha Yang, Global Civic Sharing
ທ່ານ ປອ. ສີວຽງແຂກ ພົມມະລາດ, ຫົວໜ້າສູນຄົ້ນຄວ້າເຂົ້າ ແລະ ພຶດເສດຖະກິດ

ແປຈາກສະບັບພາສາອັງກິດສຳລັບກອງປະຊຸມໂດຍ:
ທ່ານ ປອ.ນ.ພອນວິໄລ ສີນະວົງ, ຮອງຫົວໜ້າສູນຄົ້ນຄວ້ານະໂຍບາຍເສດຖະກິດກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ (ຜູ້ປະສານງານໂຄງການ: ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ດຳເນີນງານ ຂອງຄະນະປະຕິບັດງານ ນະໂຍບາຍກະສິກຳ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ ລາວ (ARD PAP).

ທ່ານ ປອ. ສີວຽງແຂກ ພົມມະລາດ, ຫົວໜ້າສູນຄົ້ນຄວ້າເຂົ້າ ແລະ ພຶດເສດຖະກິດ

ສາລະບານ

I. ພາກສະເໜີ 7

1.1 ເສດຖະກິດຂອງອຸດສາຫະກຳເຂົ້າຂອງ ສປປ ລາວ 9

1.2 ການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິໂພກ 10

1.3 ການສົ່ງອອກ ແລະ ນຳເຂົ້າ 13

1.4 ບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດຂອງການຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ 14

II. ການວິເຄາະຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າ 17

2.1. ການຜະລິດ 19

2.2. ການທ້ອນໂຮມ 21

2.3. ການແປຮູບ(ການສີ) 22

2.4. ການຂາຍຍົກ ແລະ ຂາຍຍ່ອຍ 24

III. ຕົວຂັບເຄື່ອນຕົ້ນທຶນ ແລະ ການປັບປຸງ 26

IV. ນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານສຳລັບອຸດສາຫະກຳເຂົ້າ 30

4.1 ການທົບທວນຄືນນະໂຍບາຍໃນປະຈຸບັນ 30

4.2 ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດຳລັດວ່າດ້ວຍກຸ່ມ ແລະ ສະຫະກອນ 31

V. ຍຸດທະສາດໃນການສົ່ງເສີມການຄ້າເຂົ້າ 34

5.1 ການວິເຄາະ SWOT: ຈຸດແຂງ, ຈຸດອ່ອນ, ໂອກາດ, ສິ່ງທ້າທາຍ 34

5.2 ຍຸດທະສາດແບບຂ້າມຜ່ານ: ການຫັນປ່ຽນສິ່ງທ້າທາຍໄປສູ່ຄວາມໄດ້ປຽບ 36

VI. ນຳສະເໜີແຜນດຳເນີນງານຕາມຍຸດທະສາດ 40

6.1 ແຜນດຳເນີນງານ 1: ສົ່ງເສີມສະຫະກອນຜູ້ປູກເຂົ້າ 40

6.2 ແຜນດຳເນີນງານ 2: ພັດທະນາພື້ນທີ່ສະເພາະ ສຳລັບການຜະລິດເຂົ້າ ເພື່ອສົ່ງອອກ 50

6.3 ແຜນດຳເນີນງານ 3: ສົ່ງເສີມການຄວບຄຸມຕົ້ນທຶນການຜະລິດໃຫ້ມີປະສິດຕິພາບ 58

6.4 ແຜນດຳເນີນງານ 4: ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ 66

6.5. ແຜນດຳເນີນງານ 5: ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການປັບຕົວຕໍ່ສະພາບດິນ ຟ້າອາກາດ ແລະ ການກະຈາຍຄວາມສ່ຽງ 75

7. ເອກະສານອ້າງອີງ 83

ສະຫຼຸບສັງລວມໂດຍສັງເຂບ

ການພັດທະນາອຸດສະຫະກຳເຂົ້າເພື່ອການຄ້າໃນລາວແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດເພື່ອສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ເພີ່ມຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. ເຖິງແມ່ນວ່າມັນມີຄວາມສຳຄັນກໍ່ຕາມ, ແຕ່ຂະແໜງການນີ້ຍັງປະເຊີນໜ້າກັບສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍຢ່າງທີ່ກີດຂວາງຄວາມກ້າວໜ້າ. ຂໍ້ຈຳກັດທີ່ສຳຄັນປະກອບມີຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ລະບົບການຜະລິດທີ່ກະແຈກກະຈາຍ, ການຂາດແຄນແຮງງານ, ໂຄງສ້າງພື້ນຖານທີ່ບໍ່ພຽງພໍສຳລັບການປຸງແຕ່ງ, ການເກັບຮັກສາ, ແລະ ການຂົນສົ່ງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຄວາມບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີຂອງຄຸນນະພາບເຂົ້າ, ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນ ແລະ ສິນເຊື່ອທີ່ຈຳກັດ, ແລະ ການແຂ່ງຂັນໃນພາກພື້ນຈາກຜູ້ສົ່ງອອກເຂົ້າ ເພື່ອນບ້ານ ເຊັ່ນ ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ເຮັດໃຫ້ສິ່ງທ້າທາຍເພີ່ມຂຶ້ນ. ແຜນດຳເນີນງານຍູ້ໜູນນະໂຍບາຍ (**Policy Action Plan ຫຼື PAP**) ທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນບົດລາຍງານນີ້ແນໃສ່ການແກ້ໄຂບັນຫາຫຼາຍດ້ານດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ, ໂດຍການຫັນຂະແໜງເຂົ້າຈາກການຜະລິດເພື່ອກຸ້ມຕົນເອງໄປສູ່ອຸດສາຫະກຳທີ່ມີທ່າແຮງທາງດ້ານການຄ້າທີ່ສາມາດແຂ່ງຂັນໄດ້ທັງຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ທົ່ວໂລກ. ການຫັນປ່ຽນນີ້ຈະບັນລຸໄດ້ໂດຍການວິເຄາະແຕ່ລະບາດກ້າວຂອງຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າ, ໄຈ້ແຍກຄວາມບໍ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ສະເໜີວິທີແກ້ໄຂທີ່ມີເປົ້າໝາຍເຊັ່ນ:ການນຳແນວທາງການເຮັດກະສິກຳທີ່ສະຫຼາດຄຳນຶງເຖິງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ, ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມສະຫະກອນຊາວກະສິກອນ ແລະ ການປັບປຸງສິ່ງກໍ່ສ້າງຫຼັງການເກັບກ່ຽວໃຫ້ທັນສະໄໝ.

1. **ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມສະຫະກອນຊາວກະສິກອນ**
   ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງສະຫະກອນຊາວກະສິກອນ ເພື່ອໃຫ້ເກີດປະສິດທິພາບຂອງການຜະລິດທີ່ຄຸ້ມຄ່າ, ເພີ່ມທະວີການເຂົ້າເຖິງບັນດາປັດໄຈການຜະລິດທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ແລະ ເປີດກວ້າງການຕະຫຼາດແບບລວມກຸ່ມ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວຈະຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍມີກຳລັງການລົງທຶນເຂົ້າໃນເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ, ຍົກລະດັບປະສິດທິພາບການຜະລິດ, ແລະ ເສີມສ້າງອຳນາດການເຈລະຈາຕໍ່ລອງ.

2. **ພັດທະນາຂົງເຂດສະເພາະສຳລັບການຜະລິດເຂົ້າເພື່ອການສົ່ງອອກ**
   ສ້າງຂົງເຂດສະເພາະສຳລັບການຜະລິດເຂົ້າທີ່ເໝາະສົມກັບຕະຫຼາດສົ່ງອອກ, ໂດຍສຸມໃສ່ບັນລຸມາດຕະຖານຄຸນນະພາບລະດັບສາກົນ, ຊຸກຍູ້ການພົວພັນຄູ່ຮ່ວມມືລະຫວ່າງບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ, ແລະ ໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກແຮງຈູງໃຈຈາກລັດຖະບານ.

3. **ສົ່ງເສີມການຄວບຄຸ້ມຕົ້ນທຶນການຜະລິດໃຫ້ມີປະສິດຕິພາບ**
   ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມແກ່ຊາວກະສິກອນຢູ່ພື້ນທີ່ຈຸດສຸມ ກ່ຽວກັບການເຮັດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ , ພ້ອມທັງລົງທຶນເຂົ້າໃນການປັບປຸງກົນໄກ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ປັບປຸງຜົນຜະລິດ.

4. **ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ**
   ການປັບປຸງຂະບວນການອົບແຫ້ງ, ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການສີເຂົ້າໃຫ້ທັນສະໄໝ ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບເຂົ້າ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍໃຫ້ເຫຼືອນ້ອຍທີ່ສຸດ. ການກຳນົດມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ແລະ ລະບົບການຢັ້ງຢືນຈະຊ່ວຍຮັບປະກັນ ແລະ ສ້າງຄວາມໝັ້ນໃຈຕໍ່ຄຸນນະພາບຜະລິດຕະພັນທີ່ສອດຄ່ອງສຳລັບຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ.

5. **ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການປັບຕົວຕໍ່ສະພາບອາກາດ ແລະ ການກະຈາຍຄວາມສ່ຽງ**
   ແນະນຳແນວພັນເຂົ້າທີ່ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບອາກາດ ແລະ ເຕັກນິກການປູກທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ເພື່ອປ້ອງກັນການຜະລິດຈາກສະພາບອາກາດທີ່ຮ້າຍແຮງ. ການລົງທຶນໃນໂຄງລ່າງພື້ນຖານທີ່ສາມາດຮັບມືກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ໂຄງການປະກັນໄພດ້ານໄພພິບັດ ຈະຊ່ວຍເພີ່ມທະວີຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງຂະ ແໜງການຕື່ມອີກ.

   ຄາດຄະເນຜົນທີ່ຈະໄດ້ຮັບພາຍຫຼັງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດຳເນີນງານສຳເລັດ ມີດັ່ງນີ້:

   - ເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ຫຼຸດຕົ້ນທຶນ, ສົ່ງຜົນໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ
   - ປັບປຸງຄຸນນະພາບເຂົ້າໄດ້ຕາມມາດຕະຖານສາກົນ ແລະ ເສີມສ້າງຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນດ້ານການສົ່ງອອກ
   - ສົ່ງເສີມການຜະລິດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ ແລະ ຢືດຢຸ່ນ ເພື່ອຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ
   - ເສີມສ້າງການເຊື່ອມໂຍງຕະຫຼາດ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງເຂົ້າລາວໃນຕະຫຼາດໂລກ
   - ສົ່ງເສີມການພັດທະນາຊຸມຊົນ ແລະ ຄວາມຈະເລີນທາງດ້ານເສດຖະກິດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ

ກອບຍຸດທະສາດຂອງແຜນດຳເນີນງານນີ້ແມ່ນໄດ້ຮັບການອອກແບບເພື່ອໃຫ້ ສປປ ລາວສາມາດຜ່ານຜ່ານສິ່ງທ້າທາຍໃນຂະແໜງການເຂົ້າໃນປະຈຸບັນ ແລະ ເປີດໂອກາດໃຫ້ແກ່ການເຕີບໂຕ, ຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ເສີມສ້າງຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນລະດັບສາກົນ.

I. ພາກສະເໜີ

ການພັດທະນາອຸດສະຫະກຳເຂົ້າເພື່ອການຄ້າໃນລາວແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດເພື່ອສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ເພີ່ມຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ. ເຖິງແມ່ນວ່າມັນມີຄວາມສຳຄັນກໍ່ຕາມ, ຂະແໜງການນີ້ຍັງປະເຊີນໜ້າກັບສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍຢ່າງທີ່ກີດຂວາງຄວາມກ້າວໜ້າ. ເຊິ່ງລວມເຖິງຂໍ້ຈຳກັດດ້ານການຜະລິດເຊັ່ນ: ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ, ເຊິ່ງນຳໄປສູ່ຮູບແບບດິນຟ້າອາກາດທີ່ບໍ່ສາມາດຄາດເດົາໄດ້ແລະຄວາມຖີ່ຂອງເຫດການທີ່ຮ້າຍແຮງທີ່ເພີ່ມຫຼາຍຂຶ້ນເຊັ່ນໄພແຫ້ງແລ້ງແລະນໍ້າຖ້ວມ, ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການປູກເຂົ້ານາປີ ຫຼື ນາທີ່ໃຊ້ນໍ້າຝົນ[1].

ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານໂຄງສ້າງ, ເຊິ່ງມີລັກສະນະເປັນການເຮັດກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍທີ່ມີພື້ນທີ່ ທີ່ຖືຄອງບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງ ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທີ່ຈຳກັດ, ຍິ່ງເຮັດໃຫ້ຄວາມສາມາດຂອງຊາວກະສິກອນໃນການລົງທຶນໃນເຕັກໂນໂລຢີ ແລະ ການເຮັດກະສິກຳທີ່ທັນສະໄໝຖືກຈຳກັດຫຼາຍຂຶ້ນ, ສົ່ງຜົນໃຫ້ຜົນຜະລິດຕໍ່າ ແລະ ຄຸນນະພາບບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ[2]. ນອກຈາກນັ້ນ, ການຂາດແຄນແຮງງານຍ້ອນການຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານໃນຊົນນະບົດ - ຕົວເມືອງ ແລະ ຊາວກະສິກອນທີ່ມີອາຍຸສູງ, ບວກກັບການເຂົ້າເຖິງປັດໃຈການຜະລິດກະສິກຳທີ່ຈຳເປັນຍັງບໍ່ພຽງພໍເຊັ່ນ: ເມັດພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ, ຝຸ່ນ, ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ, ສົ່ງຜົນໃຫ້ຜົນຜະລິດຕໍ່າກວ່າມາດຕະຖານ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງພືດຫຼຸດລົງ; ແລະ ການເຊື່ອມໂຊມຂອງດິນທີ່ເກີດຈາກການເຮັດກະສິກຳແບບບໍ່ຍືນຍົງ, ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ, ການແຂ່ງຂັນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ເຮັດໃຫ້ສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆຮ້າຍແຮງຂຶ້ນຕື່ມເນື່ອງຈາກຜົນຜະລິດເຂົ້ານາປີຫຼຸດລົງ.

ອຸປະສັກໃນການສົ່ງອອກຍັງເປັນສິ່ງທ້າທາຍອັນສຳຄັນສຳລັບຂະແໜງການເຂົ້າຂອງລາວ. ບັນຫາການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບທີ່ເກີດຈາກລະບົບການຜະລິດກະແຈກກະຈາຍ ແລະ ວິທີການເຮັດກະສິກຳແບບດັ່ງເດີມເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບເຂົ້າມີຄວາມບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການບັນລຸຕາມມາດຕະຖານສາກົນ, ນອກຈາກນີ້ພື້ນຖານໂຄງລ່າງສຳລັບການປຸງແຕ່ງ, ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການຂົນສົ່ງຍັງບໍ່ພຽງພໍ; ລວມເຖິງການຂາດໂຮງສີເຂົ້າທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຂົນສົ່ງທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບຍິ່ງເປັນອຸະສັກຕໍ່ທ່າແຮງການສົ່ງອອກ.

ອຸປະສັກໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ, ເຊັ່ນ: ສິ່ງທ້າທາຍໃນການປະຕິບັດຕາມໂກຕ້າສົ່ງອອກ ແລະ ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄຸນນະພາບ, ບວກກັບອັດຕາພາສີສູງ ແລະ ອຸປະສັກທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສີໃນບາງຕະຫຼາດ, ກໍເປັນປັດໃຈຈຳກັດປະລິມານການສົ່ງອອກ. ນອກຈາກນີ້ລາວຍັງຕ້ອງປະເຊີນກັບການແຂ່ງຂັນທີ່ຮ້າຍແຮງຈາກປະເທດເພື່ອນບ້ານຜູ້ທີ່ສົ່ງອອກເຂົ້າທີ່ສຳຄັນເຊັ່ນ: ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ທີ່ມີພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ໝັ້ນຄົງ, ລະບົບການຜະລິດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຊື່ສຽງໃນດ້ານຄຸນນະພາບເຂົ້າສູງ.

ນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ ແລະ ທ່າອ່ຽງຂອງຕະຫຼາດຍັງມີບົດບາດສຳຄັນໃນການຫັນປ່ຽນອຸດສາຫະກຳເຂົ້າຂອງລາວ. ການວາງທິດທາງຂອງນະໂຍບາຍພາຍໃນລັດຖະບານ, ການລົງທຶນໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການພັດທະນາທີ່ຈຳກັດ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍທີ່ບໍ່ພຽງພໍ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມນະໂຍບາຍທີ່ທ້າທາຍ, ແລະ ການເໜັງຕີງຂອງລາຄາຕະຫຼາດ ຍ້ອນປັດໃຈຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການປ່ຽນແປງຂອງການສະໜອງ

---

[1] World Bank. (2023). Laos Economic Monitor, August 2023: Boosting Productivity for Accelerated and Sustainable Growth. World Bank.

[2] MAF. (2022). The 3rd Lao Agricultural Census 2019/20. Vientiane: Ministry of Agriculture and Forestry

ແລະ ຄວາມຕ້ອງການທົ່ວໂລກ, ເຫດການທາງສະພາບອາກາດ ແລະ ນະໂຍບາຍການຄ້າ, ເພີ່ມຄວາມຊັບຊ້ອນຕື່ມອີກ, ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ສົ່ງອອກມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການວາງແຜນສໍາລັບອະນາຄົດ[3]. ການເໜັງຕີງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນເງິນຕາຍັງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການແຂ່ງຂັນຂອງການສົ່ງອອກເຂົ້າຂອງລາວໃນຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດອີກດ້ວຍ. ແຜນດໍາເນີນງານຍູ້ໜູນນະໂຍບາຍນີ້ສຸມໃສ່ການຫັນປ່ຽນຂະແໜງການຜະລິດເຂົ້າຈາກການຜະລິດເພື່ອບໍລິໂພກກຸ່ມຕົນເອງໄປສູ່ອຸດສາຫະກໍາທີ່ສາມາດແຂ່ງຂັນໄດ້ທັງຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ແຜນດັ່ງກ່າວໄດ້ຮັບການອອກແບບເພື່ອແກ້ໄຂບັນດາສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍດ້ານທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ແລະ ນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກໂອກາດຕ່າງໆພາຍໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຂອງເຂົ້າເພື່ອເພີ່ມຜົນຜະລິດ, ກໍາໄລ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງ.

ແຜນດໍາເນີນງານນີ້ເຈາະຈົງເຂົ້າໄປໃນຄວາມສັບຊ້ອນຂອງຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າ, ວິເຄາະທຸກຂັ້ນຕອນຕັ້ງແຕ່ການຜະລິດຈົນເຖິງການຂາຍຍ່ອຍ ເພື່ອກໍານົດຈຸດທີ່ຂາດປະສິດທິພາບ ແລະ ສະເໜີວິທີການແກ້ໄຂສະເພາະໜ້າ. ແຜນດັ່ງກ່າວໄດ້ສຸມໃສ່ຊຸກຍູ້ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງບັນດາພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ຊຸກຍູ້ຄວາມກ້າວໜ້າທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ເພີ່ມທະວີກອບນະໂຍບາຍ, ເພື່ອແນໃສ່ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນລາວ, ເສີມສ້າງຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນຂອງຂະແໜງການ ແລະ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດໂດຍລວມຂອງປະເທດ.

ຈຸດປະສົງສະເພາະຂອງການຄົ້ນຄວ້າ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການຂຽນແຜນດໍາເນີນງານຄັ້ງນີ້:

- ວິເຄາະສະພາບປັດຈຸບັນ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຜະລິດເຂົ້າຂອງ ສປປ ລາວ
- ວິເຄາະຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າການຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ກໍານົດໂອກາດໃນການຂະຫຍາຍການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ
- ສ້າງແຜນດໍາເນີນງານເພື່ອສົ່ງເສີມການຂາຍເຂົ້າໃນຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ

ຄາດຄະເນຜົນທີ່ຈະໄດ້ຮັບ ຫຼັງຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດໍາເນີນງານສໍາເລັດ ມີດັ່ງນີ້:

- ການປັບປຸງສະມັດຕະພາບການຜະລິດ: ການປັບປຸງແນວທາງການເຮັດກະສິກໍາ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງປັດໃຈການຜະລິດທີ່ດີຂຶ້ນ ຈະນໍາໄປສູ່ຜົນຜະລິດເຂົ້າທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດທີ່ຕໍ່າລົງ.
- ການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ການຕະຫຼາດ: ການຜະລິດເຂົ້າມີຄຸນນະພາບສູງຂຶ້ນໄດ້ມາດຕະຖານສາກົນຈະເຮັດໃຫ້ການສົ່ງອອກເພີ່ມຂຶ້ນ.
- ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ: ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກັບຂະແໜງການເຂົ້າ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດຮັບມືກັບສິ່ງທ້າທາຍທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ດ້ານສະພາບອາກາດໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ຈະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຄໍ້າປະກັນສະບຽງອາຫານໂດຍລວມຂອງປະເທດລາວ.

[3] World Bank. (2018). Laos Rice Strategy. World Bank, Washington, DC. © World Bank.

ພາບລວມຂອງອຸດສາຫະກຳເຂົ້າ ແລະ ບັນຫາຕ່າງໆ

1.1 ເສດຖະກິດຂອງອຸດສາຫະກຳເຂົ້າຂອງ ສປປ ລາວ

ໃນປີ 2023, GDP ຂອງສປປລາວບັນລຸໄດ້ 14,5 ຕື້ໂດລາ ສະຫະລັດ, ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວ 3,7%, ຟື້ນຕົວຈາກການເຕີບໂຕ 2,7% ຂອງປີຜ່ານມາ (2022). ປັດໄຈສຳຄັນທີ່ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເຕີບໂຕນີ້ໄດ້ແກ່ການພັດທະນາດ້ານການທ່ອງທ່ຽວ, ການຂົນສົ່ງ, ການບໍລິການຂົນສົ່ງ ແລະ ການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ສິ່ງທ້າທາຍຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຄ່າເງິນທີ່ຫຼຸດລົງ, ອັດຕາເງິນເຟີ້, ການຂາດເຂີນແຮງງານ, ແລະ ສະພາບດິນຟ້າອາກາດທີ່ບໍ່ເອື້ອອຳນວຍໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ເສດຖະກິດໂດຍລວມ[4].

ຂະແໜງກະສິກຳມີບົດບາດສຳຄັນໃນເສດຖະກິດລາວ, ໂດຍປະກອບສ່ວນປະມານ 15% ຂອງ GDP ໃນປີ 2023.ຂະແໜງກະສິກຳຍັງມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນລາວຈຳນວນຫຼາຍ,ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ,ເຖິງແມ່ນວ່າຂະແໜງກະສິກຳຈະປະກອບສ່ວນຂອງGDPຂອງປະເທດຂ້ອນຂ້າງໜ້ອຍເມື່ອທຽບໃສ່ຂະແໜງການອື່ນເຊັ່ນ: ການບໍລິການ ແລະ ອຸດສາຫະກຳອື່ນໆ. ການປູກເຂົ້າກວມປະມານ7-8% ຂອງGDP. ການປະກອບສ່ວນອັນສຳຄັນນີ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງເຂົ້າໃນຂະແໜງກະສິກຳຂອງລາວ ແລະ ເສດຖະກິດໂດຍລວມ. ປະເທດລາວໄດ້ນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ດິນປູກຝັງຫຼາຍກວ່າ60%ສຳລັບການປູກເຂົ້າ, ເຊິ່ງເນັ້ນໜັກເຖິງບົດບາດສຳຄັນຂອງການຜະລິດເຂົ້າໃນການສ້າງລາຍຮັບຈາກຊົນນະບົດ ແລະ ການຄ້ຳປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ. ການປູກເຂົ້າເປັນສ່ວນທີ່ສຳຄັນຂອງຂະແໜງກະສິກຳຂອງ GDPຂອງປະເທດ.

ລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນກະສິກຳໃນລາວມີການປ່ຽນແປງຢ່າງເຫັນໄດ້ຊັດເຈນໃນຊ່ວງເວລາທີ່ຜ່ານມາໂດຍໄດ້ຮັບອິດທິພົນຈາກການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ການປ່ຽນແປງແນວທາງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດ້ານກະສິກຳ. ໃນຊຸມປີຜ່ານມານີ້, ປະເທດລາວໄດ້ມີຜົນສຳເລັດຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງໃນການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຍ້ອນການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ. ແຕ່ປີ 1993 ຫາ 2019 ອັດຕາຄວາມທຸກຍາກໃນລາວໄດ້ຫຼຸດລົງຈາກ 46% ເປັນ 18% ຕາມລຳດັບ. ອັດຕາການເຕີບໂຕGDP ສະເລ່ຍຕໍ່ປີແມ່ນ 7.3%. ການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດນີ້ສ່ວນໜຶ່ງແມ່ນມາຈາກການປ່ຽນແປງແນວທາງການເຮັດການກະສິກຳ, ໂດຍມີຫຼາຍຄົວເຮືອນໄດ້ຫັນປ່ຽນຈາກການປູກເຂົ້າເພື່ອລ້ຽງຊີບ ໄປສູ່ການປູກພືດທີ່ເປັນເສດຖະກິດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ໄດ້ສ້າງສິ່ງທ້າທາຍອັນໃຫຍ່ຫຼວງ, ເຮັດໃຫ້ຫຼາຍຄອບຄົວສູນເສຍລາຍຮັບ. ການຟື້ນຕົວຂອງເສດຖະກິດໃນເວລາຕໍ່ມາໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນ; ແຕ່ສິ່ງທ້າທາຍໃໝ່ໆໄດ້ປະກົດຂຶ້ນເຊັ່ນ: ການກະຈາຍແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງລາຍຮັບ ແລະ ການປັບປຸງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ. ເຖິງວ່າຈະມີສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້, ແຕ່ທ່າອ່ຽງໂດຍລວມຍັງຄົງເປັນໄປໃນທາງບວກ,

[4] World Bank (2024). Lao PDR economic Monitor-Accelerating reforms for growth. Thematic Section: Education for growth and development.

ໂດຍຄົວເຮືອນຊາວກະສິກອນມີລາຍໄດ້ທີ່ສູງຂຶ້ນເນື່ອງຈາກສາມາດເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດໄດ້ດີຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງການປູກພືດຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ການນໍາໃຊ້ເຕັກນິກກະສິກໍາທັນສະໄໝ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດໃໝ່ໆ ໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ຊາວກະສິກອນໃນລາວ ມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ. ສະຫລຸບລວມແລ້ວ, ເຖິງວ່າລາຍຮັບຂອງຄົວເຮືອນຊາວກະສິກອນໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນດີຂຶ້ນ ເມື່ອເວລາຜ່ານໄປເນື່ອງຈາກການກະຈາຍຄວາມສ່ຽງ ແລະ ການຄ້າຂາຍທີ່ດີຂຶ້ນ, ແຕ່ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ຍັງຄົງເກີດຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ມັນຕ້ອງການຄວາມເອົາໃຈໃສ່ເພື່ອຮັກສາ ແລະ ຂະຫຍາຍຜົນໄດ້ຮັບທີ່ດີຂຶ້ນເຫຼົ່ານີ້ຕໍ່ໄປ[5].

1.2 ການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິໂພກ

ປະເທດລາວສາມາດຜະລິດເຂົ້າໄດ້ກຸ້ມຕົນເອງຕັ້ງແຕ່ປີ2000. ປະລິມານການຜະລິດເຂົ້າໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ໂດຍມີເຂົ້າເຫຼືອສໍາຮອງ ແລະ ສົ່ງອອກ. ນີ້ແມ່ນເຫດການຄັ້ງປະຫວັດສາດທີ່ສໍາຄັນຂອງປະເທດ [6]. ໃນໄລຍະຜ່ານມາ, ການຜະລິດເຂົ້ານາປີໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ. ໃນປີ 2022, ຜົນຜະລິດເຂົ້າລວມທັງໝົດແມ່ນ 3.7 ລ້ານໂຕນ, ໃນນັ້ນ 83% ເປັນເຂົ້ານາປີ, 12% ເປັນເຂົ້າລະດູແລ້ງ(ນາແຊງ), ແລະ ເຂົ້າໄຮ່ ມີພຽງ 5% ເທົ່ານັ້ນ. ຂະນະທີ່ຜົນຜະລິດເຂົ້າເປືອກສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນໃນປີ 2022 ແມ່ນ 508 ກິໂລຕໍ່ຄົນ, ເຊິ່ງຫຼຸດລົງ 80 ກິໂລຕໍ່ຄົນເມື່ອທຽບໃສ່ປີ 2014, ແຕ່ຍັງພຽງພໍຕໍ່ການບໍລິໂພກໃນພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ.

ອີງຕາມການສໍາຫຼວດສະຖິຕິກະສິກໍາທົ່ວປະເທດຄັ້ງທີ **3** ຂອງລາວ, ເຫັນວ່າຄອບຄົວກະສິກໍາກວມເອົາ **52%** ຂອງຈໍານວນຄອບຄົວທັງໝົດໃນ ສປປ ລາວ ໃນປີ **2019/20,** ໂດຍມີຈໍານວນ **644,098** ຄອບຄົວ. ສ່ວນໃຫຍ່ (90%) ເປັນຊາວນາປູກເຂົ້າ, ສະເລ່ຍຜົນຜະລິດ 3 ໂຕນຕໍ່ເຮັກຕາ. ເນື້ອທີ່ກະສິກໍາສະເລ່ຍຕໍ່ຄອບຄົວແມ່ນ 2,1 ເຮັກຕາ, ປະກອບມີ 0,8 ເຮັກຕາສໍາລັບພືດປະຈໍາລະດູການ ແລະ 1.3 ເຮັກຕາສໍາລັບພືດຢືນຕົ້ນ. ການນໍາໃຊ້ລົດໄຖນາ 4 ລໍ້ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 9% ໃນປີ 2010/11 ເປັນ 11.3% ໃນປີ 2019/20. ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນລະຫວ່າງກຸ່ມປະຊາກອນ. ປະມານ 22% ຂອງຄອບຄົວຊາວກະສິກອນມີເນື້ອທີ່ຫນ້ອຍກວ່າ 1 ເຮັກຕາ, 31% ມີເນື້ອທີ່ 1 ຫາ 2 ເຮັກຕາ, 25% ມີເນື້ອທີ່ 2 ຫາ 3 ເຮັກຕາ, ແລະ 22% ມີຫຼາຍກວ່າ 3 ເຮັກຕາ.

ຕາຕະລາງ 1: ຈໍານວນຄົວເຮືອນຊາວກະສິກອນຈໍາແນກຕາມຂະໜາດການຖືຄອງທີ່ດິນ (ເປັນເຮັກຕາ) ຂອງແຕ່ລະແຂວງໃນ ສປປ ລາວ

ແຂວງ	1 ຮຕ ລົງມາ	1-2 ຮຕ	ຫຼາຍກວ່າ 2-3 ຮຕ	3 ຮຕ ຂຶ້ນໄປ
ຜົ້ງສາລີ	6,574	6,350	3,616	2,728
ຫຼວງນໍ້າທາ	3,547	7,450	6,089	5,042
ອຸດົມໄຊ	7,669	10,463	7,638	9,096
ບໍ່ແກ້ວ	4,293	6,792	3,777	2,468
ຫຼວງພະບາງ	5,324	13,451	13,261	14,887
ຫົວພັນ	16,718	9,168	2,958	1,002
ໄຊຍະບູລີ	10,924	11,356	10,435	13,622

[5] World Bank (2020). Lao PDR Poverty Profile and Poverty Assessment 2020

[6] Ministry of Agriculture and Forestry (2015). Agriculture Development Strategy to 2025 and Vision to the year 2030

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	8,873	5,093	2,307	2,751
ຊຽງຂວາງ	5,105	7,277	4,870	5,252
ແຂວງວຽງຈັນ	11,062	9,072	6,865	10,737
ບໍລິຄຳໄຊ	4,408	7,758	8,434	7,065
ຄຳມ່ວນ	9,874	14,650	8,833	3,900
ສະຫວັນນະເຂດ	19,417	35,976	28,568	20,208
ໄຊສົມບູນ	645	1,326	1,159	3,944
ເຊກອງ	2,752	5,592	3,258	1,888
ສາລະວັນ	5,641	12,749	12,221	9,794
ຈຳປາສັກ	8,086	17,095	18,434	12,374
ອັດຕະປື	2,487	5,378	4,050	2,704
ລວມ	133,399	186,996	146,773	129,462

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການສຳຫຼວດສະຖິຕິກະສິກຳທົ່ວປະເທດ 2019/2020

ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຢ່າງຮ້າຍແຮງຕໍ່ຂະແໜງກະສິກຳໃນ ສປປ ລາວ. ສະພາບດິນຟ້າອາກາດສ້າງເຫດການຮ້າຍແຮງທີ່ເກີດຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ແລະ ບໍ່ສາມາດຄາດຄະເນໄດ້ເຊັ່ນ: ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນ້ຳຖ້ວມ ໄດ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງພືດຜົນເສຍຫາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດສະບຽງອາຫານໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງປະຊາກອນລາວທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນນັບມື້ນັບຫຍຸ້ງຍາກ. ໃນປີ 2018, ໄດ້ເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນ້ຳຖ້ວມທົ່ວປະເທດເຊິ່ງມັນໄດ້ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍເຖິງ 11,8% ຂອງການຜະລິດເຂົ້າທັງໝົດ. ໃນປີ 2019, ນ້ຳຖ້ວມໄດ້ເກີດຂຶ້ນໃນ 6 ແຂວງ, ສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ເນື້ອທີ່ນາປະມານ 100,000 ເຮັກຕາ ຫຼື ເທົ່າກັບ 13% ຂອງຈຳນວນເນື້ອທີ່ທັງໝົດ. ນອກຈາກນັ້ນ, ພະຍາດ ແລະ ສັດຕູພືດກໍ່ນັບມື້ນັບເກີດຂຶ້ນເລື້ອຍໆ, ເຮັດໃຫ້ເກີດການສູນເສຍຜົນຜະລິດເຖິງ 10%. ແຂວງທີ່ຜະລິດເຂົ້າຕົ້ນຕໍໃນທົ່ວປະເທດແມ່ນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ (25%), ແຂວງຈຳປາສັກ (12%), ແລະ ຄຳມ່ວນ (10%)[7].

ສປປ ລາວ ເປັນແຫຼ່ງລວມແນວພັນເຂົ້າຫຼາຍກວ່າ 3,000 ແນວພັນ ,ເຊິ່ງສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານວັດທະນະທຳຂອງປະເທດ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ, ເຂົ້າລາວແມ່ນແບ່ງອອກເປັນສອງປະເພດຄື: ເຂົ້າໜຽວ (glutinous) ແລະ ເຂົ້າຈ້າວ (non-glutinous). ເຂົ້າໜຽວ ມີປະລິມານອະມີໂລເພັກຕິນ (amylopectin) ສູງເຊິ່ງຮັດໃຫ້ມີຄວາມໜຽວເມື່ອປຸງແຕ່ງສຸກ. ເຂົ້າຈ້າວ, ເຊິ່ງເອີ້ນກັນວ່າເຂົ້າປົກກະຕິມີປະລິມານ ອະມີໂລເພັກຕິນ (amylopectin) ຕ່ຳກວ່າ ແລະ ປະມານ ອະມີໂລສ (amylose) ສູງກວ່າ, ເຮັດໃຫ້ຄວາມໜຽວໜ້ອຍລົງ ແລະ ຟູຂຶ້ນເມື່ອປຸງແຕ່ງສຸກ. ເຂົ້າຍັງຖືກຈັດປະເພດຕາມກິ່ນ ແລະ ສີຂອງມັນອີກດ້ວຍ. ເຂົ້າຫອມມີກິ່ນທີ່ເປັນເອກະລັກທີ່ຊ່ວຍເພີ່ມລົດຊາດຂອງເຂົ້າ; ສ່ວນເຂົ້າທີ່ບໍ່ຫອມຈະມີກິ່ນ ແລະ ລົດຊາດທີ່ເປັນກາງ. ເຂົ້າມີສີທີ່ແຕກຕ່າງກັນເຊັ່ນ: ສີດຳ, ສີຂາວ, ສີແດງ, ແລະ ສີມ່ວງ, ຂຶ້ນກັບເມັດສີໃນຊັ້ນຮຳຂອງເຂົ້າ. ສີເຫຼົ່ານີ້ມັກຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບຄຸນຄ່າທາງໂພຊະນາການ ແລະ ຄຸນສົມບັດທີ່ເປັນຢາທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ຕົວຢ່າງ: ເຂົ້າສີດຳແມ່ນອຸດົມໄປດ້ວຍສານຕ້ານອະນຸມູນອິດສະລະ; ເຂົ້າແດງມີທາດເຫຼັກສູງ; ແລະ ເຂົ້າສີມ່ວງແມ່ນດີສຳລັບການໄຫຼວຽນຂອງເລືອດ.

ເສັ້ນສະແດງ 1: ການຜະລິດເຂົ້າໃນປະເທດລາວ

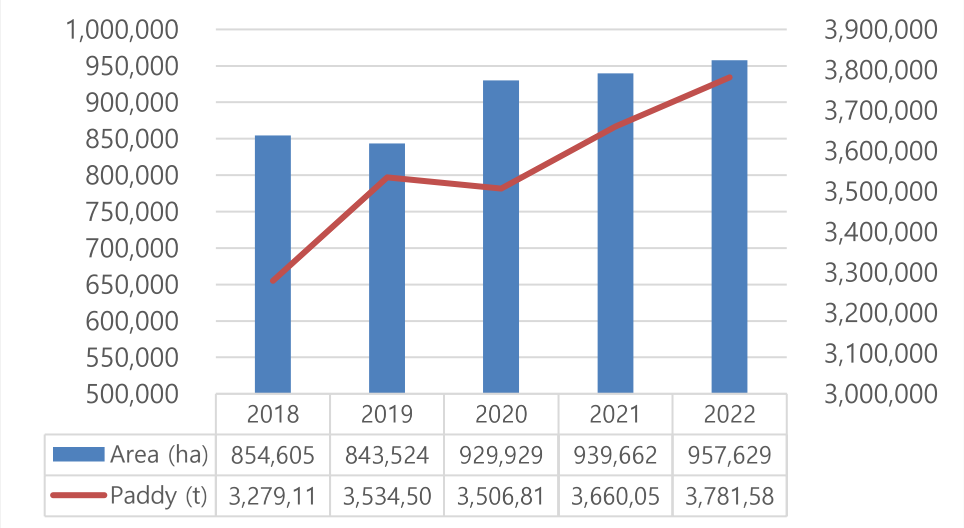

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, 2022

ແຕ່ປີ 2018-2022, ຍຸດທະສາດນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳແຫ່ງຊາດໄດ້ຮັບການຜັນຂະຫຍາຍ, ເຊິ່ງກຳນົດເອົາ 18 ແຂວງ ແລະ ເນື້ອທີ່ກະສິກຳ 5 ລ້ານກວ່າເຮັກຕາ. ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວໄດ້ສຸມໃສ່ທົ່ງນາໂດຍສະເພາະ, ລວມເຖິງພື້ນທີ່ທົ່ງນາທີ່ອາໃສນ້ຳຝົນທັງແບບທົ່ງພຽງ ແລະ ເຂົ້າໄຮ່ ຈຳນວນ 1,182,269 ເຮັກຕາ. ການວາງແຜນນຳໃຊ້ທີ່ດິນໄດ້ຮັບການແບ່ງສ່ວນເພີ່ມເຕີມ ເພື່ອແກ້ໄຂພື້ນທີ່ຕາມເສັ້ນທາງລົດໄຟຄວາມໄວສູງໃນ 5 ແຂວງພາກເໜືອ ແລະ ແລວເສດຖະກິດຕາເວັນອອກ-ຕາເວັນຕົກ ເຊິ່ງກວມເອົາ 13 ແຂວງ. ຍຸດທະສາດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກຳແຫ່ງຊາດຮອດປີ 2030, ແນ່ໃສ່ປົກປັກຮັກສາເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳໃຫ້ໄດ້ 4.5 ລ້ານເຮັກຕາ ແລະ ຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ການປູກເຂົ້າໃຫ້ໄດ້ 2 ລ້ານເຮັກຕາ.

ໃນໄລຍະ 5 ປີຜ່ານມາ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ຊຸກຍູ້ການປະຕິຮູບທີ່ດິນ; ການລວມທົ່ງນາຂະໜາດນ້ອຍເປັນທົ່ງນາຂະໜາດໃຫຍ່, ທີ່ເປັນເງື່ອນໄຂກັບການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກທີ່ເໝາະສົມສຳລັບການປູກເຂົ້າ ແລະ ການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຫວ່ານເມັດໂດຍກົງ. ນອກຈາກນີ້, ການຈັດການທົ່ງນາທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນ, ໂດຍການນຳເອົາເຟືອງເຂົ້າມາປັບປຸງດິນ; ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ທັງໝົດ 95,000 ເຮັກຕາ, ກວມເອົາ 12% ຂອງເນື້ອທີ່ປູກເຂົ້ານາປີ (ນາໃຊ້ນ້ຳຝົນ) ທັງໝົດ.

ລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າໃນລາວ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໄປໃນແຕ່ລະຂົງເຂດ, ໂດຍມີລະດັບການຄ້າ ແລະ ຈຳນວນຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມແຕ່ລະແຂວງ.. ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ຢູ່ແຂວງຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ແລະ ຈຳປາສັກ, ມີພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າຫຼາຍກວ່າແຂວງອື່ນໆ, ແລະ ເປັນເຂດຜະລິດເຂົ້າ 3 ອັນດັບທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດໃນລາວ[8]. ໂຮງສີເຂົ້າມີບົດບາດສຳຄັນ ໃນການສະໜັບສະໜູນການຄ້າເຂົ້າ ໃນລາວ. ເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຜູ້ສະໜອງ, ຜູ້ລວບລວມ, ຜູ້ປຸງແຕ່ງ, ຜູ້ຂາຍຍົກ, ຜູ້ຂາຍຍ່ອຍ, ແລະຜູ້ສົ່ງອອກ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍກໍມີບົດບາດສຳຄັນໃນການເປັນຜູ້ຜະລິດ. ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍຈຳນວນໜຶ່ງຍັງເຮັດໜ້າທີ່ເປັນຜູ້ສະໜອງແນວພັນເຂົ້າໃຫ້ຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ບໍ່ມີສັນຍາກັບໂຮງສີເຂົ້າອີກດ້ວຍ. ຂະແໜງການຜະລິດເຂົ້າຕ້ອງປະເຊີນໜ້າກັບສິ່ງທ້າທາຍ

ຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ການຜະລິດທີ່ກະແຈກກະຈາຍ, ເຕັກນິກການຜະລິດທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ, ຂາດພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ, ເຕັກນິກການຜະລິດແບບດັ້ງເດີມ ແລະ ການນຳໃຊ້ປັດໃຈການຜະລິດ, ການຂາດແຄນແຮງງານ, ຄວາມອາດສາມາດໃນການຜະລິດທີ່ຈຳກັດ, ແລະ ຜົນຕອບແທນທີ່ຕ່ຳ. ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ຕິດພັນກັນເຫຼົ່ານີ້ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າຂະໜາດນ້ອຍມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການປັບປຸງຜົນຜະລິດ ແລະ ເພີ່ມຜົນກຳໄລ[5]. ລັດຖະບານລາວ ກຳລັງ ດຳເນີນ ມາດຕະການ ແກ້ໄຂ ບັນຫາ ທ້າທາຍ ເຫຼົ່ານີ້, ແຕ່ກໍ່ຍັງຕ້ອງໄດ້ຮັບການປັບປຸງ ແລະ ຮ່ວມມືຈາກຫຼາຍພາກສ່ວນ ເພື່ອສົ່ງເສີມຂະແໜງການນີ້.

1.3 ການສົ່ງອອກ ແລະ ນຳເຂົ້າ

ເຂົ້າມີຄວາມສຳຄັນສຳລັບ ສປປ ລາວ ແລະ ບັນດາປະເທດໃນອາຊີ, ໂດຍສະເພາະໃນພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ຍ້ອນວ່າເຂົ້າມີບົດບາດສຳຄັນໃນການລົບລ້າງຄວາມອຶດຫິວ ແລະ ການຂາດສານອາຫານ ເນື່ອງຈາກວ່າ 50% ຂອງປະລິມານພະລັງງານປະຈຳວັນຂອງປະຊາກອນໃນພາກພື້ນນີ້ບໍລິໂພກໃນແຕ່ລະວັນ ແມ່ນມາຈາກເຂົ້າ. ເພາະສະນັ້ນ,ຈຶ່ງເປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນດີວ່າເຂົ້າເປັນອາຫານຫຼັກທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ. ເກືອບ 30% ຂອງການຜະລິດເຂົ້າຂອງໂລກແມ່ນຜະລິດຢູ່ໃນພາກພື້ນນີ້.
ປະເທດລາວຖືກອ້ອມຮອບໄປດ້ວຍປະເທດຜູ້ສົ່ງອອກເຂົ້າອັນດັບໜຶ່ງຂອງໂລກ ເຊັ່ນ: ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ. ການບໍລິໂພກເຂົ້າພາຍໃນ ສປປ ລາວແມ່ນສູງຫຼາຍ, ຢູ່ທີ່ 206 ກິໂລກຣາມຕໍ່ຄົນຕໍ່ປີ, ເຊິ່ງເປັນຈຳນວນທີ່ສູງທີ່ສຸດໃນໂລກ[9]. ເຂົ້າເປັນອາຫານຫຼັກໃນລາວ ແລະ ປະຊາກອນມັກບໍລິໂພກເກືອບທຸກຄາບ. ປະເພດເຂົ້າທີ່ຖືກນິຍົມທີ່ສຸດໃນປະເທດລາວແມ່ນເຂົ້າໜຽວ.

ການບໍລິໂພກເຂົ້າພາຍໃນປະເທດຂອງລາວໄດ້ຫຼຸດລົງເທື່ອລະກ້າວໃນຊຸມປີມໍ່ໆມານີ້, ແຕ່ຍັງຄົງຢູ່ໃນລະດັບສູງຫຼາຍ[7]. ການຫຼຸດລົງນີ້ອາດຈະເປັນຍ້ອນປັດໃຈຈຳນວນຫນຶ່ງ, ລວມທັງການຂະຫຍາຍຂອງຕົວເມືອງ, ລາຍໄດ້ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ພຶດຕິກຳການບໍລິໂພກທີ່ປ່ຽນໄປ[8]. ແນວໃດກໍ່ຕາມ, ເຂົ້າຍັງຄົງເປັນພືດສະບຽງອາຫານ ທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ມີຄວາມຈຳເປັນຕໍ່ການຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານຂອງປະເທດ.

ເມື່ອສົມທຽບກັບບັນດາປະເທດຜູ້ຜະລິດເຂົ້າອື່ນໆເຊັ່ນ: ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ, ຕະຫຼາດພາຍໃນຂອງລາວພວມຢູ່ໃນຂະບວນການພັດທະນາ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນມີມາດຕະຖານ ໃນການກຳນົດລາຄາເຂົ້າໃນທ້ອງຕະຫຼາດ. ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງ Kawamura (2018) ລາຄາເຂົ້າໃນຕະຫຼາດລາວມີຄວາມສຳພັນທາງບວກທີ່ແນ່ນອນ ກັບອັດຕາສ່ວນຂອງເຂົ້າເຕັມເມັດ ທີ່ສາມາດເບິ່ງໄດ້ດ້ວຍຕາເປົ່າ.

ສປປ ລາວ ສົ່ງອອກເຂົ້າ ໄປຍັງປະເທດເພື່ອບ້ານ, ເຊິ່ງການສົ່ງອອກໃນປີ 2021 ມີມູນຄ່າ 32.2 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ. ເຂົ້າໜຽວ 26,000 ກວ່າໂຕນ ສົ່ງອອກໄປຫວຽດນາມ ໃນແຕ່ລະປີຜ່ານດ່ານຊາຍແດນສາກົນ (ດ່ານຊາຍແດນລາວບາວ ໂດຍພໍ່ຄ້າຂະຫນາດນ້ອຍ ແລະ ໂຮງສີ).

[7] World Bank, FAO and IRRI, 2012, Lao PDR: Rice Policy 2012 Report
[8] WFP (World Food Programme), 2023, WFP Lao PDR Country Brief, September 2023.

ສຳລັບການຄ້າທີ່ເປັນທາງການ, ລາວໄດ້ຮັບໂຄຕ້າຈາກຈີນ 50,000 ໂຕນ/ປີ ແຕ່ສາມາດສົ່ງອອກໄດ້ 32, 200 ໂຕນ/ປີ (64% ຂອງໂກຕ້າ); ການສົ່ງອອກເຂົ້າບໍ່ສາມາດບັນລຸຕາມໂຄຕ້າ ໄດ້ ເນື່ອງຈາກບັນຫາດ້ານຄູນນະພາບເປັນສ່ວນໃຫຍ່. ໃນອະນາຄົດ, ລາວມີແຜນສົ່ງອອກເຂົ້າໄປຍັງປະເທດບຣູໄນ ເຊັ່ນດຽວກັນ, ດັ່ງທີ່ລັດຖະບານລາວໄດ້ຮັບສັນຍາສະໜອງເຂົ້າໃຫ້ລັດຖະບານບຣູໄນ (G to G) 20,000 ໂຕນ/ປີ.

1.4 **ບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດຂອງການຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ**

1.4.1 ຂໍ້ຈຳກັດໃນການຜະລິດ

ການຜະລິດເຂົ້າໃນສປປ ລາວ ແມ່ນພື້ນຖານຫຼັກຂອງເສດຖະກິດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານຂອງປະເທດ, ແຕ່ມັນຍັງປະເຊີນກັບຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍດ້ານທີ່ຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ທ່າແຮງການຂະຫຍາຍຕົວ. ຂໍ້ຈຳກັດເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຝັງເລິກຢູ່ໃນສະພາບແວດລ້ອມ, ໂຄງສ້າງ, ສັງຄົມຂອງປະເທດ, ໄດ້ສ້າງຊ່ອງຫວ່າງທີ່ສັບຊ້ອນ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງກັນ, ເຊິ່ງຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຊາວກະສິກອນລາວ ແລະ ຂະແໜງກະສິກຳໃນລາວໂດຍລວມຈະມີອະນາຄົດທີ່ຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງ ແລະ ຮັບການພັດທະນາ. ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດທີ່ບໍ່ສາມາດຄາດຄະເນໄດ້ ແລະ ຄວາມຖີ່ຂອງເຫດການຮ້າຍແຮງເພີ່ມຂຶ້ນ, ກໍ່ໃຫ້ເກີດໄພຂົ່ມຂູ່ອັນໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ການປູກເຂົ້າໃນລະດູຝົນໃນປະເທດລາວ. ໄພແຫ້ງແລ້ງເຮັດໃຫ້ພື້ນທີ່ແຫ້ງແລ້ງ, ໃນຂະນະດຽວກັນເວລານໍ້າຖ້ວມກໍທຳລາຍພື້ນທີ່ປູກຝັງ ຖິ້ມໄວພຽງພືດຜົນທີ່ເສຍຫາຍ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ພັງທະລາຍ. ເມື່ອອຸນຫະພູມສູງຂຶ້ນ ແລະ ປະລິມານຂອງນໍ້າຝົນປ່ຽນໄປ, ຄວາມສ່ຽງຈາກການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດກໍ່ເພີ່ມສູງຂຶ້ນ; ສົ່ງຜົນຕໍ່ຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າ.

ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານໂຄງສ້າງຂອງກະສິກຳຂອງລາວຍັງມີບົດບາດສຳຄັນທີ່ກີດຂວາງການຜະລິດເຂົ້າ. ການເຮັດກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍ, ການຄອບຄອງທີ່ດິນແບບກະແຈກກະຈາຍ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທີ່ຈຳກັດ, ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນບໍ່ສາມາດລົງທຶນໃນເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການເຮັດກະສິກຳແບບທັນສະໄໝໄດ້. ສິ່ງດັ່ງກ່າວສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຕໍ່າ, ຄຸນນະພາບບໍ່ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ, ແລະ ກໍ່ມີບັນຫາໃນການແຂ່ງຂັນໃນຕະຫຼາດລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຂະແໜງກະສິກຳຍັງປະເຊີນກັບການຂາດແຄນແຮງງານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຍ້ອນວ່າການຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານຊົນນະບົດ-ຕົວເມືອງຍັງສືບຕໍ່ ແລະ ປະຊາກອນທີ່ເຮັດກະສິກຳມີອາຍຸເພີ່ມຂຶ້ນ. ການຂາດແຮງງານທີ່ມີສີມືບໍ່ພຽງແຕ່ຈຳກັດການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການປູກເຂົ້າເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງເປັນອຸປະສັກໃນການຮັບຮອງເອົາເຕັກນິກການກະສິກຳທີ່ທັນສະໄໝ ທີ່ສາມາດເພີ່ມຜົນຜະລິດແລະປະສິດທິພາບໄດ້.

ການເຂົ້າເຖິງປັດໃຈການຜະລິດທາງກະສິກຳທີ່ຈຳເປັນ ເຊັ່ນ: ເມັດພັນພືດທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ, ຝຸ່ນ, ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ, ຍັງເປັນສິ່ງທ້າທາຍອັນໃຫຍ່ຫຼວງສຳລັບຊາວກະສິກອນລາວຈຳນວນຫຼາຍ. ພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ບໍ່ພຽງພໍ, ເຄືອຂ່າຍການຈຳໜ່າຍທີ່ຈຳກັດ, ແລະ ຂໍ້ຈຳກັດທາງດ້ານການເງິນ ມັກຈະເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນບໍ່ສາມາດໄດ້ຮັບປັດໃຈການຜະລິດທີ່ສຳຄັນເຫຼົ່ານີ້, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຕໍ່າກວ່າມາດຕະຖານ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງພືດຫຼຸດລົງ.

ຫຼາຍບັນຫາດັ່ງກ່າວເຫຼົ່ານັ້ນຈາກໂຄງສ້າງ ແລະ ຜົນກະທົບຈາກສະພາບດິນຟຟ້າອາກາດ, ຍັງສົ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ການເຊື່ອມໂຊມຂອງດິນ,ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຂອງເຂົ້າຫຼຸດລົງອີກດ້ວຍ. ແນວທາງການປະຕິບັດກະສິກຳທີ່

ບໍ່ຍືນຍົງ, ການຕັດໄມ້ທຳລາຍປ່າ ແລະ ການບຸກລຸກພື້ນທີ່ໃຊ້ປະໂຫຍດທີ່ດິນ ອື່ນໆ ລ້ວນແຕ່ສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດດິນເຊາະເຈື່ອນ,ຂາດສານອາຫານ ແລະ ນ້ຳທີ່ບໍ່ພຽງພໍ, ເຊິ່ງບໍ່ພຽງແຕ່ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດຫຼຸດລົງໃນໄລຍະສັ້ນເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງຂອງການຜະລິດເຂົ້າໃນໄລຍະຍາວອີກດ້ວຍ.

ນອກຈາກຂໍ້ຈຳກັດໂດຍກົງດັ່ງກ່າວນັ້ນແລ້ວ, ປັດໃຈດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ສະຖາບັນທີ່ກວ້າງຂວາງກວ່າຍັງມີບົດບາດໃນການກຳນົດພູມສັນຖານຂອງການຜະລິດເຂົ້າໃນປະເທດລາວອີກດ້ວຍ. ການລົງທຶນທີ່ບໍ່ພຽງພໍໃນການຄົ້ນຄ້ວາດ້ານກະສິກຳ ແລະ ການຂະຫຍາຍຜົນ, ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອ ແລະ ປະກັນໄພທີ່ຈຳກັດ, ແລະ ການປະຕິບັດນະໂຍບາຍທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງ ເຮັດໃຫ້ຄວາມພະຍາຍາມໃນການເພີ່ມຜົນຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຊາວກະສິກອນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສັບສົນຫຼາຍຂື້ນ.

1.4.2 ຂໍ້ຈຳກັດໃນການສົ່ງອອກ

ການສົ່ງອອກເຂົ້າຈາກ ສປປລາວ ເຖິງວ່າຈະມີທ່າແຮງກໍຕາມ, ແຕ່ກໍຍັງປະເຊີນກັບອຸປະສັກຫລາຍຢ່າງທີ່ເປັນສິ່ງກີດຂວາງຕໍ່ການເຕີບໂຕ ແລະ ການແຂ່ງຂັນຢູ່ໃນຕະຫຼາດສາກົນ. ສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້ ກວມເອົາຕັ້ງແຕ່ການຜະລິດ ແລະ ການປຸງແຕ່ງ ໄປຈົນເຖິງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ, ສ້າງໃຫ້ເກີດຂໍ້ຈຳກັດທີ່ສັບສົນທີ່ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການບັນລຸທ່າແຮງການສົ່ງອອກເຂົ້າຂອງລາວຢ່າງເຕັມທີ.

ໜຶ່ງໃນບັນຫາທີ່ກົດດັນທີ່ສຸດແມ່ນການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ. ການຜະລິດເຂົ້າທີ່ມີລັກສະນະກະແຈກກະຈາຍ, ບວກກັບການຜະລິດກະສິກຳແບບດັ້ງເດີມ, ສົ່ງຜົນໃຫ້ຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າບໍ່ສະໝ່ຳສະເໝີ. ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍມັກຈະຂາດການເຂົ້າເຖິງແນວພັນທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ. ເຕັກນິກການປູກຝັງທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ແນວທາງການປະຕິບັດຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງໃນດ້ານຂະໜາດເມັດເຂົ້າ, ປະລິມານຄວາມຊຸ່ມຊື່ນ, ແລະ ຄຸນນະພາບການສີ. ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຍາກທີ່ຈະປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບທີ່ເຄັ່ງຄັດທີ່ຜູ້ຊື້ສາກົນກຳນົດໄວ້. ສາກົນຕ້ອງການເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ແລະ ສະໝ່ຳສະເໝີສຳລັບໃຊ້ງານສະເພາະ ເຊັ່ນ: ເຂົ້າເກຣດພຣີມຽມສຳລັບການສົ່ງອອກ ຫຼື ເຂົ້າຫອມສຳລັບຕະຫຼາດສະເພາະກຸ່ມ.

ບັນຫາທີ່ສຳຄັນອີກອັນຫນຶ່ງແມ່ນພື້ນຖານໂຄງລ່າງສຳລັບການປຸງແຕ່ງເຂົ້າ, ການເກັບຮັກສາ, ແລະ ການຂົນສົ່ງທີ່ບໍ່ພຽງພໍ. ປະເທດລາວຍັງມີໂຮງສີເຂົ້າທີ່ທັນສະໄໝໜ້ອຍ; ທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການແປຮູບເຂົ້າປະລິມານຫລາຍ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຮັກສາຄຸນນະພາບທີ່ສະໝ່ຳສະເໝີ ເຊິ່ງມັກຈະເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມລ່າຊ້າ ແລະ ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມເຕີມ, ສົ່ງຜົນໃຫ້ຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນຂອງເຂົ້າລາວໃນຕະຫຼາດໂລກຫຼຸດລົງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການຂາດສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເກັບມ້ຽນທີ່ພຽງພໍ ເຮັດໃຫ້ເຂົ້າມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເນົ່າເສຍ ແລະ ຄຸນນະພາບຫຼຸດລົງ, ສົ່ງຜົນໃຫ້ມູນຄ່າການສົ່ງອອກຫຼຸດລົງໄປຕື່ມອີກ. ຕາໜ່າງການຂົນສົ່ງຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ເຮັດໃຫ້ການຍົກຍ້າຍເຂົ້າຈາກພື້ນທີ່ການຜະລິດໄປສູ່ທ່າເຮືອ ຫຼື ດ່ານຊາຍແດນບໍ່ທັນກັບເວລາ ແລະ ບໍ່ສາມາດປະຢັດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ. ສົ່ງຜົນໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຂົນສົ່ງເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຈຳກັດຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ສົ່ງອອກເຂົ້າລາວໃນການສົ່ງມອບສິນຄ້າໃຫ້ທັນກຳນົດ ເຊິ່ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ເສຍໂອກາດທາງທຸລະກິດ.

ສິ່ງກີດຂວາງການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດຍັງເປັນສິ່ງທ້າທາຍອັນໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ການສົ່ງອອກເຂົ້າຂອງລາວ. ເຖິງວ່າລາວໄດ້ມີສັນຍາການສົ່ງອອກກັບປະເທດຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຈີນ ແລະ ບູໄນ ກໍຕາມ, ແຕ່ບັນດາສິ່ງທ້າທາຍໃນການປະຕິບັດຕາມໂຄຕາ ແລະ ການຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄຸນນະພາບຍັງຄົງຈຳກັດປະລິມານການສົ່ງອອກຕົວຈິງ. ຂໍ້ຕົກລົງເຫຼົ່ານີ້ມັກຈະມາພ້ອມກັບເງື່ອນໄຂສະເພາະທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບແນວພັນເຂົ້າ, ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ, ແລະ ຕາຕະລາງກຳນົດການຈັດສົ່ງ ເຊິ່ງອາດເປັນເລື່ອງຍາກສຳລັບຜູ້ສົ່ງອອກຂອງລາວທີ່ຈະປະຕິໄດ້ບັດຕາມ, ເນື່ອງຈາກຂໍ້ຈຳກັດທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ. ນອກຈາກນີ້, ອັດຕາພາສີທີ່ສູງ ແລະ ອຸປະສັກທີ່ບໍ່ແມ່ນອັດຕາພາສີໃນຕະຫຼາດສົ່ງອອກບາງຕະຫຼາດຍັງເຮັດໃຫ້ຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນຂອງເຂົ້າລາວຫຼຸດລົງອີກດ້ວຍ.

ນອກຈາກນີ້, ລາວຍັງປະເຊີນໜ້າກັບການແຂ່ງຂັນໃນລະດັບພາກພື້ນຢ່າງຮຸນແຮງຈາກປະເທດເພື່ອບ້ານທີ່ສົ່ງອອກເຂົ້າລາຍໃຫຍ່ ເຊັ່ນ: ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ. ບັນດາປະເທດເຫຼົ່ານີ້ມີພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ໝັ້ນຄົງ, ລະບົບການຜະລິດທີ່ມີປະສິດທິຜົນ, ແລະ ມີຊື່ສຽງກ່ຽວກັບເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ. ເຮັດໃຫ້ລາວມີຄວາມຍາກລຳບາກໃນການຫາຈຸດຍືນໃນຕະຫຼາດ. ບັນດາຜູ້ສົ່ງອອກເຂົ້າຂອງໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກປະສິດທິພາບຂອງຂະໜາດການຜະລິດ, ເຕັກໂນໂລຊີການສີເຂົ້າທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ຍຸດທະສາດການຕະຫຼາດທີ່ມີຄວາມຊັບຊ້ອນ, ເຊິ່ງຊ່ວຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດສະເໜີລາຄາທີ່ສາມາດແຂ່ງຂັນ ແລະ ຮັກສາຄຸນນະພາບທີ່ສະໝ່ຳສະເໝີ,ຈິ່ງສາມາດດຶງດູດຜູ້ຊື້ຈາກທົ່ວໂລກໄດ້ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.

1.4.3 ການປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍ ແລະ ການຕະຫຼາດ

ອຸດສາຫະກຳເຂົ້າ ໃນລາວ ປະເຊີນກັບ ການພົວພັນກັນທີ່ສັບສົນລະຫວ່າງ ນະໂຍບາຍ ແລະ ກົນໄກຂອງການຕະຫຼາດ ທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບ ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ຕໍ່ການເຕີບໂຕ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງ. ສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້ເກີດຈາກທັງນະໂຍບາຍພາຍໃນ ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການບັນດາຂົງເຂດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ພ້ອມທັງການເໜັງຕີງຂອງຕະຫຼາດເຂົ້າສາກົນ, ເຊິ່ງສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ທ້າທາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ສົ່ງອອກ ແລະ ຜູ້ກຳນົດນະໂຍບາຍ.

ສິ່ງທ້າທາຍດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ການບໍລິຫານລັດ:

ຫນຶ່ງໃນຂໍ້ຈຳກັດທີ່ສຳຄັນແມ່ນຂະບວນການຕັດສິນໃຈທີ່ບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງພາຍໃນລັດຖະບານລາວກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍດ້ານກະສິກຳ. ບັນດາກະຊວງ ແລະ ອົງການປົກຄອງຕ່າງໆມັກຈະມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຊ້ອນກັນ ແລະ ບາງກໍລະນີກໍ່ມີການກຳນົດລຳດັບ ບູລິມະສິດທີ່ບໍ່ຕົງກັນ, ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ສອດຄ່ອງ ແລະ ຊັກຊ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນະໂຍບາຍ. ການຂາດການປະສານງານທີ່ມີປະສິດທິພາບດັ່ງກ່າວເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການພັດທະນາຍຸດທະສາດທີ່ສອດຄ່ອງ ແລະ ຮອບດ້ານຂອງຂະແໜງການເຂົ້າ ແລະ ຂັດຂວາງຄວາມສາມາດໃນການຕອບສະໜອງຕໍ່ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ໂອກາດຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ການລົງທຶນທີ່ຈຳກັດໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ (R&D) ສຳລັບແນວພັນເຂົ້າ ແລະ ແນວທາງດ້ານການເຮັດກະສິກຳທີ່ດີກວ່າເກົ່າຍັງເປັນອຸປະສັກທີ່ສຳຄັນ. ງົບປະມານທີ່ບໍ່ພຽງພໍສຳລັບສະຖາບັນການຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ ແລະ ການສົ່ງເສີມເພື່ອຂະຫຍາຍຜົນ ຈະເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນບໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມຮູ້ໂຕໃຫມ່ສຸດຢ່າງ

ທັນການ ແລະ ເຕັກໂນໂລຢີທີ່ສາມາດປັບປຸງປະສິດທິພາບການຜະລິດ ແລະ ສາມາດປັບປ່ຽນຕາມສະພາບການໄດ້. ສິ່ງນີ້, ຈຶ່ງຈຳກັດທ່າແຮງສຳລັບການປະດິດສ້າງ ແລະ ການປັບຕົວຕໍ່ກັບສິ່ງທ້າທາຍທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ເຊັ່ນ: ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ.

ການສະໜັບສະໜູນທີ່ບໍ່ພຽງພໍໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ, ເຊິ່ງເປັນກະດູກສັນຫຼັງຂອງອຸດສາຫະກຳເຂົ້າ ຂອງລາວ, ເຮັດໃຫ້ສະຖານະການນີ້ມີຄວາມໜ້າກັງວົນຫຼາຍ. ຊາວກະສິກອນເຫຼົ່ານີ້ມັກຈະຂາດການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອ, ການປະກັນໄພ, ແລະ ຂໍ້ມູນຕະຫຼາດ, ເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເໜັງຕີງຂອງລາຄາ ແລະ ໄພພິບັດທາງທຳມະຊາດ. ເຂົາເຈົ້າຍັງປະສົບກັບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເຂົ້າເຖິງປັດໃຈການຜະລິດທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງເຊັ່ນ: ເມັດພັນ, ຝຸ່ນ, ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ, ເຊິ່ງສາມາດສົ່ງຜົນກະທົບຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ຜົນຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບຂອງເຂົາເຈົ້າ.

ຄວາມຜັນຜວນຂອງລາຄາຕະຫຼາດ:

ລາຄາເຂົ້າຢູ່ຕະຫຼາດສາກົນມີລັກສະນະບໍ່ແນ່ນອນ ແລະ ມີການຜັນແປສູງ, ເຊິ່ງມັກຈະເກີດຈາກບັນດາປັດໄຈຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການປ່ຽນແປງຂອງການສະໜອງ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫລາດໂລກ, ສະພາບດິນຟ້າອາກາດ, ແລະ ນະໂຍບາຍການຄ້າ. ການເໜັງຕີງດັ່ງກ່າວເປັນສິ່ງທ້າທາຍອັນໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ຜູ້ຜະລິດ ແລະ ສົ່ງອອກເຂົ້າຂອງລາວ, ເນື່ອງຈາກມັນເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ແນ່ນອນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ການວາງແຜນໃນອານາຄົດມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ. ຊາວກະສິກອນອາດຈະລັງເລທີ່ຈະລົງທຶນໃນເຕັກໂນໂລຢີໃໝ່ ຫຼື ຂະຫຍາຍການຜະລິດຍ້ອນຄວາມກັງວົນກ່ຽວກັບການຫຼຸດລົງຂອງລາຄາໃນອະນາຄົດ, ໃນຂະນະທີ່ຜູ້ສົ່ງອອກອາດຈະມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເຈລະຈາສັນຍາທີ່ເອື້ອອຳນວຍຍ້ອນຄວາມບໍ່ແນ່ນອນຂອງລາຄາ.

ການເໜັງຕີງຂອງອັດຕາແລກປ່ຽນເຮັດໃຫ້ສະຖານະການສັບສົນຕື່ມອີກ. ເງິນກີບຂອງລາວເຊັ່ນດຽວກັບສະກຸນເງິນຂອງຕະຫຼາດທີ່ເກີດໃໝ່ຫຼາຍສະກຸນ. ອາດຈະມີການເໜັງຕີງເມື່ອທຽບກັບສະກຸນເງິນຫຼັກເຊັ່ນ: ເງິນໂດລາສະຫະລັດ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວສາມາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການແຂ່ງຂັນການສົ່ງອອກເຂົ້າຂອງລາວ, ເນື່ອງຈາກເງິນກີບທີ່ແຂງຄ່າຂຶ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ລາຄາເຂົ້າແພງຂຶ້ນສຳລັບຜູ້ຊື້ຈາກຕ່າງປະເທດ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ, ເງິນກີບທີ່ອ່ອນຄ່າລົງອາດຊ່ວຍກະຕຸ້ນການສົ່ງອອກໄດ້ ແຕ່ອາດຈະເຮັດໃຫ້ອັດຕາກຳໄລຂອງຜູ້ສົ່ງອອກທີ່ຕ້ອງຈ່າຍຄ່າປັດໃຈການຜະລິດທີ່ນຳເຂົ້າ ເປັນສະກຸນເງິນຕາຕ່າງປະເທດໄດ້ເຊັ່ນກັນ.

II. ການວິເຄາະຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າ

(ໝາຍເຫດ: ພາກນີ້ແມ່ນອີງໃສ່ບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກທີ່ພິມເຜີຍແຜ່ໃນປີ *2018*[9] ແລະ ອີງໃສ່ການລົງຢ້ຽມຢາມ ແລະ ສຳພາດກັບຊາວກະສິກອນ, ໂຮງສີ ແລະ ພະນັກງານລັດ ໂດຍທີມນັກຄົ້ນຄວ້າຮ່ວມ ລາວ-ເກົາຫຼີ ໃນປີ *2024*[10]*.)*

---

[9] ທະນາຄານໂລກ. 2018. "ການຂະຫຍາຍຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າການຄ້າເຂົ້າ ແລະ ພືດຜັກໃນ ສປປ ລາວ: ສະຖານະ ແລະ ການຄາດຄະເນ." ໃນບົດລາຍງານສະບັບນີ້ ໄດ້ເກັບກຳຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນ ແລະ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າ ໃນປີ 2017 ຢູ່ແຂວງວຽງຈັນ ແລະ ແຂວງຄຳມ່ວນ ຂອງ ສປປ ລາວ. ໄດ້ສຳພາດຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຜູ້ສົ່ງອອກທີ່ສຳຄັນປະມານ 100 ຄົນ.

ລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ປະກອບດ້ວຍຂອດການຜະລິດ, ການທ້ອນໂຮມຜົນຜະລິດ ຫຼື ການເກັບລວບລວມ, ການປຸງແຕ່ງ (ການອົບແຫ້ງ, ການເກັບຮັກສາ, ການສີ, ການຈັດອັນດັບ), ການຂາຍຍົກ ແລະ ຂາຍຍ່ອຍ ດັ່ງທີ່ສະແດງໃນແຜນວາດ 1. ຂະບວນການຕ່າງໆ ແລະ ເສັ້ນທາງຈາກການຜະລິດເຂົ້າເປືອກຈົນໄປເຖິງການບໍລິໂພກເຂົ້າຈຶ່ງປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຂັ້ນຕອນ ແລະ ມີຫຼາຍພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ເຮັດໃຫ້ລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າ ດຳເນີນໄປຢ່າງບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເກີດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນໃນທຸກຂັ້ນຕອນ.ຕົ້ນທຶນໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າແມ່ນໄດ້ສົ່ງໄປສູ່ລາຄາເຂົ້າສຸດທ້າຍທີ່ຜູ້ບໍລິໂພກຈ່າຍໃນຕະຫຼາດ.

ບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ (ປີ 2018) ໄດ້ລະບຸວ່າ: ອັດຕາສ່ວນລາຄາເຂົ້າໜ້າຟາມໃນລາຄາຂາຍຍົກ ແລະ ລາຄາຂາຍຍ່ອຍໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນຕໍ່າທີ່ສຸດ ເມື່ອທຽບໃສ່ກັບປະເທດອື່ນໆ; ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ມີຊ່ອງຫວ່າງທີ່ຂ້ອນຂ້າງກວ້າງລະຫວ່າງລາຄາເຂົ້າໜ້າຟາມກັບລາຄາຂາຍສົ່ງ ແລະ ລາຄາຂາຍຍ່ອຍໃນຕະຫລາດ, ແລະ ອາດເປັນຍ້ອນຕົ້ນທຶນຢູ່ແຕ່ລະຂອດຂອງຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາອຸດສາຫະກຳເຂົ້າຢູ່ ສປປ ລາວ, ເຮົາຈຳເປັນຕ້ອງປັບປຸງລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າໃຫ້ມີປະສິດທິພາບດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ທັງໃນດ້ານປະສິດທິພາບດ້ານຕົ້ນທຶນ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍ. ການປັບປຸງຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າຢ່າງມີປະສິດທິພາບໃນດ້ານຕົ້ນທຶນຈະເຮັດໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດທັງຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ. ຊາວກະສິກອນຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຈາກຜົນກຳໄລຢ່າງພຽງພໍ ເຊິ່ງເປັນແຮງຈູງໃຈໃຫ້ແກ່ການເຮັດນາທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ, ໃນຂະນະທີ່ຜູ້ບໍລິໂພກ ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ຈາກການບໍລິໂພກເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບດີ ໃນລາຄາທີ່ເໝາະສົມ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການເຂົ້າຂອງລາວເພີ່ມຂຶ້ນ. ການປັບປຸງລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ສາມາດສົ່ງຜົນຕໍ່ການເພີ່ມຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນດ້ານລາຄາ ແລະ ດ້ານຄຸນນະພາບ ຂອງເຂົ້າລາວໃນຕະຫຼາດສາກົນ ແລະ ສົ່ງຜົນໃຫ້ມີການສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນເຊັ່ນ: ຫວຽດນາມ, ໄທ, ຈີນ, ບຣູໄນ ແລະ ປະເທດເອີຣົບ ແລະ ອື່ນໆ.

ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງເຂົ້າໃຈວ່າລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າໄດ້ດຳເນີນໄປຢ່າງມີປະສິດຕິຜົນແນວໃດໃນດ້ານຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ, ໂດຍເບິ່ງລັກສະນະການເຮັດທຸລະກຳໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນ. ໂດຍທົ່ວໄປ, ລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າມີຄວາມໝາຍວ່າການວິເຄາະມູນຄ່າເພີ່ມຂອງຜະລິດຕະພັນທີ່ສະສົມຕະຫຼອດທຸກຂັ້ນຕອນ, ແຕ່ບົດວິເຄາະນີ້ຈະເນັ້ນໃສ່ຕົ້ນທຶນ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນຂອງລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເປັນຫຼັກ, ໂດຍພິຈາລະນາຈາກຈຸດປະສົງທີ່ໄດ້ກ່າວມາເບື້ອງຕົ້ນ.

ແຜນວາດ 1: ຜູ້ກ່ຽວຂ້ອງໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າ, ແຂວງຄຳມ່ວນ

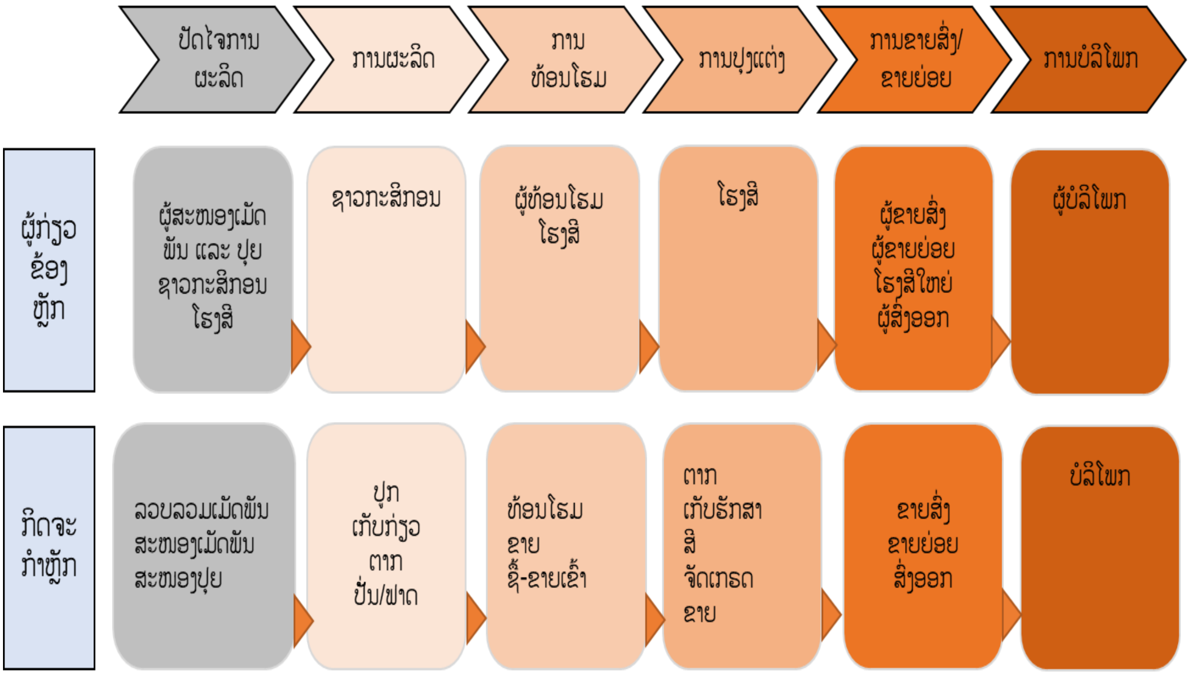

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: NAFRI, 2015

2.1. ການຜະລິດ

ຜົນຜະລິດຕ່ຳ ແລະ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງ

ການປູກເຂົ້າເປັນກິດຈະກຳທີ່ໃຊ້ແຮງງານຫຼາຍໃນສປປ ລາວ. ໃນຊ່ວງປີທີ່ຜ່ານມານີ້, ຊາວໜຸ່ມໃນເຂດຊົນນະບົດໄດ້ເດີນທາງໄປຫາວຽກເຮັດງານທຳທີ່ປະເທດເພື່ອນບ້ານ ເຊັ່ນ: ໄທ, ເກົາຫລີ ແລະ ປະເທດອື່ນໆ. ເກີດມີການຂາດແຮງງານ, ການຊອກຫາແຮງງານເພື່ອເຮັດໄຮ່ເຮັດນາແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍ, ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ຄ່າແຮງງານສູງຢ່າງຫຼີກລ່ຽງບໍ່ໄດ້. ນອກຈາກນີ້, ຊາວກະສິກອນສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ເຄື່ອງຈັກໃນການກະກຽມດິນ, ການປັກດຳ, ແລະ ການເກັບກ່ຽວ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນແຮງງານເພີ່ມຂຶ້ນ, ດັ່ງນັ້ນ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຜະລິດເຂົ້າສູງຂຶ້ນ.

ດັ່ງທີ່ກ່າວໄວ້ໃນບົດທີ 2, ການປູກເຂົ້າໃນ ສປປ ລາວ ປະສົບກັບບັນຫາຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການຜະລິດແບບກະແຈກກະຈາຍ, ຂາດໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ, ການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອທີ່ຈຳກັດ ເຊິ່ງເປັນປັດໃຈຫຼັກທີ່ພາໃຫ້ຜົນຜະລິດຕ່ຳ ແລະ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງ. ນອກຈາກນີ້ ຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດອື່ນໆ ລວມທັງ ການບໍລິການສົ່ງເສີມກະສິກຳທີ່ຍັງບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ. ຍ້ອນຂາດງົບປະມານຂອງລັດຖະບານ, ຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າບໍ່ໄດ້ຮັບການບໍລິການຂະຫຍາຍຄວາມຮູ້ດ້ານເຕັກນິກກະສິກຳ, ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ, ການສ້າງຂີດຄວາມອາດສາມາດ ອື່ນໆ ຢ່າງພຽງພໍ.

ວຽກງານສົ່ງເສີມທີ່ຍັງບໍ່ມີປະສິດທິພາບສາມາດສົ່ງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ການຜະລິດເຂົ້າເນື່ອງຈາກບໍ່ສາມາດໃຫ້ຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະທີ່ເໝາະສົມແກ່ຊາວກະສິກອນເຊັ່ນ: ເຕັກນິກການປັກດໍາ, ການຫວ່ານ, ການໃສ່ຝຸ່ນ, ການເກັບກ່ຽວ, ແລະ ການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ. ນອກຈາກນັ້ນ, ໃນຫຼາຍກໍລະນີ, ການເກັບກ່ຽວ ແລະ ການຟາດເຂົ້າແມ່ນຍັງຊັກຊ້າ. ນອກຈາກນັ້ນ, ລະບົບການເກັບມ້ຽນຂອງຊາວກະສິກອນຍັງເຮັດວຽກບໍ່ໄດ້ດີ, ສົ່ງຜົນໃຫ້ມີການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າເປືອກຕໍ່າ, ເຊິ່ງກໍ່ໃຫ້ເກີດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມເຕີມໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຖ້າພິຈາລະນາຕົ້ນທຶນຂອງປັດໃຈການຜະລິດກະສິກໍາເຊັ່ນ: ເມັດພັນ, ຝຸ່ນ, ຢາປາບສັດຕູພືດ, ຕະຫຼອດເຖິງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສໍາລັບແຮງງານຂອງຊາວກະສິກອນເອງແລ້ວ, ຄາດວ່າຕົ້ນທຶນການຜະລິດທັງຫມົດຂອງການປູກເຂົ້າໃນລະດັບທີ່ຂ້ອນຂ້າງສູງຫຼາຍ.

ຜົນກໍາໄລຕໍ່າ

ດັ່ງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ, ການປູກເຂົ້າໃນ ສປປ ລາວ ມີບັນຫາເລື່ອງຜົນຜະລິດຕໍ່າ ແລະ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງສົ່ງຜົນໃຫ້ກໍາໄລຂອງຊາວກະສິກອນຫຼຸດລົງ. ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ (2018), ໃນກໍລະນີເຂົ້າໜຽວ, ອັດຕາກ□າໄລຂອງຊາວກະສິກອນແມ່ນມີພຽງແຕ່ 12% ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການຂາຍເຂົ້ານາໃນລະດູຝົນ. ລາຍງານລະບຸວ່າ ອັດຕາກໍາໄລ ທາງດ້ານ ກະສິກໍາ ຂອງລາວ ຕໍ່າກວ່າ ເມື່ອປຽບທຽບກັບປະເທດອື່ນໆ ເຊັ່ນຈີນ, ໄທ, ຫວຽດນາມ ແລະ ອິນເດຍ ແລະ ບໍ່ຄ່ອຍມີແຮງຈູງໃຈພຽງພໍໃນການຜະລິດເຂົ້າ.

ອີງຕາມການສໍາພາດຊາວກະສິກອນແຂວງສະຫວັນນະເຂດທີ່ເປັນຫົວໜ້າກຸ່ມການຜະລິດເມັດພັນ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຜະລິດ, ບໍ່ລວມຄ່າແຮງງານຂອງຕົນເອງ, ກວມເອົາປະມານ 45 % ຂອງລາຍຮັບທັງຫມົດຈາກການຂາຍເມັດພັນ. ຖ້າລວມເອົາຄ່າແຮງງານຂອງຕົນເອງ ແລະ ຄອບຄົວເຂົ້າໄປ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຜະລິດຄາດວ່າຈະສູງເຖິງ 70% ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດຈາກການຂາຍເມັດພັນ. ແຕ່ນີ້ແມ່ນກໍລະນີສໍາລັບການຜະລິດເມັດພັນ ແລະ ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວລາຄາເມັດພັນຈະມີລາຄາສູງກວ່າລາຄາເຂົ້າເປືອກສໍາລັບການບໍລິໂພກປະມານ ***10*** %. ດັ່ງນັ້ນ*,* ຄາດວ່າ ລາຍຮັບຈາກການຂາຍເຂົ້າເປືອກ ຈະຕໍ່າກວ່າລາຍຮັບຈາກການຂາຍແນວພັນ. ເມື່ອພິຈາລະນາຈາກຈຸດນີ້*,* ໃນກໍລະນີຂອງເຂົ້າເປືອກເພື່ອບໍລິໂພກ*,* ຕົ້ນທຶນການຜະລິດແມ່ນສູງເຖິງ 80% ຂອງລາຍຮັບທັງຫມົດຈາກການຂາຍເຂົ້າ.

ການຢຸດເຊົາຂອງການເຮັດສັນຍາກະສິກໍາ

ການເຮັດກະສິກໍາ(ປູກຝັງ)ຕາມສັນຍາລະຫວ່າງຊາວນາ ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າ ອາດເປັນທາງເລືອກໜຶ່ງໃນການທີ່ຈະປັບປຸງຕະຫຼາດເຂົ້າ ໄດ້ໂດຍການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ຮັກສາສະຖຽນລະພາບຂອງລາຄາເຂົ້າ. ການເຮັດກະສິກໍາຕາມສັນຍານັ້ນ, ຄາດວ່າໂຮງສີເຂົ້າຈະສະໜອງບັນດາປັດໄຈການຜະລິດທີ່ມີຄຸນນະພາບດີເຊັ່ນ: ເມັດພັນ ແລະ ຝຸ່ນ, ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຊາວກະສິກອນຈະຜະລິດເຂົ້າເປືອກຕາມມາດຕະຖານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບທີ່ໂຮງສີເຂົ້າກໍານົດ. ຈາກການສໍາພາດພົບວ່າ ໂຮງສີເຂົ້າແຫ່ງໜຶ່ງ ໃນແຂວງວຽງຈັນ ຈ່າຍເງິນໃຫ້ຊາວກະສິກອນຕາມທີ່ເຮັດ ສັນຍາສູງກວ່າຊາວກະສິກອນທີ່ບໍ່ໄດ້ເຮັດສັນຍາເຖິງ 10%.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການເຮັດກະສິກໍາ (ປູກຝັງ) ຕາມສັນຍາຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຫຼາຍປານເທົ່າທີ່ຄວນ ໃນ ສປປ ລາວ. ໃນຫຼາຍກໍລະນີ, ໂຮງສີເຂົ້າຊື້ເຂົ້າເປືອກຈາກພໍ່ຄ້າຄົນກາງເຊັ່ນ: ຜູ້ປະກອບການ, ບໍ່ແມ່ນຜ່ານສັນຍາກັບຊາວກະສິກອນ. ໃນບາງກໍລະນີ, ໂຮງສີເຂົ້າໄດ້ຊື້ເຂົ້າເປືອກໂດຍກົງຈາກກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ໂດຍຜ່ານລະບົບການປູກຕາມສັນ, ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ໄດ້ປັດໄຈການຜະລິດທີ່ມີຄຸນນະພາບດີຂຶ້ນ. ແນວໃດກໍ່ຕາມ, ມີບາງກໍລະນີທີ່ເຮັດສັນຍາການປູກ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ສະໜອງປັດໄຈການຜະລິດໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ. ບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ (2018) ຊີ້ໃຫ້ເຫັນກໍລະນີທີ່ບໍ່ມີການລົງນາມໃນສັນຍາທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນຢ່າງເປັນທາງການລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນແລະໂຮງສີ,ໃນທາງກັບກັນ, ທັງສອງຝ່າຍແມ່ນອີງໃສ່ຄວາມຍຸຕິທໍາ, ຄວາມໄວ້ເນື້ອເຊື່ອໃຈ ແລະ ການຕິດຕໍ່ພົວພັນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງເພື່ອຮັກສາໃຫ້ລະບົບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງໄດ້ດໍາເນີນຕໍ່ໄປໄດ້.

ບົດລາຍງານຍັງລະບຸວ່າການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລະບົບທີ່ບໍ່ມີການເຊັນຢ່າງທາງການນີ້ຈໍາເປັນຕ້ອງມີການລົງທຶນໃນ ການສ້າງຄວາມໄວ້ວາງໃຈ ແລະ ການເພື່ອນມິດຮ່ວມກັນ; ແຕ່ລະບົບນີ້ຈະເຖິງຂີດຈໍາກັດເມື່ອຄວາມສາມາດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນຂອງໂຮງສີສໍາລັບການຕິດຕໍ່ພົວພັນ ແລະ ການຄວບຄຸມເບິ່ງແຍງຕໍ່ເນື່ອງຖືກຂະຫຍາຍອອກຫຼາຍເກີນໄປ. ນີ້ໝາຍຄວາມວ່າ: ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຈໍາເປັນຕ້ອງມີການກະກຽມສັນຍາຢ່າງເປັນທາງການເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການປູກຝັງຕາມສັນເພື່ອການບໍລິຫານຈັດການທີ່ດີ.

ບົດລາຍງານລະບຸວ່າໂຮງສີແລະຊາວກະສິກອນຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກຂໍ້ຕົກລົງສັນຍາ. ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນເຮັດໃຫ້ໂຮງສີເຂົ້າສາມາດປັບປຸງຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າເປືອກໄດ້ ແລະ ສາມາດເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການສີເຂົ້າໄດ້ອີກດ້ວຍ. ຊາວກະສິກອນ ຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການສະໜັບສະໜູນດ້ານເມັດພັນ, ຝຸ່ນ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ. ມັນຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບໄດ້. ນອກຈາກນີ້ ຊາວກະສິກອນຍັງໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກຄວາມຕ້ອງການເຂົ້າເປືອກທີ່ຄາດຄະເນໄດ້ຂ້ອນຂ້າງຫຼາຍອີກດ້ວຍ.

2.2. ການທ້ອນໂຮມ

ຫຼີກລ່ຽງບໍ່ໄດ້ທີ່ຕ້ອງຜ່ານພໍ່ຄ້າຄົນກາງເນື່ອງຈາກໂຄງສ້າງພື້ນຖານຂອງຊາວກະສິກອນມີຈໍາກັດ

ສ່ວນໃຫຍ່, ຊາວກະສິກອນຈະຂາຍເຂົ້າເປືອກຂອງເຂົາເຈົ້າໃຫ້ໂຮງສີຜ່ານພໍ່ຄ້າຄົນກາງ ຫຼື ຜູ້ເກັບຊື້/ຜູ້ປະກອບການ. ຊາວກະສິກອນບໍ່ມີອຸປະກອນພຽງພໍໃນການຕາກແລະ ເກັບຮັກສາເຂົ້າເປືອກພາຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ. ນອກນີ້, ພາຫະ ນະທີ່ຊາວກະສິກອນສາມາດຂົນສົ່ງເຂົ້າເປືອກໄປໂຮງສີໂດຍກົງຍັງບໍ່ພຽງພໍ. ສໍາລັບໂຮງສີເຂົ້າເອງ, ກໍພົບວ່າການທີ່ຈະນໍາເຂົ້າເປືອກ ໂດຍກົງຈໍານວນຫຼາຍຈາກຈາກຊາວກະສິກອນນັ້ນເປັນເລື່ອງຍາກເຊັ່ນກັນ ເນື່ອງຈາກໄລຍະທາງ ແລະ ສະພາບເສັ້ນທາງທີ່ບໍ່ດີ ໃນພື້ນທີ່ການຜະລິດ. ດັ່ງນັ້ນ, ຍັງຄົງມີບັນຫາດ້ານສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກແລະພື້ນຖານໂຄງລ່າງໃນການສະໜອງເຂົ້າເປືອກຈາກຊາວກະສິກອນໃຫ້ແກ່ໂຮງສີເຂົ້າແມ່ນຍັງບໍ່ພຽງພໍ. ເມື່ອພິຈາລະນາເຖິງສະພາບທາງກາຍະພາບທີ່ບໍ່ດີດັ່ງກ່າວນີ້, ສະນັ້ນກໍບໍ່ສາມາດຫຼີກລ່ຽງໄດ້ທີ່ບັນດາພໍ່ຄ້າຄົນກາງຈະຕ້ອງຊື້ເຂົ້າເປືອກຈາກຊາວນາ ແລະ ຂາຍໃຫ້ກັບໂຮງສີເຂົ້າຢ່າງແນ່ນອນ. ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ (ປີ 2018), ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວການທ້ອນໂຮມເຂົ້າເປືອກ

ຈະດຳເນີນການ ໂດຍຜູ້ປະກອບການໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ຮັບຊື້ຈາກຊາວກະສິກອນ ແລະ ສົ່ງໃຫ້ໂຮງສີເຂົ້າ. ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ໂຮງສີຂະໜາດກາງທີ່ມີອຸປະກອນທີ່ທັນສະໄໝຫຼາຍກວ່າມັກຈະຕ້ອງອາໃສພື້ນທີ່ການຜະລິດທີ່ກວ້າງຂວາງຂຶ້ນເພື່ອເຕີ່ມເຕັມຄວາມສາມາດໃນການຜະລິດ ແລະ ມັກຈະອາໃສຜູ້ລວບລວມຫຼາຍຂຶ້ນ.

ບໍ່ມີປະສິດທິພາບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕົ້ນທຶນໃນການຂົນສົ່ງເພີ່ມຂຶ້ນ

ບົດລາຍງານກ່າວວ່າ: ສຳລັບຜູ້ເກັບຊື້/ຜູ້ປະກອບການແລ້ວ, ການຈັດການລະບົບຂົນສົ່ງທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບແມ່ນເປັນປັດໄຈຫຼັກຕໍ່ຕົ້ນທຶນການຂົນສົ່ງ. ນອກຈາກຄ່າໃຊ້ຈ່າຍນໍ້າມັນເຊື້ອໄຟ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາລົດບັນທຸກ (1.5 ໂຕນ), ຂອງຕົນເອງ ອຸປະກອນການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ແຮງງານທີ່ຈ້າງສຳລັບການໂຫຼດແລ້ວ, ຜູ້ປະກອບການບໍ່ໄດ້ປະເຊີນ ກັບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ. ພວກເຂົາຂັບລົດດ້ວຍຕົນເອງ ແລະ ກຳໄລທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບແມ່ນມາຈາກຜົນຕອບແທນຂອງການເຮັດວຽກຂອງຕົນເອງ.

ບໍ່ມີສາງໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຊາວນາສາມາດເກັບມ້ຽນ ແລະ ຄຸ້ມຄອງສາງເຂົ້າໄດ້ຢູ່ຈຸດໃຈກາງ. ໃນທາງກັບກັນຜູ້ປະກອບການຕ້ອງຂັບລົດຈາກຊາວນາຄົນໜຶ່ງໄປຫາອີກຄົນໜຶ່ງເປັນເວລາສາມວັນເພື່ອຊື້ເຂົ້າເປືອກຈາກຊາວນາແຕ່ລະຄົນເພື່ອໃສ່ເຕັມລົດບັນທຸກຂອງພວກເຂົາ. ໃນບາງກໍລະນີ, ຫຼັງຈາກລະດູການເກັບກ່ຽວຫຼັກ, ຊາວກະສິກອນຕົກລົງທີ່ຈະຂາຍພຽງແຕ່ຈຳນວນເລັກນ້ອຍເທົ່ານັ້ນເມື່ອພວກເຂົາຕ້ອງການເງິນສົດ. ສະນັ້ນ, ຜູ້ປະກອບການຕ້ອງໄດ້ຈອດຫຼາຍບ່ອນ ກ່ອນຈະອອກນອກເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ຂັບລົດກັບຄືນສູ່ໂຮງສີເພື່ອເອົາສິນຄ້າອອກຈາກລົດບັນທຸກ ສົ່ງຜົນໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຂົນສົ່ງສູງຂຶ້ນ.

ອຳນາດຈາກການຊື້ແບບຜູກຂາດຂອງພໍ່ຄ້າຄົນກາງໃນຕະຫຼາດເຂົ້າ

ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຊາວກະສິກອນສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ມີສະຖານທີ່ໃນການຂາຍເຂົ້າເປືອກໂດຍກົງຕາມຄວາມຕ້ອງການ ຍົກເວັ້ນຜ່ານພໍ່ຄ້າຄົນກາງແລະພໍ່ຄ້າຄົນກາງເຫຼົ່ານີ້ມີມັກບໍ່ມີການແຂ່ງຂັນກັນຫຼາຍໃນການຊື້ເຂົ້າເປືອກຈາກຊາວກະສິກອນ. ເນື່ອງຈາກກິດຈະກຳການຊື້ຂາຍຂອງພວກເຂົາຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ. ດ້ວຍເຫດນີ້,ຈຶ່ງມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ພໍ່ຄ້າຄົນກາງຈະໄດ້ປຽບໃນການເຈລະຈາລາຄາເຂົ້າເປືອກ. ເນື່ອງຈາກມີອຳນາດໃນການຊື້ແບບຜູ້ຊື້ພຽງຜູ້ດຽວ. ຫາກຊາວກະສິກອນຍັງຕົກຢູ່ໃນສະຖານະເສຍປຽບໃນການຕໍ່ລອງລາຄາ ແລະ ບໍ່ສາມາດຂາຍເຂົ້າເປືອກໄດ້ໃນລາຄາທີ່ເໝາະສົມ, ກໍຖືວ່າເປັນບັນຫາທີ່ຄວນໄດ້ຮັບການປັບປຸງດ້ວຍວິທີການທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ.

2.3. ການແປຮູບ(ການສີ)

ປະສິດທິພາບການສີຕໍ່າ ແລະ ຕົ້ນທຶນການປຸງແຕ່ງ ແລະ ການຂົນສົ່ງສູງ

ບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ (2018) ລະບຸວ່າ: ໂຮງສີເຂົ້າໃນ ສປປ ລາວ ມີປະສິດທິພາບໜ້ອຍ ແລະ ມີຕົ້ນທຶນສູງກວ່າໂຮງສີເຂົ້າໃນປະເທດເພື່ອນບ້ານ. ຄາດຄະເນວ່າປະສິດທິພາບການສີເຂົ້າແມ່ນຢູ່

ລະຫວ່າງ 55% ຫາ 65%, ຂຶ້ນກັບໂຮງສີ ແລະ ແຫຼ່ງທີ່ມາຂອງເຂົ້າ; ແລະ ຕ່ຳກວ່າຄ່າສະເລ່ຍ 66% ຂອງປະສິດທິພາບທີ່ພົບເຫັນຢູ່ໃນປະເທດໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ.

ຈາກການລາຍງານໃຫ້ຮູ້ວ່າ: ຢູ່ແຂວງຄຳມ່ວນ, ມີໂຮງສີຂະໜາດນ້ອຍ ຫຼາຍແຫ່ງທີ່ມີຢູ່ໃນຊຸມຊົນທີ່ມີກຳລັງການຜະລິດບໍ່ເກີນ 1ໂຕນ/ວັນ ; ແລະ ມີໂຮງສີຂະໜາດກາງຫຼາຍແຫ່ງ. ໂຮງສີເຫຼົ່ານັ້ນຕັ້ງຢູ່ຫ່າງໄກຈາກເສັ້ນທາງຂົນສົ່ງຫຼັກ ແລະ ຕະຫຼາດ ແລະ ດຳເນີນການດ້ອຍມາດຕະຖານ ປະສິດທິພາບ ແລະ ປະລິມານທີ່ຕ່ຳ. ດັ່ງນັ້ນ, ສົ່ງຜົນໃຫ້ໂຮງສີເຫຼົ່ານີ້ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການປຸງແຕ່ງສູງ. ຈາກການປະເມີນພົບວ່າລາຄາຂອງຄ່າຂົນສົ່ງສູງຂຶ້ນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເນື່ອງມາຈາກຕະຫລາດການຂົນສົ່ງແມ່ນກະແຈກກະຈາຍ ແລະ ການແຂ່ງຂັນລະຫວ່າງບໍລິສັດຂົນສົ່ງດ້ອຍກັນມີຕ່ຳ. ໃນກໍລະນີຢູ່ແຂວງຄຳມ່ວນນີ້ ແມ່ນບັນດາໂຮງສີຂະຫນາດກາງສ່ວນໃຫຍ່ຈະຈັດສົ່ງເຂົ້າສານໃຫ້ລູກຄ້າໂດຍກົງດ້ອຍລົດບັນທຸກຂອງຕົນເອງ
ແຕ່ບໍ່ໄດ້ໃຊ້ລົດບັນທຸກຂອງບໍລິສັດຂົນສົ່ງ.

ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງດ້ານການເງິນ

ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນສົ່ງເສີມກະສິກຳຜ່ານທະນາຄານໃນ ສປປ ລາວ ປະກົດວ່າມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍ. ຈາກການສຳພາດ ໂຮງສີເຂົ້າສອງແຫ່ງຢູ່ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ໂຮງສີເຂົ້າຈຳນວນຫຼາຍແຫ່ງຄາດວ່າຈະປະສົບກັບບັນຫາການຂາດທຶນຮອນເພື່ອລົງທຶນໃສ່ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ທຶນໝູນວຽນເຊັ່ນ: ເງິນສົດສຳລັບຊື້ເຂົ້າເປືອກ.

ບັນດາໂຮງສີອາດຈຳເປັນຈະຕ້ອງຂໍກູ້ຢືມເງິນຈາກທະນາຄານເພື່ອການລົງທຶນ ຫຼື ເງິນທຶນໝູນວຽນ. ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ພວກເຂົາຕ້ອງມີຫຼັກຊັບເພື່ອຄ້ຳປະກັນຂໍເງິນກູ້ຈາກທະນາຄານທີ່ມີອັດຕາດອກເບ້ຍສູງ ແລະ ໄລຍະເວລາກູ້ຢືມສັ້ນ. ໂຮງສີທີ່ທີມງານຄົ້ນຄວ້າເຮົາໄດ້ສຳພາດລາຍງານວ່າ: ຕົນໄດ້ຮັບເງິນກູ້ຢືມໃນອັດຕາດອກເບ້ຍ 10% ຕໍ່ປີ, ໂດຍພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ຮັບເງິນກູ້ຈາກໂຄງການ SME ເຊິ່ງເປັນວິສາຫະກິດຂະຫນາດນ້ອຍແລະຂະຫນາດກາງ ທີ່ໃຫ້ອັດຕາດອກເບ້ຍຕ່ຳກວ່າ; ໂຮງສີເຂົ້າຂະໜາດນ້ອຍອີກແຫ່ງໜຶ່ງທີ່ໃຫ້ທີມງານໄດ້ສຳພາດກໍ່ລາຍງານວ່າ: ຕົນເອງໄດ້ຮັບເງິນກູ້ຢືມເພື່ອໃຊ້ໃນກອງທຶນຊື້ເຂົ້າເປືອກໂດຍຄິດໄລ່ອັດຕາດອກເບ້ຍປີລະ 3 ເປີເຊັນຕໍ່ປີ ໃນຖານະທີ່ເປັນ SME ແຕ່ໄລຍະເວລາການກູ້ຢືມແມ່ນສັ້ນພຽງ 1 ປີ.

ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການປັບປຸງທຸລະກິດໂຮງສີເຂົ້າຜ່ານການລົງທຶນ

ໂຮງສີເຂົ້າມັກຈະເນັ້ນໜັກວ່າການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ສຳຄັນຕໍ່ການພັດທະນາອຸດສາຫະກຳເຂົ້າໃນ ສປປ ລາວ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໂຮງງານປຸງແຕ່ງເຂົ້າ ຂອງໂຮງສີເຂົ້າສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນມີຄວາມເກົ່າ. ດ້ອຍເຫດນີ້, ຈຶ່ງມີຫຼາຍກໍລະນີທີ່ການສົ່ງອອກເຂົ້າບໍ່ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບທີ່ຕ່າງປະເທດກຳນົດໄວ້.

ຈາກການສຳພາດພົບວ່າ ກຸ່ມໂຮງສີເຂົ້າໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ ມີທັງໝົດ 7 ໂຮງສີ, ແຕ່ 5 ໂຮງສີໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເກົ່າ. ສົ່ງຜົນໃຫ້ເຂົ້າທີ່ຜະລິດໄດ້ບໍ່ຜ່ານມາດຖານການສົ່ງອອກໄປຫວຽດນາມ. ເປັນທີ່ຮູ້ກັນດີວ່າ

ໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດມີໂຮງສີເຂົ້າພຽງ 7 ແຫ່ງເທົ່ານັ້ນທີ່ຜ່ານມາດຕະຖານການສົ່ງອອກ. ໂຮງສີເຂົ້າແຫ່ງນຶ່ງໃນແຂວງວຽງຈັນໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ການບໍ່ມີເຄື່ອງອົບເຂົ້າເປັນໜຶ່ງໃນຂໍ້ຈຳກັດໃນການເຮັດທຸລະກິດໂຮງສີເຂົ້າ ເຊິ່ງມັກຈະເຮັດໃຫ້ເກີດບັນຫາຄວາມລ່າຊ້າໃນການເກັບກ່ຽວຂອງສະມາຊິກຊາວກະສິກອນເນື່ອງຈາກໂຮງສີເຂົ້າ ຕ້ອງລໍຖ້າເຄື່ອງອົບເຂົ້າຂອງໂຮງສີອື່ນຕາມຕາຕະລາງເວລາ. ສະພາບການເຂົ້າເຖິງດ້ານການເງິນຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າດັ່ງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້ເຮັດໃຫ້ໂຮງສີເກີດຄວາມຫຍຸ້ງຍາກລຳບາກໃນການຂະຫຍາຍ ຫຼື ປັບປຸງເຄື່ອງຈັກສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການສີເຂົ້າ , ການຕາກແຫ້ງຫຼືບ່ອນເກັບຮັກສາ. ສິ່ງນີ້ຈະເຮັດໃຫ້ປະສິດທິພາບໃນການສີເຂົ້າ ແລະ ຄຸນນະພາບເຂົ້າຫຼຸດລົງ. ເມື່ອນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກທີ່ເກົ່າແກ່, ສົ່ງຜົນໃຫ້ຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນໂດຍລວມຂອງເຂົ້າລາວຫຼຸດລົງ. ສະນັ້ນ,ຈິ່ງຖືເປັນພາລະກິດອັນສຳຄັນທີ່ຕ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນການປັບປຸງເງື່ອນໄຂການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງເງິນທຶນຂອງຜູ້ປະກອບການເພື່ອສົ່ງເສີມການລົງທຶນ.

ການແບ່ງສ່ວນຕະຫຼາດຂອງເຂົ້າເປືອກອ້ອມຮອບໂຮງສີເຂົ້າໃນເຂດການຜະລິດ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ໂຮງສີເຂົ້າຈະຊື້ເຂົ້າຜ່ານພໍ່ຄ້າຄົນກາງ ຫຼື ໂດຍກົງຈາກຊາວກະສິກອນ. ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ໃນພື້ນທີ່ທີ່ໂຮງສີເຂົ້າຕັ້ງຢູ່. ຄວາມສຳພັນການຄ້າກັບຊາວກະສິກອນໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວໄດ້ສ້າງຂຶ້ນເປັນເວລາດົນນານ. ແລະ ມັນເປັນເລື່ອງປົກກະຕິທີ່ໂຮງສີຈະບໍ່ຊື້ເຂົ້າຈາກແຫຼ່ງຜະລິດທີ່ຫ່າງໄກເນື່ອງຈາກຕົ້ນທຶນການຂົນສົ່ງ ແລະ ບັນຫາຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື.

ສະນັ້ນ,ຕະຫຼາດເຂົ້າໃນເຂດການຜະລິດຈຶ່ງຖືກແບ່ງອອກຕາມໂຮງສີເຂົ້າ; ເບິ່ງຄືວ່າແຕ່ລະໂຮງສີມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການຜະລິດເຂົ້າເປືອກໃນລະດັບໜຶ່ງໂດຍບໍ່ມີໂຮງສີເຂົ້າອື່ນມາກ່ຽວຂ້ອງ. ນີ້ໝາຍຄວາມວ່າ ໂຮງສີເຂົ້າມີການແຂ່ງຂັນກັນໜ້ອຍຫຼາຍໃນການຊື້ເຂົ້າມາຈາກຊາວກະສິກອນ. ສະນັ້ນ, ໂຮງສີເຂົ້າແມ່ນຢູ່ໃນທ່າໄດ້ປຽບໃນການເຂົ້າເຖິງຊາວກະສິກອນ. ສະນັ້ນ, ລາຄາເຂົ້າອາດຈະສົ່ງຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ໂຮງສີເຂົ້າຫຼາຍກວ່າ ຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ.

ບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ **(2018)** ອະທິບາຍສະຖານະການນີ້. ໂດຍຍົກຕົວຢ່າງ**,** ໂຮງສີເຂົ້າຊັ້ນນຳສີ່ແຫ່ງຂອງແຂວງຄຳມ່ວນດັ່ງນີ້: "ໂຮງສີເຂົ້າທັງສີ່ ແຫ່ງນີ້ຮັບຊື້ເຂົ້າເປືອກຈາກເມືອງໜອງບົກ**,** ແຕ່ພວກເຂົາແບ່ງກັນໄປຊອກຊື້ຕາມບ້ານຕ່າງໆເກືອບບໍ່ມີທັບຊ້ອນກັນ. ນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າບັນດາໂຮງສີເຂົ້າເຫຼົ່ານັ້ນກຳລັງຫຼີກລ້ຽງການແຂ່ງຂັນໃນການຊື້ເຂົ້າເປືອກ. ດ້ວຍເຫດນີ້**,** ໂຮງສີເຂົ້າຈຶ່ງມີອຳນາດຊື້ແບບຜູກຂາດ. ເຊິ່ງໜ້າຈະຮັບປະກັນວ່າເຂົາເຈົ້າໄດ້ລາຄາເຂົ້າເປືອກທີ່ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການຈາກຊາວກະສິກອນ."

2.4. **ການຂາຍຍົກ ແລະ ຂາຍຍ່ອຍ**

ຄວາມບໍ່ມີປະສິດທິພາບຂອງການຂາຍຍົກຍ້ອນການເຮັດທຸລະກຳປະລິມານໜ້ອຍກັບຜູ້ຂາຍຍ່ອຍ

ສ່ວນຫຼາຍແລ້ວ, ຜູ້ຂາຍສົ່ງບໍ່ແມ່ນຜູ້ປະກອບການລາຍໃຫຍ່ທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ເຊື່ອມລະຫວ່າງໂຮງສີເຂົ້າກັບຮ້ານຂາຍຍ່ອຍ. ແນວໃດກໍ່ຕາມ,ມີບາງກໍລະນີທີ່ໂຮງສີເຂົ້າດຳເນີນທຸລະກິດຂາຍສົ່ງໂດຍກົງ ເພື່ອສົ່ງເຂົ້າທີ່ສີໃຫ້ກັບຜູ້ຂາຍຍ່ອຍ. ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ, ການຂາຍສົ່ງສ່ວນໃຫຍ່ໃນນະຄອນຫລວງວຽງຈັນແມ່ນດຳເນີນໂດຍພໍ່ຄ້າຂະໜາດນ້ອຍທີ່ຂັບລົດບັນທຸກຂອງຕົນເອງທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການຂົນສົ່ງລະຫວ່າງ 1 -

3.3 ໂຕນ, ແລະ ມີຍອດຂາຍສະເລ່ຍຕໍ່ປີແມ່ນໜ້ອຍກວ່າ 50 ໂຕນ, ຜູ້ຂາຍສົ່ງຈະເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍນໍ້າມັນ. ຄ່າບໍາລຸງຮັກສາລົດບັນທຸກອຸປະກອນການຫຸ້ມຫໍ່,ຄ່າແຮງງານ, ເປັນຕົ້ນ, ຖ້າຫາກວ່າຜູ້ຂາຍສົ່ງຫາກມີສາງສໍາລັບເກັບຮັກສາສິນຄ້າເອງ ກໍຕ້ອງແບກຮັບພາລະດ້ານການເງິນທຶນໝູນວຽນໃນລະດັບສູງພໍສົມຄວນ.

ປະລິມານການຊື້ຂາຍລະຫວ່າງຜູ້ຂາຍສົ່ງ ແລະ ຜູ້ຂາຍຍ່ອຍໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນມີປະລິມານໜ້ອຍ. ບົດລາຍງານໄດ້ລະບຸວ່າ, ການສັ່ງຊື້ ຈາກຮ້ານຂາຍຍ່ອຍທົ່ວໄປແມ່ນຢູ່ຂະໜາດປະມານ10-50kg/ຖົງ. ສະນັ້ນ, ທຸລະກິດການຂາຍສົ່ງເຂົ້າແມ່ນມີລັກສະນະທີ່ຜູ້ຂາຍສົ່ງຕ້ອງໄປແວ່ຮ້ານຂາຍຍ່ອຍຫຼາຍແຫ່ງເພື່ອຂາຍເຂົ້າດ້ວຍລົດບັນທຸກຂອງຕົນເອງ. ດັ່ງນັ້ນມັນຈຶ່ງເບິ່ງຄືວ່າບໍ່ມີປະສິດຕິພາບໃນແງ່ດ້ານເວລາ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍນໍ້າມັນສໍາລັບລົດບັນທຸກ. ນີ້ແມ່ນສະພາບການທີ່ຄ້າຍຄືກັນກັບຄວາມບໍ່ມີປະສິດທິພາບໃນການລວບລວມເຂົ້າເປືອກໃນຂັ້ນຕອນການລວບລວມ. ຍ້ອນວ່າປະລິມານການຊື້ຂາຍກັບຊາວກະສິກອນແຕ່ລະຄົນຍັງບໍ່ຫຼາຍປານໃດຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ຜູ້ປະກອບການຕ້ອງຢຸດຢູ່ທົ່ງນາຫຼາຍແຫ່ງເພື່ອຊື້ເຂົ້າເປືອກໃຫ້ພຽງພໍສໍາລັບຫຼາຍມື້ ດ້ວຍພາຫະນະຂະໜາດນ້ອຍ. ເຊິ່ງສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕາມມາ.

ຕົ້ນທຶນສູງທີ່ເກີດຈາກໂຄງສ້າງການຂາຍຍ່ອຍທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ທັນສະໄໝ:

ຕະຫຼາດຂາຍຍ່ອຍເຂົ້າແມ່ນຍັງປະກອບດ້ວຍຮ້ານຂະໜາດນ້ອຍໆແບບດັ້ງເດີມຈໍານວນຫຼາຍ, ໃນບາງກໍລະນີ, ຜູ້ຂາຍສົ່ງຍັງເຮັດທຸລະກິດຂາຍຍ່ອຍດ້ວຍ. ຮ້ານຂາຍຍ່ອຍຊື້ເຂົ້າຈາກຜູ້ຂາຍສົ່ງໃນປະລິມານເລັກນ້ອຍ ແລະ ຂາຍໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກ. ດັ່ງນັ້ນ, ຍອດຂາຍຈຶ່ງບໍ່ສູງຫຼາຍ. ແຕ່ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການເຮັດທຸລະກໍາລະຫວ່າງທັງສອງພາກສ່ວນນີ້ເບິ່ງຄືວ່າສູງ. ຕາມການລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ (ປີ2018) ເຫັນວ່າມີຮ້ານຂາຍເຂົ້າ/ເຄື່ອງຍ່ອຍຢູ່ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນເປັນຈໍານວນຫຼວງຫຼາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ຍອດຂາຍແມ່ນຕໍ່າ ແລະ ໃນບາງມື້ມັນອາດຈະຢູ່ໃກ້ຄຽງກັບສູນ. ຮ້ານຕ້ອງໄດ້ຮັບຜິດຊອບຄ່າໃຊ້ທີ່ປະຈໍາເປັນລາຍເດືອນ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນຄ່າເຊົ່າຮ້ານຂາຍເຄື່ອງຢູ່ໃນຕະຫຼາດ.

ຊຸບເປີມາເກັດ ຫຼື ຮ້ານຄ້າທັນສະໄໝ ມີຈໍານວນເພີ່ມຂຶ້ນ; ແຕ່ກໍ່ຍັງບໍ່ພຽງພໍ. ຖ້າຮ້ານຊຸບເປີມາເກັດຂະຫຍາຍສາຂາຫຼາຍຂຶ້ນ, ປະລິມານການເຮັດທຸລະກໍາລະຫວ່າງຮ້ານຂາຍຍົກ ແລະ ຊຸບເປີມາເກັດກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ. ເຊິ່ງອາດຈະຊ່ວຍເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນແງ່ຂອງຕົ້ນທຶນການເຮັດທຸລະກໍາໄດ້ເນື່ອງຄວາມຄຸ້ມຄ່າຕໍ່ການລົງທຶນ (economic of scales); ເຮັດໃຫ້ລາຄາສໍາລັບຜູ້ບໍລິໂພກມີຄວາມສົມເຫດສົມຜົນຫຼາຍຂຶ້ນ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ຈໍານວນຄົນຜູ້ມີລາຍຮັບຊັ້ນກາງໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຄາດວ່າຈະມີການຊື້-ຂາຍທີ່ສະດວກສະບາຍຫຼາຍຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການເຂົ້າເພີ່ມຂຶ້ນ. ແນວໃດກໍດີ, ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ,ເບິ່ງຄືວ່າຮ້ານສັບພະສິນຄ້າຍັງບໍ່ຄືກຄັກຫຼາຍ. ເນື່ອງຈາກມີຂໍ້ກໍານົດດ້ານເງິນລົງທຶນຂັ້ນຕໍ່າມີຂ້ອນຂ້າງສູງ. ບົດລາຍງານຍັງລະບຸວ່າ ເຖິງຈະບໍ່ມີອຸປະສັກທາງດ້ານກົດໝາຍທີ່ຊັດເຈນໃນການເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດສໍາລັບຮ້ານສັບພະສິນຄ້າແຕ່ຂໍ້ກໍານົດດ້ານເງິນລົງທຶນຂັ້ນຕໍ່ານັ້ນແມ່ນສູງຫຼາຍ. ແລະ ອາດມີອຸປະສັກທີ່ບໍ່ເປັນທາງການບາງປະການຢູ່ດ້ວຍ.

III. ຕົວຂັບເຄື່ອນຕົ້ນທຶນ ແລະ ການປັບປຸງ

ຕົ້ນທຶນເພີ່ມໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນສູງຂຶ້ນ, ລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກສຸດທ້າຍກໍ່ສູງຂຶ້ນ

ມູນຄ່າເພີ່ມໃນລາຄາເຂົ້າແມ່ນເກີດຂຶ້ນໃນຂັ້ນຕອນຕ່າງໆຂອງລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ. ແລະ ຜົນລວມຂອງມູນຄ່າເພີ່ມເຫຼົ່ານີ້ກາຍເປັນລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກສຸດທ້າຍຂອງເຂົ້າ. ເຊິ່ງເທົ່າກັບລາຄາຂາຍຍ່ອຍຂອງເຂົ້າ. ມູນຄ່າເພີ່ມໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນແມ່ນຜົນລວມຂອງຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມເຕີມ. ໂດຍບໍ່ລວມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຈັດຊື້ຜະລິດຕະພັນລະດັບປານກາງ ແລະ ຜົນກຳໄລທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຂັ້ນຕອນນັ້ນ.

ສະນັ້ນ, ຖ້າຫາກວ່າຕົ້ນທຶນສ່ວນເພີ່ມເກີດຂຶ້ນຫຼາຍໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນ, ລາຄາເຂົ້າເຖິງຜູ້ບໍລິໂພກສຸດທ້າຍຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນທີ່ສຸດ. ສ່ວນຕ່າງລະຫວ່າງລາຄາເລີ່ມຕົ້ນ, ເຊິ່ງເປັນລາຄາຂາຍເຂົ້າເປືອກຂອງຊາວກະສິກອນກັບລາຄາເຂົ້າທີ່ຜູ້ບໍລິໂພກຂັ້ນສຸດທ້າຍກໍ່ຈະເພີ່ມຂຶ້ນດ້ວຍ. ຄວາມຕ່າງໃນດ້ານລາຄານີ້ໃນລາວປາກົດວ່າຈະມີຫຼາຍກວ່າປະເທດເພື່ອນບ້ານ ດັ່ງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນກ່ອນໜ້ານີ້. ດັ່ງນັ້ນ, ມັນເປັນສິ່ງສຳຄັນທີ່ຈະວິເຄາະລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເພື່ອເບິ່ງວ່າມີຄວາມທີ່ບໍ່ມີປະສິດຕິພາບໃນແງ່ຂອງຕົ້ນທຶນຫຼືບໍ່. ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງກວດເບິ່ງວ່າມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຫຼາຍປານໃດໃນແຕ່ລະຂັ້ນຕອນຂອງຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ. ສຶກສາຄືນວ່າສາມາດໃຊ້ມາດຕະການໃດເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໄດ້ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນຂັ້ນຕອນທີ່ມີຕົ້ນທຶນສູງ.

ຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດເຂົ້າເປືອກຂອງຊາວກະສິກອນແມ່ນສູງທີ່ສຸດໃນບັນດາຕົ້ນທຶນທຸກຂອດຂອງຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ

ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກຂັ້ນສຸດທ້າຍຂອງເຂົ້າແມ່ນປະກອບດ້ວຍກຳໄລ ແລະ ຕົ້ນທຶນຂອງທຸກພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດເຊັ່ນ: ຊາວນາ, ຜູ້ປະກອບການ, ໂຮງສີເຂົ້າ, ຜູ້ຂາຍສົ່ງ ແລະ ຜູ້ຂາຍຍ່ອຍ. ໃນລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ, ອີງຕາມການລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ ອັດຕາກຳໄລຂອງຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຕໍ່ລາຄາຜູ້ບໍລິໂພກສຸດທ້າຍແມ່ນ 45.2 % ແລະ ສ່ວນທີ່ເຫຼືອ 54.8 % ແມ່ນຕົ້ນທຶນສ່ວນເພີ່ມຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ. ເມື່ອສົມທຽບຜົນກຳໄລລະຫວ່າງໂຮງສີເຂົ້າ, ຮ້ານຂາຍສົ່ງ ແລະ ຜູ້ຂາຍຍ່ອຍແລ້ວ, ກຳໄລຂອງຊາວກະສິກອນຈະໜ້ອຍທີ່ສຸດ. ບົດລາຍງານຄິດໄລ່ຜົນກຳໄລຂອງໂຮງສີ, ຮ້ານຂາຍສົ່ງ ແລະ ຮ້ານຂາຍຍ່ອຍກວມເອົາ 39% ຂອງລາຄາເຂົ້າສານຂັ້ນສຸດທ້າຍສຳລັບຜູ້ບໍລິໂພກ. ໃນຂະນະທີ່ ຜົນກຳໄລຂອງຊາວກະສິກອນຄາດວ່າຈະມີພຽງແຕ່ 4.5 % ເທົ່ານັ້ນ. ຜົນກຳໄລຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ຕໍ່ານັ້ນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຍ້ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດເຂົ້າເປືອກທີ່ສູງ.

ເມື່ອສົມທຽບຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງແຕ່ລະຂັ້ນຕອນໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າໄດ້ພົບເຫັນວ່າຂະບວນການຜະລິດມີຕົ້ນທຶນສູງທີ່ສຸດ.ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຜະລິດເຂົ້າເປືອກແມ່ນກວມເອົາ 33.7 % ຂອງລາຄາສຸດທ້າຍທີ່ຜູ້ບໍລິໂພກຈ່າຍສຳລັບເຂົ້າ. ສາເຫດແມ່ນຄ່າແຮງງານທີ່ສູງ. ອັດຕາການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຕໍ່າ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ບໍ່ດີ ແລະ ຜົນຜະລິດຕໍ່າ ແລະ ຜົນກຳໄລຂອງຊາວກະສິກອນຕໍ່າເນື່ອງມາຈາກຕົ້ນທຶນການຜະລິດທີ່ສູງ. ສະນັ້ນ, ການພະຍາຍາມຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດກະສິກຳແມ່ນເປັນວຽກງານທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດທີ່ຕ້ອງປະຕິບັດເພື່ອເຮັດໃຫ້ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ.

ການເພີ່ມສະມັດຕະພາບຜົນຜະລິດໂດຍການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ກົນຈັກແມ່ນເປັນເລື່ອງຮີບດ່ວນ

ການປູກເຂົ້າໃນລາວຕ້ອງໃຊ້ແຮງງານຈຳນວນຫຼາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ຄ່າຈ້າງແຮງງານຈຶ່ງສູງ. ໃນສະພາບການດັ່ງກ່າວ, ເພື່ອຫຼຸດຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດເຂົ້າເປືອກ, ການປັບປຸງຜະລິດຕະພັນດ້ວຍການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີກະສິກຳຈຶ່ງເປັນວຽກງານອັນຮີບດ່ວນ. ສະນັ້ນ, ຄວນສຸມໃສ່ການພະຍາຍາມປັບປຸງເຕັກໂນໂລຊີກະສິກຳໃຫ້ດີຂຶ້ນຕື່ມອີກ ເຊັ່ນ: ການພັດທະນາແນວພັນໃຫ້ມີຄຸນນະພາບສູງ, ປັບປຸງວິທີການຫວ່ານ ແລະ ການດຳນາ ແລະ ປັບປຸງວິທີການໃສ່ປຸ໋ຍ ແລະ ອື່ນໆ.

ບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ (2018) ຄາດຄະເນວ່າການເພີ່ມຜົນຜະລິດຂຶ້ນຈາກ 3.5 ເປັນ 4.5 ໂຕນຕໍ່ເຮັກຕາໂດຍການປັບປຸງເຕັກນິກການກະສິກຳໃນຂະນະທີ່ຮັກສາຕົ້ນທຶນປັດໃຈການຜະລິດໃຫ້ຄົງທີ່. ຈະຊ່ວຍຫຼຸດຕົ້ນທຶນການຜະລິດເຂົ້າເປືອກຈາກ 233 ໂດລາສະຫະລັດຕໍ່ໂຕນມາເປັນ 181 ໂດລາຕໍ່ໂຕນ[10]. ນອກນີ້, ຄວນມີການນຳເອົານະໂຍບາຍມາໃຊ້ເພື່ອສົ່ງເສີມການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງພື້ນຖານເຊັ່ນ: ເສັ້ນທາງໃນພື້ນທີ່ການຜະລິດກະສິກຳ, ລະບົບຊົນລະປະທານ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ໃນການອົບແຫ້ງ ແລະ ບ່ອນເກັບມ້ຽນ.

ການຊຸກຍູ້ສະຫະກອນແມ່ນວິທີໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດເຂົ້າເປືອກ

ສິ່ງໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນແມ່ນການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນຊາວກະສິກອນທີ່ປູກເຂົ້າຂະໜາດໃຫຍ່ເພື່ອໃຫ້ເກີດການປະຢັດຕົ້ນທຶນຕໍ່ຫົວໜ່ວຍໃນການຜະລິດເຂົ້າເປືອກ. ຕາມຂໍ້ມູນຈາກ ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ, ໃນ ສປປ ລາວ, ມີສະຫະກອນເຂົ້າພຽງແຕ່ ສີ່ ແຫ່ງເທົ່ານັ້ນໃນທົ່ວປະເທດ ເຖິງແມ່ນວ່າເຂົ້າຈະເປັນສິນຄ້າທາງກະສິກຳທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດກໍຕາມ.

ເມື່ອພິຈາລະນາເຖິງອຸດສະຫາກຳເຂົ້າໃນແງ່ຂອງຂະໜາດ ແລະ ຄວາມສຳຄັນ, ຄວນມີຄວາມພະຍາຍາມຫຼາຍຂຶ້ນໃນການສົ່ງເສີມສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າໃຫ້ພັດທະນາ ແລະ ມີຂະໜາດໃຫຍ່ກວ່າກຸ່ມຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າຫຼາຍຂຶ້ນ. ຖ້າສະຫະກອນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ດີຕາມຈຸດປະສົງຂອງຕົນ, ສະມາຊິກຊາວກະສິກອນສາມາດປະຢັດຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດເຂົ້າເປືອກໄດ້ໂດຍການຮ່ວມກັນຊື້ປັດໃຈການຜະລິດກະສິກຳເຊັ່ນ: ແນວພັນ, ຝຸ່ນ, ຢາປາບສັດຕູພືດ ແລະ ເຄື່ອງກົນຈັກກະສິກຳໃນປະລິມານຫຼາຍ. ອຳນາດການຊື້ຂອງສະມາຊິກສະຫະກອນຊາວກະສິກອນຈະສົມດຸນກັບອຳນາດທາງການຕະຫຼາດຂອງຜູ້ສະໜອງປັດໃຈການຜະລິດກະສິກຳໃນການເຈລະຈາຕໍ່ລອງລາຄາ.

ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ສັນຍາກະສິກຳລະຫວ່າງສະຫະກອນກັບໂຮງສີເຂົ້າຂະໜາດໃຫຍ່ສາມາດປະຕິບັດໄດ້. ແລະດ້ວຍເຫດນີ້, ສະມາຊິກຊາວກະສິກອນຈຶ່ງສາມາດຂາຍເຂົ້າເປືອກໂດຍກົງໃຫ້ກັບໂຮງສີເຂົ້າໄດ້ຜ່ານສະຫະກອນ. ບໍ່ແມ່ນຜ່ານຄົນກາງເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ສະມາຊິກຊາວກະສິກອນປະຢັດຕົ້ນທຶນເຊິ່ງທຽບເທົ່າກັບລາຍຮັບຂອງພໍ່ຄ້າຄົນ

[10] Note that this was estimated by the World Bank in 2017.

ກາງ, ທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການຂາຍໃຫ້ກັບພໍ່ຄ້າຄົນກາງ.

ນອກນີ້, ໃນໄລຍະຍາວ, ຖ້າສະຫະກອນສາມາດພັດທະນາໄດ້ສໍາເລັດ, ຄາດວ່າສະຫະກອນຈະສາມາດຈັດຕັ້ງ ແລະ ດໍາເນີນການໂຮງອົບ ແລະ ເກັບມ້ຽນເຂົ້າດ້ວຍທຶນທີ່ສະສົມໄວ້ເອງໄດ້. ດ້ວຍເຫດນີ້ ສະຫະກອນຈຶ່ງສາມາດຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍທັງປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບພາຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ສະຫະກອນຊາວນາຈະກາຍເປັນຜູ້ມີບົດບາດສໍາຄັນຢ່າງຍິ່ງໃນການເຮັດໃຫ້ຕະຫຼາດເຂົ້າ ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ, ໂດຍສະເພາະການຫຼຸດຕົ້ນທຶນການຜະລິດເຂົ້າເປືອກ.

ຕົ້ນທຶນໃນຂອດການຂາຍຍ່ອຍເປັນຕົ້ນທຶນທີ່ສູງເປັນອັນດັບສອງ ແລະ ຈໍາເປັນຕ້ອງມີການປະຢັດເພື່ອເພີ່ມປະສິດຕິພາບ

ອີງຕາມບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ (2018), ຕົ້ນທຶນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນອັນດັບສອງເກີດຂຶ້ນໃນຊ່ວງການຂາຍຍ່ອຍ. ຕົ້ນທຶນເພີ່ມຂຶ້ນໃນຊ່ວງຂາຍຍ່ອຍນັ້ນແມ່ນປະມານ 9.1% ຂອງລາຄາເຂົ້າທີ່ຜູ້ບໍລິໂພກຊື້ຂັ້ນສຸດທ້າຍ. ສ່ວນຕົ້ນທຶນໃນຊ່ວງຂາຍຍົກແມ່ນປະມານ 3.6%, ລວມເປັນ 12.7% ຢູ່ໃນທັງສອງຂັ້ນຕອນ. ບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວອະທິບາຍວ່າການຂາຍເຂົ້າ ລາຍຍ່ອຍເປັນຜູ້ປະກອບການຂະໜາດນ້ອຍ ທີ່ຂາຍເຂົ້າສານເປັນຖົງນ້ອຍ. ຈາກຮ້ານນ້ອຍໆ ເຊິ່ງຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າທຸລະກິດຮ້ານຄ້າຂະໜາດນ້ອຍ ທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບໃນການຂາຍອາຫານຫຼັກ. ຜູ້ຂາຍຍົກສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ແມ່ນພໍ່ຄ້າລາຍໃຫຍ່ດັ່ງນັ້ນປະລິມານ ການຊື້ຂາຍ ລະຫວ່າງທັງສອງຝ່າຍຈຶ່ງບໍໃຫຍ່ຫຼາຍ ສົ່ງຜົນໃຫ້ມີຕົ້ນທຶນການຊື້ຂາຍ ທີ່ສູງ ເນື່ອງຈາກຈໍານວນຮ້ານຊຸບເປີມາເກັດບໍ່ພຽງພໍ. ແລະ ປະສິດຕິພາບຂອງປະລິມານໃນການຂາຍຕໍ່ຫົວໜ່ວຍ (Economic of scale) ຕໍ່າ ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ ລາຄາສູງການຂາຍຍ່ອຍສົ່ງຜົນໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ສູງຖືກສົ່ງໄປຍັງລາຄາທີ່ຜູ້ບໍລິໂພກຕ້ອງຈ່າຍ. ດັ່ງທີ່ບົດລາຍງານຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ, ການລວມກຸ່ມບັນດາຮ້ານຂາຍຍ່ອຍ, ການຈັດການພື້ນທີ່ເກັບຮັກສາສິນຄ້າຂະໜາດໃຫຍ່ຂຶ້ນ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງທີ່ດີຂຶ້ນລະຫວ່າງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ການຂະຫຍາຍຂະໜາດການຊື້ຂາຍໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນລະຫວ່າງໂຮງສີ, ຜູ້ຂາຍສົ່ງ ແລະ ຜູ້ຂາຍຍ່ອຍ, ລວມເຖິງຂັ້ນຕອນການຂາຍຍ່ອຍ, ຖືເປັນໂອກາດໃນການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນ ແລະ ເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ.

ຄວາມສໍາຄັນຂອງໂຄງລ່າງພື້ນຖານທາງດ້ານຄົມມະນາຄົມທາງບົກ ແລະ ສະຫະກອນໃນການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການທ້ອນໂຮມ

ຂັ້ນຕອນທີ່ມີຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງອັນດັບຖັດມາແມ່ນຂັ້ນຕອນການລວບລວມເຂົ້າເປືອກ. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນຂັ້ນຕອນນີ້ກວມເອົາ 5.8% ຂອງລາຄາເຂົ້າສຸດທ້າຍທີ່ຜູ້ບໍລິໂພກຕ້ອງຈ່າຍ ເນື່ອງຈາກມີການຊື້ຂາຍໃນປະລິມານໜ້ອຍກັບຊາວນາສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດຄ່າຂົນສົ່ງ ແລະ ຄ່າແຮງງານຂ້ອນຂ້າງສູງໃນຂະນະທີ່ຜູ້ລວບລວມຕ້ອງເດີນທາງໄປໝູ່ບ້ານທຸກໆສອງສາມມື້ດ້ວຍລົດບັນທຸກຂະ

ໜາດນ້ອຍເພື່ອຊື້ເຂົ້າເປືອກ. ຖ້າຫາກເສັ້ນທາງໃນໝູ່ບ້ານໄດ້ຮັບການປັບປຸງເພື່ອຮອງຮັບພາຫະນະຂະໜາດໃຫຍ່ໃນການຂົນສົ່ງເຂົ້າເປືອກໄດ້, ຜູ້ລວບລວມກໍຈະສາມາດຊື້ເຂົ້າເປືອກໄດ້ຫລາຍຂຶ້ນ, ຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນການເດີນທາງ ແລະ ສົ່ງຜົນໃຫ້ຕົ້ນທຶນດ້ານການຂົນສົ່ງ ແລະ ແຮງງານຫຼຸດລົງ. ສະນັ້ນການປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງທາງຄົມມະນາຄົມໃນໝູ່ບ້ານທີ່ຜະລິດເຂົ້າຈຶ່ງເປັນວຽກງານທີ່ຈຳເປັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດປັບປຸງພັດທະນາອຸດສະຫະກຳເຂົ້າໃນລາວ.

ການສົ່ງເສີມສະຫະກອນຊາວກະສິກອນແມ່ນອີກວິທີໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນໃນການຫຼຸດຜ່ອນ ຕົ້ນທຶນໃນຂະບວນການທ້ອນໂຮມເຂົ້າເປືອກ. ເມື່ອສະຫະກອນມີຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ດຳເນີນການຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ການຊື້ຂາຍໂດຍກົງລະຫວ່າງສະຫະກອນ ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າຈະເປັນໄປໄດ້. ການຊື້-ຂາຍໂດຍກົງຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນໃນຂະບວນການລວບລວມໄດ້ຢ່າງ ຫຼວງຫຼາຍ.

ນອກຈາກນີ້, ໃນໄລຍະຍາວ, ຖ້າຫາກສະຫະກອນໄດ້ຮັບການພັດທະນາຕື່ມອີກຈົນຮອດຈຸດທີ່ສາມາດດຳເນີນການໂຮງສີເຂົ້າ ແລະ ອົບແຫ້ງດ້ວຍຕົນເອງ, ການຊື້ຂາຍໂດຍກົງລະຫວ່າງສະຫະກອນກັບຜູ້ຂາຍສົ່ງກໍ່ຈະເປັນໄປໄດ້. ເຊິ່ງຊ່ວຍໃຫ້ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນການຊື້ຂາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຜູ້ລວບລວມຫຼືໂຮງສີ. ໃນນັ້ນ, ການສົ່ງເສີມສະຫະກອນຊາວກະສິກອນຈຶ່ງເປັນພາລະກິດສຳຄັນທີ່ສາມາດຊ່ວຍຍົກສູງປະສິດທິພາບໃຫ້ກັບອຸດສາຫະກຳເຂົ້າໄດ້.

ຕ້ອງໄດ້ເນັ້ນໜັກຕື່ມໃສ່ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການລົງທຶນ

ຊາວກະສິກອນ ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າ ມີການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານການເງິນຈາກທະນາຄານຕ່ຳຫຼາຍ. ນີ້ແມ່ນໜຶ່ງໃນເຫດຜົນສຳຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ສ້າງຕົ້ນທຶນທີ່ຫຼີກລ່ຽງບໍ່ໄດ້. ຖ້າຊາວກະສິກອນສາມາດລົງທຶນກ່ຽວກັບອຸປະກອນກະສິກຳ ແລະ ເຄື່ອງກົນຈັກຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍຜ່ານການກູ້ຢືມເງິນກໍຈະຊ່ວຍເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດເຂົ້າເປືອກໄດ້. ຖ້າໂຮງສີເຂົ້າສາມາດລົງທຶນຍົກລະດັບເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸປະກອນຂອງຕົນໃຫ້ທັນສະໄໝຫຼາຍຂຶ້ນ, ຈະຊ່ວຍເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງໂຮງສີເຂົ້າ; ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍເຂົ້າໃນຂະບວນການ ແລະ ສົ່ງຜົນໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການປຸງແຕ່ງຕ່ຳລົງ.

ສະນັ້ນ, ບົດບາດຂອງລັດຖະບານໃນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການລົງທຶນຂອງທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນ. ເຊິ່ງໝາຍເຖິງບົດບາດໃນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ລັດຖະບານລົງທຶນເຂົ້າໃນພື້ນຖານໂຄງລ່າງການຜະລິດ ແລະ ການຈຳໜ່າຍເຂົ້າ. ຊາວກະສິກອນລົງທຶນອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງຈັກທາງດ້ານກະສິກຳໃນລະດັບທີ່ເໝາະສົມ. ໂຮງສີໄດ້ລົງທຶນໃນເຄື່ອງສີ ແລະ ເຄື່ອງອົບແຫ້ງທີ່ທັນສະໄໝ. ຜູ້ຂາຍສົ່ງແລະຜູ້ຂາຍຍ່ອຍກຳລັງລົງທຶນໃນມາດຕະການບາງຢ່າງເພື່ອເພີ່ມຂະຫນາດຂອງການຊື້ຂາຍ ແລະ ອື່ນໆ. ອີກໜຶ່ງໃນພາລະບົດບາດເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນການສະໜັບສະໜູນ ທາງດ້ານການເມືອງເພື່ອເພີ່ມທະວີການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງດ້ານການເງິນຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ໂຮງສີ, ເຊັ່ນ: ການປະຕິບັດນະໂຍບາຍສິນເຊື່ອໃຫ້ມີຄວາມຍືດຫຍຸ່ນຫຼາຍຂຶ້ນ. ດ້ວຍອັດຕາດອກເບ້ຍຕ່ຳ ແລະ ເງື່ອນໄຂການກູ້ຢືມທີ່ຍາວຂຶ້ນ.

IV. ນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານສໍາລັບອຸດສາຫະກໍາເຂົ້າ

1.4 ການທົບທວນຄືນນະໂຍບາຍໃນປະຈຸບັນ

ສໍານັກງານນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ໄດ້ຮັບຮອງເອົານະໂຍບາຍແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 226/ນຍ, ລົງວັນທີ 7 ຕຸລາ 2023, ເຊິ່ງມີເປົ້າໝາຍແນໃສ່ເສີມຂະຫຍາຍກໍາລັງຄວາມອາດສາມາດ ແລະ ທ່າແຮງຂອງຂະແໜງການຜະລິດພືດ. ນະໂຍບາຍສະບັບນີ້ມີຄວາມສໍາຄັນທີ່ສຸດຕໍ່ອຸດສາຫະກໍາເຂົ້າໃນອະນາຄົດ; ມີຈຸດປະສົງເພື່ອເພີ່ມຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກັບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າການຜະລິດພືດ; ແລະ ເພື່ອບັນລຸຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ. ນະໂຍບາຍນີ້ມີເປົ້າໝາຍເພື່ອແນໃສ່ຍົກລະດັບຄວາມອາດສາມາດຂອງຂະແໜງການຜະລິດພືດໃຫ້ສາມາດຜະລິດສະບຽງອາຫານໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຍືນຍົງຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ. ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຈະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍຜ່ານການສະໜັບສະໜູນຊາວກະສິກອນ, ສະຫະກອນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການອື່ນໆໃນຂະແໜງການນີ້ໃຫ້ສາມາດພັດທະນາທັກສະ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆໄດ້ດີຂຶ້ນ. ນອກຈາກນີ້ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວຍັງໃຫ້ຄວາມສໍາຄັນໃນການເພີ່ມທະວີການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງແຕ່ລະພາກສ່ວນໃນລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຊັ່ນ: ຊາວກະສິກອນ, ໂຮງສີ, ພໍ່ຄ້າ ແລະ ຜູ້ສົ່ງອອກເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບແລະຄວາມສາມາດໃນການສ້າງຜົນກໍາໄລຂອງຂະແໜງການຜະລິດພືດໂດຍລວມ.

8 ນະໂຍບາຍເພື່ອອໍານວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາການຜະລິດພືດ ແລະ ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າໃນ ສປປ ລາວ ເພື່ອແນໃສ່ຮັບປະກັນການສະໜອງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາທີ່ພຽງພໍ, ປອດໄພ, ມີຄຸນຄ່າທາງໂພສະນາການ ແລະ ສາມາດສົ່ງອອກໄດ້:

1) ນະໂຍບາຍດ້ານທີ່ດິນເພື່ອການຜະລິດພືດ
2) ນະໂຍບາຍສະໜັບສະໜູນການນໍາໃຊ້ປັດໃຈການຜະລິດທີ່ມີຄຸນນະພາບ: ເຊັ່ນ: ແນວພັນພືດທີ່ດີ. ແນວພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບ,ຝຸ່ນ,ການຄວບຄຸມສັດຕູພືດແລະການຄົ້ນຄວ້າທີ່ຈະເພີ່ມຜົນຜະລິດແລະຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໃນການຜະລິດ
3) ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມທ່າແຮງການປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາເພື່ອເພີ່ມມູນຄ່າ
4) ນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມການຄ້າ ແລະ ການຕະຫຼາດ (ຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດ)
5) ນະໂຍບາຍພັດທະນາຄວາມອາດສາມາດຂອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃນຂະແໜງການຕ່າງໆເຊັ່ນ: ນັກຄົ້ນຄວ້າ, ຊ່ຽວຊານ ແລະ ສີມືແຮງງານ
6) ນະໂຍບາຍການປະກັນໄພການຜະລິດພືດ: ໂດຍການນໍາໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່, ການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມຫຼືສະຫະກອນ ແລະ ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານດ້ານວິຊາການ, ພະຍາກອນອາກາດ ແລະ ການຕະຫຼາດ
7) ນະໂຍບາຍພະລັງງານ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເຊັ່ນ smart farms ເຄື່ອງຈັກກະສິກໍາພະລັງງານແສງຕາເວັນ, ແລະ ອື່ນໆ.
8) ນະໂຍບາຍດ້ານການເງິນ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນ

ຍຸດທະສາດການພັດທະນາກະສິກຳ (ADS) ປີ2025 ແລະ ວິໄສທັດ 2030 ຄາດຄະເນວ່າ: ການຜະລິດເຂົ້າໃນສປປ ລາວ ຈະຕ້ອງໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 3,5 – 4 ລ້ານໂຕນ/ປີ (ເຂົ້າເປືອກ) ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການໃນດ້ານຕ່າງໆ ຄື: ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ: 2,5 ລ້ານໂຕນ,ຄັງສຳຮອງສຸກເສີນ: 0.4 ລ້ານໂຕນ, ແນວພັນເຂົ້າ: 0,1 ລ້ານໂຕນ, ການຄ້າ ແລະ ສົ່ງອອກ: 0,9 ລ້ານໂຕນ.

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (MAF) ໄດ້ອະນຸມັດໂຄງການພິເສດເລກທີ 1696/ກປ. ລົງວັນທີ 14 ມີນາ 2023 ສຳລັບການຜະລິດເຂົ້າເພື່ອສົ່ງອອກໄປປະເທດບຣູໄນໂດຍການຮ່ວມມືກັບພາກເອກະຊົນ. ໂຄງການນີ້ຕ້ອງໄດ້ເພື່ອຄັດເລືອກເອົາແນວພັນເຂົ້າທີ່ເໝາະສົມ, ລະບົບການຜະລິດເມັດພັນ, ພື້ນທີ່ປູກຝັງ ເຕັກໂນໂລຊີການຜະລິດ, ວິທະຍາການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ, ການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ລະບົບການຂົນສົ່ງເພື່ອໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການຂອງປະເທດບຣູໄນ.

ດຳລັດວ່າດ້ວຍກຸ່ມ ແລະ ສະຫະກອນ (ສະບັບເລກທີ 606/ລັດຖະບານ ລົງວັນທີ 26 ພະຈິກ 2020 ທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ) ໄດ້ວາງພື້ນຖານນິຕິກຳໃຫ້ແກ່ການສ້າງຕັ້ງ, ການບໍລິຫານຈັດການ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ ຂອງສະຫະກອນໃນປະເທດລາວ. ນະໂຍບາຍສະຫະກອນຂອງລາວ ໄດ້ມີຄວາມກ້າວໜ້າຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ໃນການສະໜັບສະໜູນການຄ້າເຂົ້າ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດຫຼາຍຢ່າງທີ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງນະໂຍບາຍໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ການປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງເງິນທຶນ, ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ການສະໜອງການຝຶກອົບຮົມແບບຮອບດ້ານ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການການເສີມສ້າງການ ເຊື່ອມໂຍງດ້ານການຕະຫຼາດ ແລະ ການສົ່ງເສີມການບໍລິຫານຈັດການທີ່ມີປະສິດທິພາບຖືເປັນບັນຫາສຳຄັນໃນ ການເອົາຊະນະສິ່ງທ້າທາຍເຫຼົ່ານີ້. ເຊິ່ງຈຳເປັນຕ້ອງຮັບຄວາມຮ່ວມມືຢ່າງແໜ້ນແຟ້ນລະຫວ່າງລັດຖະບານ, ສະຫະກອນ ແລະ ບັນດາຄູ່ຮ່ວມມືສາກົນ ເພື່ອສ້າງສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາການຄ້າເຂົ້າໃນປະເທດລາວ[11].

4.2 ສິ່ງທ້າທາຍໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດຳລັດວ່າດ້ວຍກຸ່ມ ແລະ ສະຫະກອນ[12]

ເຖິງວ່າດຳລັດຈະກຳນົດຂອບເຂດໃນການສົ່ງເສີມກຸ່ມ ແລະ ສະຫະກອນກໍ່ຕາມ, ແຕ່ຍັງຄົງມີຫຼາຍສິ່ງທ້າທາຍໃນການປະຕິບັດຄື:

- **ການປູກຈິດສຳນຶກ ແລະ ການສຶກສາ:** ການເຮັດໃຫ້ສະມາຊິກທີ່ມີທ່າແຮງເຂົ້າໃຈເຖິງຜົນປະໂຫຍດຂອງການເຂົ້າຮ່ວມກຸ່ມ ຫຼື ສະຫະກອນແມ່ນເປັນສິ່ງທ້າທາຍ. ສິ່ງສຳຄັນແມ່ນສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບບົດບາດ, ສິດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ.

---

[11] Castella, Jean-Christophe & Bouahom, Bounthanom & Keophoxay, A. & Douangsavanh, L. (2011). Managing the transition from farmers' groups to agricultural cooperatives in Lao PDR. 12th anniversary of NAFRI. 163-191.

[12] Khamphou Phouyyavong, Amphone Vongsouphanh, Simone Vongkhamho, Aloun Phonvisay & Somboun Vongphet (2022). Stakeholder Analysis of agricultural cooperative in Laos: Current status and ways forwards. K4D: Policy Dialogue Workshop. 29/3/2022

- **ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ:** ພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ນໍາກຸ່ມ ແລະ ສະມາຊິກສະຫະກອນ ໃນຂົງເຂດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການບໍລິຫານຈັດການ, ຄວາມຮູ້ດ້ານການເງິນ ແລະ ທັກສະດ້ານວິຊາການ ມັນເປັນສິ່ງຈໍາເປັນ.
- **ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນ:** ຄວາມພ້ອມຂອງຊັບພະຍາກອນ (ທັງດ້ານການເງິນ, ດ້ານວິຊາການ ແລະ ດ້ານວັດຖຸອຸປະກອນມີຜົນຕໍ່ຄວາມສໍາເລັດຂອງກຸ່ມ ແລະ ສະຫະກອນ. ການຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນຢ່າງເທົ່າທຽມກັນແມ່ນສິ່ງສໍາຄັນ.
- **ການປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ:** ການປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກໍານົດຂອງດໍາລັດ ລວມທັງກົດໝາຍ ແລະລະບຽບການອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງມີການຕິດຕາມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ.
- **ຄວາມຍືນຍົງ**: ການຮັບປະກັນຄວາມສາມາດໃນການດ□າເນີນໄດ້ໃນໄລຍະຍາວຂອງກຸ່ມ ແລະ ສະຫະກອນແມ່ນເປັນ ສິ່ງສໍາຄັນ. ພວກເຂົາຄວນຈະສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສະຖານະການທີ່ມີການປ່ຽນແປງ ແລະ ຮັກສາຄວາມສາມາດໃນ ການແຂ່ງຂັນທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງພວກເຂົາ.
- **ປັດໄຈດ້ານວັດທະນະທໍາ ແລະ ສັງຄົມ:** ບັນດາມາດຕະຖານທາງວັດທະນະທໍາ, ຂະບວນການທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະ ການສ້າງຄວາມໄວ້ວາງໃຈລ້ວນແຕ່ມີບົດບາດຕໍ່ຄວາມສໍາເລັດຂອງອົງກອນເຫຼົ່ານີ້. ການແກ້ໄຂທັດສະນະຄະຕິທາງລົບຈາກປະສົບການ ຫຼື ອຸປະສັກໃນອາດີດ ແມ່ນສິ່ງສໍາຄັນ.

ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວແຫ່ງຊາດມີທ່າແຮງອັນໃຫຍ່ຫຼວງທີ່ຈະຫັນປ່ຽນຂະແໜງເຂົ້າຂອງລາວໃຫ້ມີຜົນກໍາໄລຫຼາຍຂຶ້ນ, ຍືນຍົງ ແລະ ທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການຜ່ານຜ່າສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ສາມາດປະຕິບັດຢ່າງສໍາເລັດຜົນຈໍາເປັນຕ້ອງອາໄສແນວທາງ-ວິທີການປະສົມປະສານຫຼາຍດ້ານ. ການສະໜັບສະໜູນຈາກພາກລັດ, ການຮ່ວມມືກັບອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ແລະ ການລົງທຶນຈາກພາກເອກະຊົນ.

ຕາຕະລາງ 2: ສິ່ງທ້າທາຍຂອງນະໂຍບາຍກ່ຽວຂ້ອງກັບສະຫະກອນຕໍ່ການພັດທະນາອຸດສະຫະກໍາເຂົ້າດ້ານການຄ້າໃນປະເທດລາວ

ດ້ານຕ່າງໆ	**ສະຖານະການປະຈຸບັນ**	**ປະເດັນ**	**ທາງແກ້ໄຂ**
ກອບກົດໝາຍ	ດໍາລັດ 606/ກລ (2020) ເປັນພື້ນຖານນິຕິກໍາໃຫ້ແກ່ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ດໍາເນີນທຸລະກິດສະຫະກອນ; ຄາດວ່າຈະມີກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສະຫະກອນພາຍໃນທ້າຍປີ2024	ບາງເນື້ອໃນຍັງບໍ່ມີ ຄວາມເປັນເອກະພາບລະຫວ່າງບັນດາກະຊວງ	ຮັບຮອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສະຫະກອນ; ເພີ່ມທະວີການປັບປຸງນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການ
ຈໍານວນກຸ່ມ ແລະສະຫະກອນ	ກຸ່ມຜະລິດຊາວກະສິກອນ 4.193 ຫົວໜ່ວຍ ແລະ ສະຫະກອນ 35 ແຫ່ງ (4 ສະຫະກອນເຂົ້າ)	ຈໍານວນຈໍາກັດຂອງສະຫະກອນ, ໂດຍສະເພາະການຜະລິດເຂົ້າ	ຊຸກຍູ້ການສ້າງສະຫະກອນໃໝ່, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຂະແໜງການເຂົ້າ
ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອ	- ກຸ່ມຊາວກະສິກອນແມ່ນຄຸ້ມຄອງໂດຍຫ້ອງການເມືອງ. - ສະຫະກອນຄຸ້ມຄອງໂດຍ DAEC, DOA, ແລະກະຊວງອື່ນໆ. - ການບໍລິການສົ່ງເສີມຂອງລັດແມ່ນຖືກຈໍາກັດໂດຍຂໍ້ຈໍາກັດດ້ານງົບປະມານ.	- ໂຄງສ້າງການຄຸ້ມຄອງທີ່ອ່ອນແອໃນບາງສະຫະກອນ. - ການຝຶກອົບຮົມແລະການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການບໍ່ພຽງພໍ.	- ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານການປົກຄອງ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມການນໍາພາໃຫ້ແກ່ສະຫະກອນ. - ເພີ່ມທະວີການສະໜອງທຶນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນໂຄງການໃຫ້ແກ່ການບໍລິການຂະຫຍາຍ.
ການເງິນ	ອັດຕາດອກເບ້ຍສູງ (10-13%) ແລະຈໍາກັດການເຂົ້າເຖິງສິນເຊື່ອສໍາລັບສະຫະກອນ.	ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສໍາລັບສະຫະກອນເພື່ອຮັບປະກັນເງິນທຶນ ສໍາລັບການດໍາເນີນງານ ແລະ ການລົງທຶນ.	- ປະຕິບັດນະໂຍບາຍກູ້ຢືມດອກເບ້ຍຕໍ່າ (3-5%) ໃຫ້ແກ່ສະຫະກອນ. - ສໍາຫຼວດຮູບແບບການເງິນທາງເລືອກ ເຊັ່ນ: ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ຫຼື ກອງທຶນໝູນວຽນ.
ການຜະລິດ & ຜົນຜະລິດ	- ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງ (ແນວພັນ, ຝຸ່ນ, ໄຟຟ້າ) - ຜົນຜະລິດໂດຍລວມຕໍ່າ.	ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກໍາໄລໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ສະຫະກອນ.	- ແນະນໍາເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ສໍາລັບການປັບປຸງການຜະລິດ ແລະການປຸງແຕ່ງ. - ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການປະຕິບັດກະສິກໍາທີ່ມີປະສິດທິພາບ.
ຂໍ້ມູນຕະຫຼາດ	ຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕະຫຼາດທີ່ຈໍາກັດທີ່ມີ ໃຫ້ກັບສະຫະກອນ.	ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກສໍາລັບສະຫະກອນໃນການຕັດສິນໃຈການຕະຫຼາດ.	ປັບປຸງການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຕະຫຼາດ ແລະການວິເຄາະສໍາລັບສະຫະກອນ

V. ຍຸດທະສາດໃນການສົ່ງເສີມການຄ້າເຂົ້າ

ເພື່ອສົ່ງເສີມການຄ້າເຂົ້າໃນລາວຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ການວິເຄາະ **SWOT** (ຈຸດແຂງ, ຈຸດອ່ອນ, ໂອກາດ, ສິ່ງທ້າທາຍ) ສາມາດຊ່ວຍກຳນົດປັດໃຈສຳຄັນ ແລະ ກຳນົດຍຸດທະສາດທີ່ເໝາະສົມໄດ້. ການວິເຄາະ **SWOT** ເປັນເຄື່ອງມືການວາງແຜນຍຸດທະສາດທີ່ປະເມີນປັດໃຈພາຍໃນໄດ້ແກ່ຈຸດແຂງ ແລະ ຈຸດອ່ອນ. ລວມທັງປັດໃຈພາຍນອກເຊັ່ນ: ໂອກາດ ແລະ ອຸປະສັກໃນອຸດສາຫະກຳ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງ, ໂດຍແນວຄວາມຄິດ "ສຶກສາຮອບດ້ານທຸກມິຕິ" ໝາຍເຖິງການວິເຄາະຄວາມສຳພັນ ແລະ ຜົນກະທົບເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນຂອງປັດໃຈເຫຼົ່ານີ້.

5.1 ການວິເຄາະ SWOT: ຈຸດແຂງ, ຈຸດອ່ອນ, ໂອກາດ, ສິ່ງທ້າທາຍ

ຈຸດແຂງ

- ການບໍລິໂພກເຂົ້າຕໍ່ຫົວຄົນຢູ່ໃນລະດັບສູງ: ລາວເປັນປະເທດໜຶ່ງທີ່ມີການບໍລິໂພກເຂົ້າຕໍ່ຫົວຄົນສູງທີ່ສຸດໃນໂລກ,ເຊິ່ງສົ່ງຜົນໃຫ້ຕະຫຼາດພາຍໃນມີຄວາມທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ມີຄວາມຕ້ອງການເຂົ້າຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ[13].
- ສະພາບອາກາດ ແລະ ພູມສັນຖານທີ່ເອື້ອອຳນວຍ: ສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ພູມສັນຖານຂອງລາວແມ່ນເໝາະສົມກັບການປູກເຂົ້າໂດຍສະເພາະແມ່ນແນວພັນເຂົ້າໜຽວເຊິ່ງເປັນທີ່ນິຍົມ ຫຼາຍທັງພາຍໃນ ແລະ ພາກພື້ນ.
- ການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານ: ມີການສະໜັບສະໜູນທີ່ສຳຄັນຈາກທັງລັດຖະບານ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນໃນການພັດທະນາກະສິກຳ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ. ລວມທັງໂຄງການເພີ່ມຄູນຄ່າທາງໂພຊະນາການຂອງເຂົ້າ[14].
- ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວແຫ່ງຊາດ: ຍຸດທະສາດນີ້ແນໃສ່ເພື່ອຊຸກຍູ້ການປະຕິບັດແນວທາງກະສິກຳແບບຍືນຍົງ ແລະ ເພີ່ມທະວີຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ເຊິ່ງອາດສາມາດນຳໄປສູ່ຜົນປະໂຫຍດອັນຍາວນານຂອງຂະແໜງການເຂົ້າ.

ຈຸດອ່ອນ

- ຜົນຜະລິດຕ່ຳ ແລະ ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງ: ຊາວກະສິກອນຈຳນວນຫຼາຍຍັງຂາດການເຂົ້າເຖິງເຄື່ອງມື ແລະ ເຕັກນິກກະສິກຳທີ່ທັນສະໄໝ, ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຜົນຜະລິດ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າ, ຕົ້ນທຶນປັດໃຈ ການຜະລິດທີ່ສູງ ແລະ ວິທີການເຮັດກະສິກຳທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີຜົນກຳໄລຕ່ຳ.
- ເຕັກນິກຫຼັງການເກັບກ່ຽວຍັງບໍ່ທັນສະໄໝ: ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການປຸງແຕ່ງທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ເຮັດໃຫ້ການ ສູນເສຍຫລັງການເກັບກ່ຽວສູງ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າແມ່ນຫຼຸດລົງ
- ລະດັບພື້ນຖານໂຄງລ່າງຍັງຈຳກັດ:ຖະໜົນຫົນທາງ, ລະບົບຊົນລະປະທານ ແລະ ບ່ອນເກັບມ້ຽນບໍ່

[13] European Commission, (2023). Understanding the Rice Value Chain in Lao PDR: Defining the Way Forward for Rice Fortification.

[14] WFP (World Food Programme), 2023, WFP Lao PDR Country Brief, September 2023

ພຽງພໍເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມບໍ່ມີປະສິດທິພາບໃນການຂົນສົ່ງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເພີ່ມຂຶ້ນ.

- ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ: ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າທັງໝົດມີຈຸດອ່ອນຫຼາຍດ້ານເຊັ່ນ: ການຜະລິດກະແຈກກະຈາຍ, ການບໍລິການສົ່ງເສີມກະສິກໍາທີ່ບໍ່ເຂັ້ມແຂງ, ການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ, ຂະບວນການລວບລວມ ແລະ ຂະບວນການສີເຂົ້າທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ ລວມທັງຄ່າຂົນສົ່ງທີ່ສູງ.
- ການເຂົ້າເຖິງການເງິນທີ່ຈໍາກັດ: ທັງຊາວກະສິກອນ ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າ ປະເຊີນກັບຂໍ້ຈໍາກັດໃນການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການດ້ານການເງິນເຊິ່ງເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການລົງທຶນທາງດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ການຂະຫຍາຍທຸລະກິດ

ໂອກາດ

- ໂອກາດໃນການສົ່ງອອກທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ: ຄວາມຕ້ອງການເຂົ້າໃນຕະຫຼາດໂລກທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ສັນຍາການຄ້າໃໝ່ໆ ສາມາດເປີດໂອກາດໃຫ້ເຂົ້າຂອງລາວເຂົ້າສູ່ຕະຫຼາດສາກົນໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນຢູ່ໃນຕະຫຼາດພາກພື້ນ ແລະ ຕະຫຼາດໂລກ ສໍາລັບເຂົ້າພິເສດເຊັ່ນເຂົ້າໜຽວຄຸນນະພາບສູງ[15].
- ລາວຍັງເປັນປະເທດສົ່ງອອກເຂົ້າໄປປະເທດເພື່ອນບ້ານ. ໃນປີ 2021 ມີມູນຄ່າການສົ່ງອອກເຂົ້າເຖິງ 32,2ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ, ມີການສົ່ງອອກເຂົ້າໜຽວໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 26,000 ໂຕນຕໍ່ປີ ຜ່ານດ່ານຊາຍແດນສາກົນ (ດ່ານລາວບາວ)ໂດຍພໍ່ຄ້າຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າຂະໜາດນ້ອຍ. ສໍາລັບການຄ້າທາງການລາວໄດ້ຮັບໂຄຕ້າສົ່ງ ເຂົ້າອອກໄປຈີນ 50,000ໂຕນ/ປີ. ໃນອະນາຄົດອັນໃກ້ນີ້ລາວວາງແຜນທີ່ຈະສົ່ງອອກເຂົ້າໄປຍັງປະເທດບຣູໄນຕື່ມອີກ,ໂດຍລັດຖະບານລາວໄດ້ລົງນາມເຮັດສັນຍາລະບົບລັດຖະບານກັບລັດຖະບານ (G to G) ເພື່ອສະໜອງເຂົ້າໃຫ້ລັດຖະບານບຣູໄນ 20,000 ໂຕນຕໍ່ປີ.
- ຄວາມຕ້ອງການທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສໍາລັບຜະລິດຕະພັນທີ່ມີມູນຄ່າເພີ່ມ: ການປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າທັງໝົດຕັ້ງແຕ່ການຜະລິດເຖິງການຂາຍຍ່ອຍຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ເພີ່ມຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນ. ໂດຍມີໂອກາດໃນການເພີ່ມມູນຄ່າຜ່ານການປຸງແຕ່ງເຂົ້າ ແລະ ການເສີມຂະຫຍາຍຄຸນຄ່າທາງໂພຊະນາການເຊິ່ງສາມາດຕອບສະໜອງຕໍ່ພາວະການຂາດສານອາຫານ ແລະ ການສ້າງກຸ່ມຕະຫຼາດໃໝ່ໄດ້[12].
- ຄວາມສົນໃຈທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນໃນການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມສະຫະກອນ: ການສົ່ງເສີມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການສ້າງສະຫະກອນເຂົ້າທີ່ເຂັ້ມແຂງສາມາດສ້າງກໍາລັງແຮງໃຫ້ຊາວກະສິກອນ. ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການ ເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ເພື່ອເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບຕະຫຼາດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ກໍາລັງຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມສະຫະກອນກະສິກໍາໃນຖານະຍຸດທະສາດທີ່ສໍາຄັນໃນການພັດທະນາກະສິກໍາ ແລະ ຊົນນະບົດ.
- ດໍາລັດຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີສະບັບເລກທີ136/ນຍ (2010) ເປັນພື້ນຖານນິຕິກໍາສໍາລັບການສ້າງຕັ້ງ ສະຫະກອນ, ໂດຍປະຈຸບັນກໍາລັງພະຍາຍາມໃນການພັດທະນາກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ

[15] World Bank, (2018). Commercialization of Rice and Vegetable Value Chains in Lao PDR: Status and Prospects.

ສະຫະກອນສະບັບສົມບູນ ເພີ່ມເຕີມຢ່າງຮອບດ້ານ. ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ (DAEC) ຂຶ້ນກັບກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (MAF) ເປັນໜ່ວຍງານຫຼັກໃນການພັດທະນາສະຫະກອນ, ໂດຍໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການ, ການເງິນ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ. ຫ້ອງການກະສິກຳແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ກໍ່ມີບົດບາດໃນການສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງ ແລະ ດຳເນີນງານຂອງສະຫະກອນເຊັ່ນກັນ.

- ໂຄງການເຊື່ອມໂຍງຕະຫຼາດ ແນໃສ່ຮັບປະກັນໃຫ້ບັນດາຜະລິດຕະພັນຂອງສະຫະກອນໄດ້ຮັບລາຄາທີ່ຍຸດຕິທຳ ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດໄດ້. ໂດຍມີຄວາມພະຍາຍາມໃນການສ້າງເຄືອຂ່າຍທາງທຸລະກິດ ແລະ ເວທີການດ້ານການຕະຫຼາດ ການຮ່ວມມືລະຫວ່າງປະເທດກັບບັນດາອົງການເຊັ່ນ: Korean Rural Economic Institute (**KREI**) ແລະ the German Cooperative and Raiffeisen Federation (**DGRV**) ຊ່ວຍຊຸກຍູ້ການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກ.

ສິ່ງທ້າທາຍ

- ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ: ປະເທດລາວກຳລັງປະເຊີນກັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດເຊັ່ນ: ປະລິມານຝົນຕົກທີ່ບໍ່ແນ່ນອນ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນ້ຳຖ້ວມ. ເຫດການເຫຼົ່ານີ້ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕໍ່ການຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ອາດຈະພາໃຫ້ເກີດຜົນກະທົບດ້ານລົບແກ່ຜົນລະປູກ ແລະ ຜົນຜະລິດ.
- ການຂາດແຄນແຮງງານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ: ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງໄວໜຸ່ມຈາກເຂດຊົນນະບົດເພື່ອຊອກຫາໂອກາດທີ່ດີກວ່າຢູ່ຕົວເມືອງ ຫຼື ປະເທດອື່ນໆກຳລັງສ້າງບັນຫາການຂາດແຄນແຮງງານໃນຂະແໜງກະສິກຳ ສົ່ງຜົນໃຫ້ຄ່າແຮງງານເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ສົ່ງຜົນກະທົບເຖິງປະສິດທິພາບລວມຂອງອຸດສາຫະກຳເຂົ້າ.
- ການແຂ່ງຂັນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ: ລາວປະເຊີນກັບການແຂ່ງຂັນທີ່ຮຸນແຮງຈາກບັນດາປະເທດທີ່ຜະລິດເຂົ້າລາຍໃຫຍ່ໃນພາກພື້ນ ເຊັ່ນ: ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ. ເຊິ່ງມີເທັກໂນໂລຍີກະສິກຳທີ່ກ້າວໜ້າກວ່າ ແລະ ມີຕະຫຼາດສົ່ງອອກທີ່ໝັ້ນຄົງ ການແຂ່ງຂັນນີ້ອາດສ້າງຄວາມກົດດັນຕໍ່ລາວໃນດ້ານລາຄາ ແລະ ສ່ວນແບ່ງທາງການຕະຫຼາດຂອງລາວ.

5.2 ຍຸດທະສາດແບບຂ້າມຜ່ານ: ການຫັນປ່ຽນສິ່ງທ້າທາຍໄປສູ່ຄວາມໄດ້ປຽບ

<u>ຍຸດທະສາດ S-O (ຈຸດແຂງ-ໂອກາດ):</u> ການຂະຫຍາຍທ່າແຮງສູງສຸດ

ຍຸດທະສາດເຫຼົ່ານີ້ມີເປົ້າໝາຍເພື່ອນຳໃຊ້ຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດຈາກຈຸດແຂງທີ່ມີຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ, ພ້ອມຂະຫຍາຍໂອກາດທີ່ມີແນວໂນ້ມເຕີບໂຕໃນອຸດສະຫະກຳເຂົ້າ:

1) ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມສະຫະກອນຜູ້ປູກເຂົ້າ: ດ້ວຍການສົ່ງເສີມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນລາວ. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ເພື່ອສ້າງເປັນກຸ່ມເພື່ອເຈລະຈາລາຄາທີ່ຍຸດຕິທຳ. ສະໜັບສະໜຸນການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທີ່ຈຳເປັນເຊັ່ນທຶນຮອນ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ

ພ້ອມທັງເພີ່ມທະວີຄວາມສາມາດໃນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ. ຍຸດທະສາດນີ້ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບແນວໂນ້ມຄວາມສົນໃຈທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຕໍ່ການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນ. ນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກການສະໜັບສະໜູນຂອງພາກລັດຖະບານ ເພື່ອສ້າງຂະແໜງກະສິກໍາທີ່ມີລະບຽບແບບແຜນ ແລະ ມີຄວາມຢືດຢຸ່ນທົນທານຫຼາຍຂຶ້ນ.

2) ເສີມຂະຫຍາຍໂຄງການເພີ່ມທະວີການສົ່ງອອກເຂົ້າ: ປະເທດລາວສາມາດນໍາໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກສະພາບອາກາດ ແລະ ພູມສັນຖານທີ່ເໝາະສົມ, ສົມທົບກັບການໜູນຊ່ອຍຂອງລັດຖະບານ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ເພື່ອຂະຫຍາຍການຜະລິດເຂົ້າສໍາລັບຕະຫຼາດສົ່ງອອກໂດຍສະເພາະ. ຍຸດທະສາດນີ້ລວມເຖິງການກໍານົດຕະຫຼາດເປົ້າໝາຍຢ່າງຈະແຈ້ງ. ການລົງທຶນໃສ່ທ່າແຮງການຜະລິດ ແລະ ດໍາເນີນງານໃຫ້ມີຄຸນນະພາບຕາມມາດຕະຖານສາກົນ.

3) ການເພີ່ມມູນຄ່າໃຫ້ກັບເຂົ້າ: ຍຸດທະສາດນີ້ສຸມໃສ່ຍົກລະດັບການສົ່ງອອກເຂົ້າສານດິບ. ກ້າວໄປສູ່ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າທີ່ມີມູນຄ່າເພີ່ມ ໂດຍການລົງທຶນໃສ່ໂຮງງານປຸງແຕ່ງ ປະເທດລາວສາມາດຜະລິດເຂົ້າເປັນສິນຄ້າທີ່ມີຄ່າ ເຊັ່ນ: ເຂົ້າທີ່ເສີມຄຸນຄ່າທາງໂພຊະນາການ, ແນວພັນເຂົ້າພິເສດ (ເຊັ່ນ ເຂົ້າຫອມ ຫຼື ເຂົ້າສີຕ່າງໆ) ແລະ ຜະລິດຕະພັນແປຮູບຈາກເຂົ້າເຊັ່ນ: ແປ້ງເຂົ້າ ຫຼື ເສັ້ນເຝີ ການຈໍາໜ່າຍຜະລິດຕະພັນເຫຼົ່ານີ້ສາມາດເປີດຕະຫຼາດໃໝ່ ແລະ ເພີ່ມມູນຄ່າລວມຂອງການສົ່ງອອກເຂົ້າໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

<u>ຍຸດທະສາດ W-O (ຈຸດອ່ອນ – ໂອກາດ):</u> ການເອົາຊະນະສິ່ງທ້າທາຍ

ຍຸດທະສາດເຫຼົ່ານີ້ມີຈຸດປະສົງເພື່ອແກ້ໄຂຈຸດອ່ອນຂອງອຸດສາຫະກໍາ ພ້ອມກັບການໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກໂອກາດທີ່ມີຢູ່ໃນເວລາດຽວກັນ:

1) ຜັນຂະຫຍາຍວິທີການເຮັດກະສິກໍາແບບປະຢັດຕົ້ນທຶນ: ດ້ວຍການສົ່ງເສີມ ແລະ ແນະນໍາເຕັກນິກກະສິກໍາທີ່ທັນສະໄໝມາໃຊ້ ເຊັ່ນ: ການປັບປຸງລະບົບຊົນລະປະທານ, ການນໍາໃຊ້ປຸ໋ຍຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ການຈັດການສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ. ສປປ ລາວສາມາດເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງການຜະລິດ ແລະ ຫຼຸດຕົ້ນທຶນການຜະລິດໄດ້. ຍຸດທະສາດນີ້ສາມາດບັນລຸໄດ້ຜ່ານການຈັດຕັ້ງໂຄງການຝຶກອົບຮົມສໍາລັບຊາວກະສິກອນ, ການແບ່ງປັນຄວາມຮູ້ພາຍໃນສະຫະກອນ ແລະ ໃຫ້ສ້າງແຮງຈູງໃຈຈາກລັດຖະບານ ເພື່ອສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ.

2) ການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ແລະ ການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ: ການລົງທຶນເຂົ້າໃນສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການເກັບຮັກສາທີ່ດີຂຶ້ນ, ເຕັກນິກການຕາກເຂົ້າ/ອົບ ແລະ ຂະບວນການສີເຂົ້າທີ່ມີປະສິດທິພາບ ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບເຂົ້າໄດ້ດີຂຶ້ນ. ການປັບປຸງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ພຽງແຕ່ຈະເພີ່ມມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງເຮັດໃຫ້ເຂົ້າມີຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນທີ່ດີຂຶ້ນທັງໃນຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ການສົ່ງອອກ.

3) ການເພີ່ມສິນເຊື່ອຕາມນະໂຍບາຍທາງດ້ານກະສິກໍາ: ການແກ້ໄຂບັນຫາການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນທີ່ຈໍາກັດໂດຍການເພີ່ມສິນເຊື່ອຕາມນະໂຍບາຍກະສິກໍາສາມາດສະໜອງທຶນໃຫ້ຊາວກະສິກອນທີ່ຈໍາເປັນເພື່ອລົງທຶນເຂົ້າໃນກະສິກໍາ, ນໍາເຕັກໂນໂລຊີໃຫມ່ມາໃຊ້ ແລະ ປັບປຸງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍລວມຂອງເຂົາເຈົ້າ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນີ້ສາມາດເຮັດໄດ້ຜ່ານໂຄງການກູ້ຢືມເງິນທີ່ໄດ້ຮັບການສະ

ໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານ, ການຮ່ວມມືກັບສະຖາບັນການເງິນ ແລະ ຝຶກອົບຮົມດ້ານການເງິນສໍາລັບຊາວກະສິກອນ.

ຍຸດທະສາດ S–T (ຈຸດແຂງ-ສິ່ງທ້າທາຍ): ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ

ຍຸດທະສາດເຫຼົ່ານີ້ສຸມໃສ່ການນໍາໃຊ້ຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງອຸດສາຫະກໍາເພື່ອຮັບມືກັບສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ໄພຂົ່ມຂູ່ທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນ:

1) **ສ້າງຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວຕໍ່ສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການກະຈາຍຄວາມສ່ຽງ:** ສປປ ລາວສາມາດລົງທຶນໃນການພັດທະນາແນວພັນເຂົ້າທີ່ທົນທານຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ນໍ້າຖ້ວມ; ລະບົບຊົນລະປະທານທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ການຂະຫຍາຍພັນພືດເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ. ຂະບວນການນີ້ລວມມີການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການພັດທະນາແນວພັນພືດທີ່ມີຄວາມທົນທານສູງ, ສົ່ງເສີມເຕັກນິກການຊົນລະປະທານແບບປະຢັດນໍ້າ ແລະ ສົ່ງເສີມຊາວກະສິກອນປູກພືດຫຼາຍຊະນິດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການເພິ່ງພາເຂົ້າພຽງຢ່າງດຽວ.
2) **ການສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງຈັກກະສິກໍາ:** ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາການຂາດເຂີນແຮງງານ ສປປ ລາວສາມາດສ້າງແຮງຈູງໃຈໃນການນໍາເອົາເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸປະກອນກະສິກໍາມາໃຊ້ ເຊິ່ງອາດຈະລວມເຖິງການສະໜອງເງິນອຸດໜູນສໍາລັບການຊື້ເຄື່ອງຈັກ. ສະໜອງໂຄງການຝຶກອົບຮົມໃນການນໍາໃຊ້ ແລະ ບໍາລຸງຮັກສາເຄື່ອງຈັກ ແລະ ການສົ່ງເສີມການພັດທະນາອຸດສາຫະກໍາເຄື່ອງຈັກກະສິກໍາໃນທ້ອງຖິ່ນ.
3) **ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນທາງດ້ານລາຄາ ແລະ ຄຸນນະພາບ:** ໂດຍການສຸມໃສ່ການຜະລິດເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ແລະ ການນໍາໃຊ້ແນວທາງການເຮັດກະສິກໍາທີ່ຕົ້ນທຶນການຜະລິດແບບປະຢັດ; ສປປ ລາວ ສາມາດສົ່ງເສີມຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນໃນຕະຫຼາດໂລກ. ເຊິ່ງລວມເຖິງການລົງທຶນໃນມາດຕະການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ. ສົ່ງເສີມຍີ່ຫໍ້ເຂົ້າຂອງລາວ ແລະ ການຮັກສາລາຄາໃຫ້ແຂ່ງຂັນໄດ້ກັບປະເທດຜູ້ຜະລິດເຂົ້າອື່ນໆ.

ຍຸດທະສາດ W–T (ຈຸດອ່ອນ – ສິ່ງທ້າທາຍ): ການສ້າງຄວາມຢືດຢຸ່ນທົນທານ

ຍຸດທະສາດນີ້ແນໃສ່ເພື່ອແກ້ໄຂຈຸດອ່ອນເພື່ອໃຫ້ສາມາດຮັບມືກັບສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ອຸປະສັກຈາກພາຍນອກໄດ້ດີຂຶ້ນ:

1) ສ້າງໂຄງການພັດທະນາແບບໄລຍະຍາວເພື່ອພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າທີ່ມີປະສິດທິພາບ ທີ່ລວມທັງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ: ຍຸດທະສາດລວມນີ້ສຸມໃສ່ການພັດທະນາໃນໄລຍະຍາວຕະຫຼອດຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າອຸດສາຫະກໍາເຂົ້າ. ນັບແຕ່ການຜະລິດໄປເຖິງການສົ່ງອອກ ລວມທັງການລົງທຶນໃນພື້ນຖານໂຄງລ່າງເຊັ່ນ: ຖະໜົນຫົນທາງ ແລະ ສາງເກັບເຂົ້າ, ແລະ ລະບົບຊົນລະປະທານ ຕະຫຼອດຈົນເຖິງການປັບປຸງການປະສານງານ ແລະ ການສື່ສານລະຫວ່າງຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ. ແນວທາງແບບລວມນີ້ຈະຊ່ວຍເສີມສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງອຸດສາຫະກໍາໃຫ້ສາມາດຮັບມືກັບແຮງກະທົບຈາກພາຍນອກເຊັ່ນ: ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ, ການຂາດແຄນແຮງງານ ແລະ ການແຂ່ງຂັນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຕາຕະລາງ 3: ການວິເຄາະ SWOT ແລະ ຍຸດທະສາດແບບຂ້າມຜ່ານ

		Strenght ຈຸດແຂງ	**Weakness ຈຸດອ່ອນ**
		• ການບໍລິໂພກຕໍ່ຫົວຄົນໃນລະດັບສູງ • ສະພາບອາກາດ ແລະ ພູມສັນຖານທີ່ເອື້ອອໍານວຍ • ການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ	• ຜົນຜະລິດຕໍ່າ (ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງ) • ເຕັກນິກຫຼັງການເກັບກ່ຽວທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ພັດທະນາ • ພື້ນຖານໂຄງລ່າງຍັງຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ • ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າທີ່ບໍ່ມີປະສິດທິພາບ • ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທາງດ້ານການເງິນຈໍາກັດ
Opportunity ໂອກາດ	• ໂອກາດໃນການສົ່ງອອກທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ • ຄວາມສົນໃຈເພີ່ມຂຶ້ນໃນການສົ່ງເສີມສະຫະກອນ • ຄວາມຕ້ອງການຜະລິດຕະພັນທີ່ມີມູນຄ່າເພີ່ມ(ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ຫຼື ປຸງແຕ່ງ) ເພີ່ມຂຶ້ນ	**(S-O strategies) (ຍຸດທະສາດ S-O)** • ສົ່ງເສີມສະຫະກອນຊາວກະສິກອນ • ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງບັນດາໂຄງການເພື່ອການສົ່ງອອກ • ສ້າງມູນຄ່າເພີ່ມໃຫ້ເຂົ້າ	**(W-O strategies) (ຍຸດທະສາດ W-O)** • ຂະຫຍາຍແນວທາງການເຮັດກະສິກໍາທີ່ຄຸ້ມຄ່າ • ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ • ເພີ່ມເງິນກູ້ຕາມນະໂຍບາຍດ້ານກະສິກໍາ
Threat ສິ່ງທ້າທາຍ	• ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ • ບັນຫາການຂາດແຄນແຮງງານຮ້າຍແຮງຂຶ້ນ • ການແຂ່ງຂັນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ	**(S-T strategies) (ຍຸດທະສາດ S-T)** • ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການກະຈາຍຄວາມສ່ຽງ • ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງຈັກກະສິກໍາ • ເພີ່ມທະວີຄວາມອາດສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນດ້ານລາຄາ ແລະ ຄຸນນະພາບ	**(W-T strategies) (ຍຸດທະສາດ W-T)** • ສ້າງຕັ້ງໂຄງການໄລຍະຍາວເພື່ອພັດທະນາຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຢ່າງມີປະສິດທິພາບລວມທັງໂຄງລ່າງພື້ນຖານ

VI. ນຳສະເໜີແຜນດຳເນີນງານຕາມຍຸດທະສາດ

ໃນ 10 ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວມາໃນກ່ອນໜ້ານີ້, ຫ້າ (5) ຍຸດທະສາດຖືກຄັດເລືອກມາເປັນແຜນດຳເນີນງານລະອຽດເພື່ອສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ເພື່ອພັດທະນາການຄ້າອຸດສາຫະກຳເຂົ້າ ໃນໄລຍະ 2026-2030. ໂດຍຍຸດທະສາດ: "ການເພີ່ມເງິນກູ້ນະໂຍບາຍກະສິກຳ" ໄດ້ລວມເຂົ້າເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາກິດຈະກຳບູລິມະສິດຂອງແຜນດຳເນີນງານຫຼາຍລາຍການທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ. ຍຸດທະສາດ "ການສົ່ງເສີມການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກທາງດ້ານກະສິກຳ" ໄດ້ສະເໜີເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາກິດຈະກຳຂອງແຜນການດຳເນີນງານທີ່ໄດ້ຮັບຄັດເລືອກຄື: "ການຂະຫຍາຍແນວທາງການເຮັດກະສິກຳທີ່ມີປະສິດທິຜົນ". ຍຸດທະສາດ "ການເພີ່ມທະວີຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນດ້ານລາຄາ ແລະ ຄຸນນະພາບ" ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ໃນແຜນການດຳເນີນງານທີ່ໄດ້ຄັດເລືອກຄື: "ການຜັນຂະຫຍາຍແນວທາງການເຮັດກະສິກຳທີ່ມີປະສິດທິຜົນ" ແລະ "ການເພີ່ມທະວີການຈັດການຄຸນນະພາບ ແລະ ຫລັງການເກັບກ່ຽວ".

ຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຂອງເຂົ້າແມ່ນຕິດພັນຢ່າງໃກ້ຊິດກັບພື້ນຖານໂຄງລ່າງເຊັ່ນ: ຖະໜົນຫົນທາງ ແລະ ໂຄງສ້າງຕະຫຼາດເຂົ້າທັງໝົດ. ດັ່ງນັ້ນ, ຍຸດທະສາດ "ການສ້າງໂຄງການໄລຍະຍາວເພື່ອການພັດທະນາລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ລວມທັງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາເປັນໂຄງໄລຍະຍາວໃນຂະໜາດໃຫຍ່, ວຽກງານໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະກາງທີ່ຈຳເປັນໃນການປັບປຸງປະສິດທິພາບຂອງລະບົບຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າ ແມ່ນໄດ້ສະເໜີເປັນກິດຈະກຳໃນຫຼາຍແຜນດຳເນີນງານທີ່ຄັດເລືອກໄວ້.

6.1 ແຜນດຳເນີນງານ 1: ສົ່ງເສີມສະຫະກອນຜູ້ປູກເຂົ້າ

6.1.1 ຄວາມເປັນມາ

ເປັນທີ່ຮູ້ກັນດີວ່າໃນທົ່ວປະເທດມີສະຫະກອນຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າພຽງແຕ່ສີ່ (4) ແຫ່ງເທົ່ານັ້ນ. ເຖິງວ່າເຂົ້າຈະເປັນສິນຄ້າກະສິກຳທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງລາວກໍຕາມ. ເຖິງວ່າຈະມີກຸ່ມຊາວກະສິກອນຈຳນວນຫຼາຍທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ແຕ່ກໍ່ຍັງບໍ່ທັນພຽງພໍ, ທີ່ຈະຮັບມືກັບຕະຫຼາດເຂົ້າໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບທັງໃນດ້ານຂະໜາດການຜະລິດ ແລະ ຄວາມສາມາດທາງທຸລະກິດ.

ເມື່ອຄຳນຶງເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງອຸດສາຫະກຳເຂົ້າຕໍ່ເສດຖະກິດຂອງລາວ,ຄວນມີຄວາມພະຍາຍາມຫຼາຍກວ່າເກົ່າເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ສະຫະກອນຊາວກະສິກອນມີການພັດທະນາຫຼາຍກວ່າກຸ່ມຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນ. ສະຫະກອນສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນຜ່ານຫຼັກການ economies of scale ທີ່ສາມາດປະຢັດຕົ້ນທຶນຕໍ່າຫຼືໜ້ອຍໄດ້ ແລະ ສາມາດກ□ານົດລາຄາທີ່ເໝາະສົມແກ່ຊາວກະສິກອນ ໂດຍຜ່ານອຳນາດການຕໍ່ລອງທີ່ເກີດຈາກ ການຕະຫຼາດເຂົ້າ ຄູນນະພາບດີແບບລວມກຸ່ມ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງມີການພັດທະນາສະຫະກອນຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າໃຫ້ມີ ຂະໜາດໃຫຍ່ຂຶ້ນແລະສົ່ງເສີມໃຫ້ມີທ່າແຮງໃນການປະກອບທຸລະກິດໃຫ້ດີກ່ວາກຸ່ມຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າໃນປັດຈຸບັນ. ຖ້າຫາກສາມາດພັດທະນາສະຫະກອນຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າໄດ້ຢ່າງປະສົບຜົນສຳ

ເລັດ, ຄາດວ່າຈະນໍາມາເຊິ່ງຜົນປະໂຫຍດທີ່ສໍາຄັນໃຫ້ແກ່ອຸດສາຫະກໍາເຂົ້າ ແລະ ການພັດທະນາຊົນນະບົດກໍ່ເຊັ່ນດຽວ (ເບິ່ງຫົວຂໍ້ 6.1.4). ໃນແງ່ນີ້, ການສົ່ງເສີມການສ້າງສະຫະກອນຜູ້ປູກເຂົ້າ ຈຶ່ງເປັນຫນຶ່ງໃນນະໂຍບາຍ ທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາ ຄວາມບໍ່ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍດ້ານ ໃນອຸດສາຫະກໍາເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງເສີມການຄ້າເຂົ້າ ໃນສປປ ລາວ.

6.1.2 ພາບລວມ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ

ໃນປັດຈຸບັນ, ສິ່ງທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດແມ່ນການພັດທະນາສະຫະກອນຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າໃຫ້ປະສົບຜົນສໍາເລັດໂດຍການດໍາ ເນີນໂຄງການທົດລອງ ແລະ ຈາກນັ້ນຄ່ອຍໆຂະຫຍາຍຜົນຄວາມສໍາເລັດໄປທົ່ວປະເທດ. ໂຄງການນີ້ ຈະສຸມໃສ່ການຫັນຈາກກຸ່ມຜະລິດເຂົ້າ ທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນໃຫ້ກາຍເປັນ ສະຫະກອນທີ່ມີຂະໜາດໃຫຍ່ ແລະ ມີຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ ໃນຂົງເຂດ ທີ່ສໍາຄັນ ໄດ້ແກ່: ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ (ຈະລວມເອົາແຂວງຄໍາມ່ວນ ແລະ ຈໍາປາສັກ ໃນໄລຍະທີສອງ). ໂຄງການທົດສອບການສ້າງສະຫະກອນນີ້ຈະເປັນຈຸດໃຫ້ບໍລິການເປົ້າໝາຍການພັດທະນາຊຸມຊົນຊົນນະບົດທີ່ເປັນບູລິມະສິດ.

ພາລະບົດບາດຕົ້ນຕໍຂອງສະຫະກອນຊາວກະສິກອນຄືການລວບລວມທຶນຮ່ວມຈາກສະມະຊິກສະຫະກອນ ແລະ ນໍາໃຊ້ທຶນດັ່ງກ່າວໃນການດໍາເນີນກິດຈະກໍາ ແລະ ດໍາເນີນທຸລະກິດຮ່ວມກັນ ເຊິ່ງໄດ້ແກ່ການຜະລິດເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບດີຕາມມາດຕະຖານທົ່ວໄປ. ການປະຕິບັດການເຮັດກະສິກໍາທີ່ຄຸ້ມຄ່າໂດຍນໍາໃຊ້ເຄື່ອງຈັກກະສິກໍາຮ່ວມກັນ ການຈັດການເກັບກ່ຽວ ໂດຍນໍາໃຊ້ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກໃນການອົບແຫ້ງ ແລະ ການເກັບຮັກສາເຂົ້າຮ່ວມກັນ, ການຊື້ປັດໃຈການຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ການຂາຍເຂົ້າທີ່ຜະລິດໄດ້ໃຫ້ແກ່ໂຮງສີເຂົ້າ ແລະ ຜູ້ສົ່ງອອກຮ່ວມກັນ.

ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການທົດລອງມີດັ່ງນີ້:

① ຊຸກຍູ້ການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນຊາວກະສິກອນ ສາມແຫ່ງໃຫ້ປະສົບຜົນສໍາເລັດໃນຂົງເຂດຜະລິດເຂົ້າຕົ້ນຕໍຢູ່ສາມແຂວງພາກໃຕ້ຂອງລາວ.

② ພັດທະນາຮູບແບບສະເພາະສໍາລັບ ສະຫະກອນຊາວກະສິກອນຂອງລາວເພື່ອຂະຫຍາຍຜົນໃນອະນາຄົດ ອີງຕາມຈາກປະສົບການຂອງໂຄງການທົດລອງນີ້.

6.1.3 ກິດຈະກຳບູລິມະສິດ

(1) ການຄັດເລືອກສະຖານທີ່ທີ່ເໝາະສົມ

ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ

※ ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ ຕ້ອງການ (2026): $50,000 - $80,000

※ ໂຄງການທົດລອງຢູ່ສະຫວັນນະເຂດ (ເຂດບຸລິມະສິດ)

- ໄລຍະຕໍ່ໄປຈະຂະຫຍາຍໄປແຂວງຈຳປາສັກ ແລະ ແຂວງຄຳມ່ວນ

① ການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳໂຄງການທົດລອງນີ້ (2026)

- ສະມາຊິກ: ຮອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (MAF), ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ (DAEC), ພະແນກກະສິກຳ (DoA), ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ (PAFOs), ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ (NAFRI), ຜູ້ຊ່ຽວຊານດ້ານສະຫະກອນ.
- ພາລະບົດບາດຕົ້ນຕໍຂອງຄະນະກຳມະການ
  - ຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບສະຖານທີ່ສາທິດໃນໂຄງການນີ້
  - ການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສະໜັບສະໜູນຂອງລັດຖະບານ (ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານກົດໝາຍ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນທາງການເງິນ)
  - ຊຸກຍູ້ຕິດຕາມການກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເປັນປະຈຳ
  - ຮ່ວມປະເມີນຜົນກິດຈະກຳຂອງໂຄງການທົດລອງສ້າງສະຫະກອນ

② ການສຳຫຼວດຄັດເລືອກພື້ນທີ່ໂຄງການ (2026)

- ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ (ບູລິມະສິດທີ1) ຈະໄດ້ຮັບການສຳຫຼວດເພື່ອກຳນົດເຂດທີ່ເໝາະສົມ
- ການພິຈາລະນາຕົ້ນຕໍໃນການສຳຫຼວດແມ່ນມີດັ່ງນີ້: ສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງກຸ່ມຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າໃນປະຈຸບັນ: ຂະໜາດການຜະລິດ, ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງກົນຈັກ , ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ອື່ນໆ.
- ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ: ການເຊື່ອມໂຍງກັບໂຮງສີ ເຊັ່ນ, ການສະໜອງຝຸ່ນ ແລະ ເມັດພັນ, ການເຮັດກະສິກຳຕາມສັນຍາ, ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ, ຄວາມມີປະສິດທິພາບໃນການຂົນສົ່ງ ແລະ ອື່ນໆ.
- ຄວາມເຕັມໃຈທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການ: ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບສະຫະກອນ ແລະ ຄວາມເຕັມໃຈທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການທົດລອງ

③ ການກຳນົດພື້ນທີ່ທົດລອງ ສີ່ແຫ່ງ (2026)

- ສີ່ເຂດທົດລອງໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ (ສອງສະຫະກອນທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ສອງສະຫະກອນໃໝ່ຈະສຸມໃສ່ການພັດທະນາຊຸມຊົນທີ່ສຳຄັນໃນຊົນນະບົດ)
- ເຂດທີ່ສາມາດສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນໃຫຍ່ໄດ້ພຽງພໍເພື່ອໃຫ້ບັນລຸ enonomic of scales (ການທຳການຜະລິດທີ່ປະຢັດຕົ້ນທຶນຕໍ່າຫຼືໜ່ວຍ) ແລະ ອຳນາດການຕໍ່ລອງທີ່ພຽງພໍ

ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ

※ ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ: ຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍແລະພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ

ຄະນະ ກຳມະການ	- ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຂ້າງເທິງ
ກົມສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ	- ເປັນຫົວໜ້າໂຄງການ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປັນຫຼັກໃນໂຄງການທົດລອງນີ້ - ຂັບເຄື່ອນການເຮັດວຽກຂອງຄະນະຊີ້ນຳໂຄງການສຳລັບໂຄງການທົດລອງນີ້ - ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສຳຫຼວດຮ່ວມກັບ NAFRI ແລະ PAFO / DAFOs - ວິເຄາະຜົນການສຳຫຼວດຮ່ວມກັບ NAFRI ແລະ DoA - ສັງລວມຜົນການສຳຫຼວດ ແລະ ລາຍງານໃຫ້ຄະນະກຳມະການ - ນຳສະເໜີ ພື້ນທີ່ທົດລອງທີ່ເໝາະສົມໃຫ້ກັບຄະນະກຳມະການຮັບພິຈາລະນາ
NAFRI/ ສກປພ	- ການກະກຽມຫົວຂໍ້/ຈຸດປະສົງການສຳຫຼວດ ແລະ ການດຳເນີນການສຳຫຼວດ (ໂດຍສະເພາະແມ່ນສຸມໃສ່ຄວາມເຕັມໃຈຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມ) ແລະຂະໜາດຂອງສະຫະກອນທີ່ເຫມາະສົມໂດຍພິຈາລະນາຈາກການເຊື່ອມໂຍງກັບຕະຫຼາດທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້) - ວິເຄາະຜົນການສຳຫຼວດຮ່ວມກັບ DAEC ແລະ DoA - ການເຂົ້າຮ່ວມເປັນສະມາຊິກໃນຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳໂຄງການ
DoA/ ກົມປູກຝັງ	- ດຳເນີນການສຳຫຼວດຮ່ວມກັບ DAEC, NAFRI ແລະ PAFO/DAFOs. - ການເຂົ້າຮ່ວມເປັນສະມາຊິກໃນຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳໂຄງການ
PAFO/ DAFO ພະແນກ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ/ ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ ເມືອງ	- ດຳເນີນການສຳຫຼວດຮ່ວມກັບ DAEC, DoA, ແລະ NAFRI - ການເຂົ້າຮ່ວມເປັນສະມາຊິກໃນຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳໂຄງການ - ຮ່ວມຈັດຕັ້ງກິດຈະກຳຂອງໂຄງການ
ຊ່ຽວຊານ ດ້ານ ສະຫະກອນ	- ເປັນສະມາຊິກຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳໂຄງການ - ໃຫ້ຄຳແນະນຳຫຼືມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສຳຫຼວດ ແລະ ການວິເຄາະຜົນໃນຖານະເປັນສະມາຊິກຂອງຄະນະກຳມະການ

(2) ການປຸກລະດົມຊາວກະສິກອນ ແລະ ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ

ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ

※ ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ຕ້ອງການ (2026-2030): $ 600,000

① ການປຸກລະດົມຊາວກະສິກອນ (2026 - 2030)

- ດຳເນີນວຽກງານໂຄສະນາ ແລະ ປູກຈິດສຳນຶກໃນວົງກວ້າງ, ໂດຍມຸ່ງໄປທີ່ຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າໃນພື້ນທີ່ທີ່ໄດ້ເລືອກ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດຂອງສະຫະກອນ ເຊັ່ນການເພີ່ມອຳນາດການຕໍ່ລອງ, ການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດທີ່ດີຂຶ້ນ.

② ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຝຶກອົບຮົມ (2026 - 2030)

- ການພັດທະນາຊຸດຄວາມຮູ້/ສື່ການຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບສະຫະກອນ
- ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຝຶກອົບຮົມສະຫະກອນກ່ຽວກັບສະຫະກອນຢ່າງເລິກເຊິ່ງ
- ຫຼັກວິທີຄິດ/ປັດຊະຍາ, ຫຼັກການ, ການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງສະຫະກອນ, ລະບົບການຕັດສິນໃຈການບໍລິຫານການເງິນ, ລະບົບການລວບລວມຜົນຜະລິດ, ລະບົບການຈັດຊື້ ແລະ ການຕະຫຼາດຮ່ວມກັນ, ແລະ ການແບ່ງປັນຜົນກຳໄລ
- ກໍລະນີສຶກສາທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ ແລະ ບໍ່ສຳເລັດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສະຫະກອນໃນຕ່າງປະເທດ
- ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຝຶກອົບຮົມດ້ານການຜະລິດ ແລະ ການຕະຫຼາດ
- ຈັດກອງປະຊຸມຝຶກອົບຮົມພາກປະຕິບັດກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີການຜະລິດ,ທິດທາງການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດ, ການຈັດການຄຸນນະພາບ ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ

③ ການພັດທະນາຄວາມເປັນຜູ້ນຳ (2026 - 2030)

- ສະຫນອງການຝຶກອົບຮົມພິເສດສຳລັບຜູ້ນຳສະຫະກອນໃນດ້ານການບໍລິຫານຈັດການ, ການສື່ສານ, ທັກສະການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ, ຂໍ້ມູນຕະຫຼາດ, ທຸ ລະກິດເຊັ່ນການຜະລິດ ແລະ ການຕະຫຼາດ, ຮ່ວມກັນສ້າງ ແລະ ສົ່ງເສີມຍີ່ຫໍ້ຜະລິດຕະພັນຂອງສະຫະກອນ ແລະ ອື່ນໆ.

④ ການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ (ທັດສະນະສຶກສາ ສະຫະກອນທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ) (2026 -2030)

- ຈັດທັດສະນະສຶກສາໄປຢ້ຽມຢາມແລກປ່ຽນບົດຮຽນກັບສະຫະກອນທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດພາຍໃນປະເທດຫຼືຢູ່ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນສະມາຊິກໄດ້ຮຽນຮູ້ແນວທາງທີ່ດີທີ່ສຸດ ແລະ ສ້າງແຮງບັນດານໃຈໃນການສ້າງນະວັດຕະກຳ.

ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ

※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ:ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະ ພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ

DAEC ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ	- ການພັດທະນາຊຸດການຮຽນຮູ້ ແລະ ໂຄງການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບສະຫະກອນ - ການຈັດຂະບວນການໂຄສະນາແລະກອງປະຊຸມເພື່ອໃຫ້ຊາວກະສິກອນໃນເຂດທົດລອງມີຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບສະຫະກອນຢ່າງຖືກຕ້ອງ. - ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບສະຫະກອນໃຫ້ແກ່ພະນັກງານ, ຜູ້ນຳຊຸມຊົນ ແລະ ຊາວກະສິກອນໃນພື້ນທີ່ທົດລອງ
DoA ກົມປູກຝັງ	ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຢີການຜະລິດ, ຂໍ້ມູນຕະຫຼາດທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້, ແລະ ການຮ່ວມມືດ້ານການຕະຫຼາດເຂົ້າໃນເຂດທົດລອງ ແລະ ອື່ນໆ.

PAFO/ DAFO ພະແນກ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແຂວງ/ ຫ້ອງການ ກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ ເມືອງ	- ການພັດທະນາແລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຝຶກອົບຮົມຢູ່ສະຖານທີ່ທີ່ເປັນສະເພາະຂອງແຕ່ລະພື້ນທີ່ທົດລອງ
NAFRI; ຜູ້ຊ່ຽວຊານ ດ້ານ ສະຫະກອນ	- ການພັດທະນາຕຳລາຮຽນສຳລັບສະຫະກອນ - ການເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການຝຶກອົບຮົມໃນຖານະວິທະຍາກອນ

(3) ການສະໜັບສະໜູນການສ້າງ ແລະ ການດຳເນີນກິດຈະການຂອງສະຫະກອນທົດລອງ

ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ ※ ຄາດຄະເນງົບປະມານ ທີ່ຕ້ອງການ (2026-2030): **$300,000**
(ການສະໜັບສະໜູນການສ້າງຕັ້ງ) ① ການລວມກຸ່ມຂອງຊາວກະສິກອນ (**2026-2030)** • ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບກຸ່ມຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດທີ່ມີຢູ່ແລ້ວເພື່ອລວມກຸ່ມໃຫ້ເປັນສະຫະກອນຂະໜາດໃຫຍ່ປະມານ 20 ກຸ່ມໂດຍການສົມທົບຊັບສິນ, ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ສະມາຊິກເຂົ້າດ້ວຍກັນ. ② ການສະໜັບສະໜູນດ້ານນິຕິກຳ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ (**2026-2030)** • ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອສະຫະກອນໃນການຮ່າງລະບຽບການຕ່າງໆໃນການສ້າງຕັ້ງໂຄງປະກອບການບໍລິຫານ ແລະ ທຸລະກິດ; ສ້າງຕັ້ງລະບົບການຄຸ້ມຄອງການເງິນ ແລະ ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດທາງລະບຽບກົດໝາຍ. ③ ການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນ (2026-2030) • ຮັບປະກັນວ່າຂໍ້ກຳນົດດ້ານກົດໝາຍແລະລະບຽບການສຳລັບການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນແມ່ນໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງຄົບຕາມເງື່ອນໄຂ. (ສະໜູບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ) ④ ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈ (2026-2030) • ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອສະຫະກອນໃນການສ້າງຂະບວນການຕັດສິນໃຈທີ່ໂປ່ງໃສ ແລະ ກວດສອບໄດ້. ໂດຍການຈັດຕັ້ງການບໍລິຫານເຊັ່ນການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄະນະບໍລິຫານ, ຄະນະກຳມະການການກວດສອບ ແລະ ຫົວໜ່ວຍທຸລະກິດ. ⑤ ສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນ (2026-2030) • ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມແລະໃຫ້ຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານກອງທຶນ, ການບັນທຶກຂໍ້ມູນການເງິນ, ງົບປະມານ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງດ້ານການເງິນ ⑥ ການສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແບບລວມກັນ (2026-2030) • ຊ່ວຍເຫຼືອສະຫະກອນໃນການພັດທະນາ ແລະ ປະຕິບັດລະບົບທີ່ມີປະສິດທິພາບໃນການລວມຊັບພະຍາກອນ ເຊັ່ນ: ທີ່ດິນ, ແຮງງານ, ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸປະກອນ. • ຊ່ວຍເຫຼືອສະຫະກອນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຈັດຊື້ປັດໃຈການຜະລິດກະສິກຳແບບລວມສູນ. ການຕະຫຼາດຮ່ວມຂອງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳທີ່ຜະລິດໂດຍສະມາຊິກ ແລະ ການຈ່າຍເງິນໃຫ້ສະມາຊິກຕາມລະບົບການລວມຜະລິດຕະພັນຫຼັງການຂາຍ ⑦ ຊ່ວຍຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການແບ່ງປັນກຳໄລ (2026-2030) • ສ້າງກົນໄກທີ່ຍຸຕິທຳ ແລະ ໂປ່ງໃສໃນການແບ່ງປັນຜົນກຳໄລໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກຊາວກະສິກອນພາຍຫຼັງການປິດບັນຊີໃນແຕ່ລະປີ (ເຊັ່ນ: ເງິນປັນຜົນຕາມການໃຊ້ບໍລິການ ແລະ ເງິນປັນຜົນຈາກການລົງທຶນ) **⑧ ສະໜັບສະໜູນການເຂົ້າເຖິງເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານຕະຫຼາດ(2026-2030)** ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີການຜະລິດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ; ແລະ ແນວໂນ້ມຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ຂໍ້ມູນດ້ານລາຄາ

ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ ※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ:ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະ ພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ	
DAEC/DoA ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ/ກົມປູກຝັງ	- ກະກຽມຄູ່ມືກ່ຽວກັບການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງສະຫະກອນ. ລວມທັງກໍລະນີສຶກສາຕົວຈິງ ແລະ ແຈກຢາຍໃຫ້ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນແຂວງ (PAFOs), ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນເມືອງ (DAFOs) ແລະ ສະຫະກອນຕ່າງໆ. - ນຳພາຜູ້ຊ່ຽວຊານໄປເຂດທົດລອງເພື່ອຊ່ວຍໃນການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນ. (ໃຫ້ຄຳແນະນ□າ ແລະ ປຶກສາທາງດ້ານກົດຫມາຍ, ລະບຽບການ ແລະ ທາງດ້ານການເງິນ)
PAFO/ DAFO ພະແນກກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ/ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະປ່າໄມ້ເມືອງ	- ສະໜັບສະໜູນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງໃນຂະບວນການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນ (ການໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານການບໍລິຫານໃນການລວມກຸ່ມຊາວກະສິກອນ, ຂັ້ນຕອນການຮັບສະໝັກສະມາຊິກ,ການສ້າງຕັ້ງກອງທຶນ, ການຮ່າງລະບຽບ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດການສ້າງໂຄງປະກອບການບໍລິຫານ ແລະ ທຸລະກິດ ແລະ ອື່ນໆ.) - ການຈັດກອງປະຊຸມເພື່ອແຈ້ງຂໍ້ມູນໃຫ້ຊາວກະສິກອນຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຂໍ້ກຳນົດໃນການສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການບໍລິຫານຈັດການແລະທຸລະກິດ
ສະຫະກອນທົດລອງ	- ຮ່າງລະບຽບຫຼັກການຂອງສະຫະກອນ / ໂຄງປະກອບການບໍລິຫານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ - ການຈ່າຍເງິນການລົງທຶນຂອງສະມາຊິກ (ການເປັນສະມາຊິກ) - ການສ້າງແຜນທຸລະກິດ - ຈັດຕັ້ງເປີດກອງປະຊຸມໃຫຍ່ປະຈຳປີ (ການເລືອກຕັ້ງຄະນະບໍລິຫານງານ, ກຳນົດລະບຽບການຈັດຕັ້ງ, ໂຄງປະກອບການບໍລິຫານການເປັນສະມາຊິກ ແລະ ຮູບແບບທຸລະກິດ, ແລະອື່ນໆ) - ການວ່າຈ້າງຜູ້ຈັດການມືອາຊີບມາປະຈຳ

(4) ສະໜັບສະໜູນດ້ານນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ

<table>
<tr><td colspan="2" align="center">ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ
※ ຄາດຄະເນງົບປະມານ ທີ່ຕ້ອງການ (2026-2030): $750,000</td></tr>
<tr><td colspan="2">① ແຮງຈູງໃຈດ້ານພາສີ (2026-2030)
• ປະຕິບັດການຫຼຸດຜ່ອນພາສີຫຼືຍົກເວັ້ນພາສີໃຫ້ສະຫະກອນທົດລອງເພື່ອຊຸກຍູ້ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຂະຫຍາຍໂຕຂອງສະຫະກອນ.

② ເງິນກູ້ນະໂຍບາຍ (2026-2030)
• ສະເໜີສັນຍາເງິນກູ້ຢືມດອກເບ້ຍຕ່ຳ, ໄລຍະຍາວສ□າລັບການລົງທຶນເຂົ້າໃນປັດໃຈການຜະລິດກະສິກຳ (ປຸ໋ຍ, ຢາປາບສັດຕູພືດ, ຢາຂ້າຫຍ້າ), ອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງຈັກ

③ ການລົງທຶນຮ່ວມກັນ: ໂຮງອົບ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເກັບຮັກສາ (2026-2030)
• ການຮ່ວມລົງທຶນ (ລັດຖະບານ 60% : ສະຫະກອນ 40%): ຮ່ວມມືກັບສະຫະກອນ ໃນການລົງທຶນໃສ່ໂຮງອົບແຫ້ງ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເກັບຮັກສາເພື່ອປັບປຸງການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍ; ເຂົ້າຮ່ວມການລົງທຶນໃນສະຫະກອນເພື່ອຜະລິດຝຸ່ນບົ່ມ ແລະ ປຸ໋ຍ</td></tr>
<tr><td colspan="2" align="center">ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ
※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ:ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະ
ພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ</td></tr>
<tr><td>DAEC /
DOA
ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ
ແລະ
ສະຫະກອນ/ກົມປູກຝັງ</td><td>- ການກະກຽມແຜນການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານ ແລະ ສະເໜີຕໍ່ຄະນະຊີ້ນຳໂຄງການທົດລອງນີ້</td></tr>
<tr><td>ຄະນະກຳມະການຊີ້ນຳ</td><td>- ການອະນຸມັດ ແລະ ການຍື່ນສະເໜີແຜນການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານ ເຂົ້າສູ່ຂັ້ນຕອນການຕັດສິນໃຈລະດັບສູງ</td></tr>
</table>

6.1.4 **ຄວາມຄາດຫວັງ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ**

(1) ດ້ານເຕັກນິກເວີຊາການ

- ປະສິດທິພາບການຜະລິດດີຂຶ້ນ: ສະຫະກອນສາມາດສົ່ງເສີມການນຳເອົາເຕັກໂນໂລຊີກະສິກຳທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ແນວທາງການຜະລິດກະສິກຳແບບໃໝ່ມາໃຊ້ໄດ້ ເຊິ່ງລວມເຖິງການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການປັບປຸງແນວພັນພືດ, ການໃຊ້ຝຸ່ນ, ແລະ ການຄວບຄຸມສັດຕູພືດ ແລະ ເຕັກນິກການຊົນລະປະທານ.
- ຜົນຜະລິດທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ: ໂດຍການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຮ່ວມກັນ ແລະ ການລວມຊັບພະຍາກອນ,

ສະຫະກອນສາມາດລົງທຶນໃນເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸປະກອນກະສິກຳທີ່ຊາວກະສິກອນບາງຄົນບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ສິ່ງຜົນໃຫ້ຜົນຜະລິດເພີ່ມຂຶ້ນ.

- ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ: ໂດຍການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການໂຮງອົບແຫ້ງ ແລະ ສ່າງທີ່ເກັບຮັກສາຮ່ວມກັນ, ສະຫະກອນສາມາດຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວທີ່ເກີດຈາກການເນົ່າເສຍ, ການລັກລອບ, ແລະ ສັດຕູພືດໄດ້.
- ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບທີ່ດີຂຶ້ນ: ສະຫະກອນສາມາດປະຕິບັດມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ແລະ ຂະບວນການຢັ້ງຢືນເພື່ອໃຫ້ຮັບປະກັນວ່າການຜະລິດເຂົ້າມີຄຸນນະພາບສູງ ແລະ ຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ.
- ການເຂົ້າເຖິງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ: ສະຫະກອນສາມາດເປັນເວທີໃນການໃຫ້ການບໍລິການສົ່ງເສີມຊາວກະສິກອນ, ການຝຶກອົບຮົມ, ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຄວາມຊຳນານດ້ານວິຊາການ.

(2) ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

- ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງລາຍຮັບ ແລະ ກຳໄລ: ໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນໃນການຜະລິດເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ການເຈລະຈາລາຄາທີ່ດີຂຶ້ນ. ສະຫະກອນສາມາດເພີ່ມລາຍຮັບ ແລະ ກຳໄລໂດຍລວມຂອງຊາວກະສິກອນໄດ້.
- ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ ແລະ ອຳນາດໃນການຕໍ່ລອງທີ່ດີຂຶ້ນ: ສະຫະກອນສາມາດເຮັດການຕະຫຼາດຜົນຜະລິດຮ່ວມກັນ. ເຈລະຈາລາຄາທີ່ດີຂຶ້ນກັບຜູ້ຊື້ ແລະ ເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດທີ່ກວ້າງຂຶ້ນທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.
- ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງດ້ານການເງິນ: ສະຫະກອນສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ສະມາຊິກເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງດ້ານການເງິນເຊັ່ນ: ເງິນກູ້ ແລະ ບັນຊີເງິນຝາກປະຢັດ. ສະມາຊິກບາງຄົນອາດຈະບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງມັນໄດ້ຜ່ານລະບົບການເງິນແບບດັ້ງເດີມ.
- ການເສີມພະລັງ ແລະ ຄວາມສາມະຄີໃນສັງຄົມ: ສະຫະກອນສົ່ງເສີມການຕັດສິນໃຈແບບປະຊາທິປະໄຕ ແລະ ການພັດທະນາພາວະຜູ້ນຳ ເຊິ່ງຊ່ວຍເສີມສ້າງພະລັງໃນຄວາມສຳພັນທາງສັງຄົມພາຍໃນຊຸມຊົນໃຫ້ດີຂຶ້ນ.
- ຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງຊາຍ ແລະ ຄວາມເອກະພາບໃນສັງຄົມ: ສະຫະກອນສາມາດສົ່ງເສີມຄວາມສະເໝີພາບລະຫວ່າງຍິງ-ຊາຍ ແລະ ການລວມກຸ່ມທາງສັງຄົມໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ໂດຍຮັບປະກັນວ່າໃຫ້ແມ່ຍິງ ແລະ ກຸ່ມຄົນດ້ອຍໂອກາດມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກກິດຈະກຳຂອງສະຫະກອນ.
- ການຄ້ຳປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານ: ໂດຍການເພີ່ມຜົນຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ຮັບປະກັນການແບ່ງປັນຜົນກຳໄລຢ່າງເປັນທຳ, ສະຫະກອນສາມາດປະກອບສ່ວນໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍທາງດ້ານຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານຂອງປະເທດ.
- ການພັດທະນາຊົນນະບົດ: ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງສະຫະກອນສາມາດກະຕຸ້ນການເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານເສດຖະກິດໃນເຂດຊົນນະບົດ, ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບຊີວິດ.

6.2 ແຜນດຳເນີນງານ 2: ພັດທະນາພື້ນທີ່ສະເພາະ ສຳລັບການຜະລິດເຂົ້າເພື່ອສົ່ງອອກ

6.2.1 ຄວາມເປັນມາ

ຂະແໜງກະສິກຳໃນລາວໂດຍສະເພາະແມ່ນການຜະລິດເຂົ້າມີບົດບາດສຳຄັນຕໍ່ເສດຖະກິດແລະຄໍ້າປະກັນສະບຽງອາຫານຂອງປະເທດ. ເຖິງວ່າມີຄວາມສຳຄັນຄືແນວນີ້ກໍ່ຕາມ, ຂະແໜງກະສິກຳຍັງຄົງປະສົບກັບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍຢ່າງ. ລວມທັງຕົ້ນທຶນການຜະລິດທີ່ສູງ, ຜົນຜະລິດຕໍ່າ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດທີ່ຈຳກັດ. ເຂົ້າລາວຂາດການສ້າງຍີ່ຫໍ້ທີ່ເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຍຸດທະສາດການຕະຫຼາດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ເຮັດໃຫ້ການຈຳແນກຜະລິດຕະພັນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສ້າງພາບລັກທີ່ນິຍົມໃນຕະຫຼາດໂລກ. ນອກຈາກນີ້ຍັງມີການຂາດແຄນແຮງງານທີ່ມີທັກສະ ແລະ ຄວາມຊຳນານທາງເຕັກນິກໃນດ້ານຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການພັດທະນາຜະລິດຕະພັນ, ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ ແລະ ການອອກແບບການຫຸ້ມຫໍ່ ເຊິ່ງເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການສ້າງຜະລິດຕະພັນເຂົ້າທີ່ມີນະວັດຕະກຳ ແລະ ຜະລິດຕະພັນເຂົ້າທີ່ແຕກຕ່າງ ທີ່ສາມາດດຶງດູດຜູ້ບໍລິໂພກໃນຕະຫລາດທີ່ຫຼາກຫຼາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ເຂົ້າລາວຈຶ່ງປະເຊີນກັບບັນຫາການແຂ່ງຂັນກັບຍີ່ຫໍ້ທີ່ມີຊື່ສຽງຈາກປະເທດເພື່ອນບ້ານເຊັ່ນໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ.

ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ໂຮງງານປຸງແຕ່ງຂະໜາດນ້ອຍມັກຈະຂາດການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງເງິນທຶນ ແລະ ການລົງທຶນທີ່ຈຳເປັນເພື່ອຍົກລະດັບອຸປະກອນ ແລະ ເງິນໃນການລົງທຶນທີ່ຈຳເປັນສຳລັບການປັບປຸງອຸປະກອນ ແລະ ລົງທຶນໃນກິດຈະກຳເພີ່ມມູນຄ່າ. ຂໍ້ຈຳກັດນີ້ສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດວົງຈອນການຜະລິດທີ່ມີມູນຄ່າຕໍ່າ ແລະ ໂອກາດທາງການຕະຫຼາດທີ່ຈຳກັດ. ຄຸນນະພາບທີ່ບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີເກີດຈາກການນຳໃຊ້ວິທີການເຮັດກະສິກຳແບບດັ້ງເດີມ ແລະ ການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວທີ່ບໍ່ພຽງພໍ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມສາມາດໃນການເຮັດຕະຫຼາດເຂົ້າຂອງລາວ. ການມີເຂົ້າທີ່ແຕກຫັກ, ປົນເປື້ອນ ແລະ ຄວາມຊຸ່ມຊື່ນທີ່ບໍ່ສະໝໍ່າສະເໝີໃນລະດັບສູງອາດຈະເຮັດໃຫ້ເກີດລາຄາຫຼຸດລົງຫຼືການປະຕິເສດການຂົນສົ່ງສິນຄ້າ. ເຖິງວ່າປະເທດລາວຈະມີສັນຍາການສົ່ງອອກກັບບາງປະເທດກໍ່ຕາມ, ແຕ່ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດຍັງຈຳກັດຢູ່ຍ້ອນອັດຕາພາສີສູງ. ອຸປະສັກທີ່ບໍ່ແມ່ນເສຍພາສີ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດດ້ານຄຸນນະພາບທີ່ເຂັ້ມງວດໃນຫຼາຍປະເທດທີ່ນຳເຂົ້າ. ສປປ ລາວ ປະເຊີນກັບການແຂ່ງຂັນທີ່ຮຸນແຮງຈາກປະເທດເພື່ອນບ້ານ ເຊັ່ນ: ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ. ຊຶ່ງມີອຸດສາຫະກຳການສົ່ງອອກເຂົ້າທີ່ມີພັດທະນາດ້ານເຕັກໂນໂລຊີປຸງແຕ່ງທີ່ກ້າວຫນ້າແລະການຮັບຮູ້ຍີ່ຫໍ້ທີ່ເຂັ້ມແຂງ.

ຜູ້ສົ່ງອອກເຂົ້າຂອງລາວມັກຈະຂາດຂໍ້ມູນທີ່ທັນເວລາ ແລະ ຖືກຕ້ອງກ່ຽວກັບທ່າອ່ຽງຂອງຕະຫຼາດ, ລາຄາ ແລະ ຄວາມມັກຂອງຜູ້ບໍລິໂພກໃນຕະຫຼາດສົ່ງອອກທີ່ມີທ່າແຮງ. ເຮັດໃຫ້ການຕັດສິນໃຈໂດຍບໍ່ມີຂໍ້ມູນທີ່ພຽງພໍ ແລະ ການປັບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບຄວາມຕ້ອງການທີ່ປ່ຽນແປງເປັນເລື້ອງຍາກ. ເຄືອຂ່າຍການຂົນສົ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເກັບຮັກສາ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານທ່າເຮືອທີ່ບໍ່ພຽງພໍເພີ່ມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເກີດການຊັກຊ້າໃນການສົ່ງອອກເຂົ້າ. ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນຫຼຸດລົງ, ອຸດສາຫະກຳເຂົ້າຍັງປະເຊີນກັບການຈຳກັດການລົງທຶນໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການພັດທະນາ, ການຍົກລະດັບເຕັກໂນໂລຢີ ແລະ ການລິເລີ່ມການຕະຫຼາດ, ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມສາມາດໃນການສ້າງນະວັດຕະກຳ ແລະ ຂະຫຍາຍໄປສູ່ຕະຫຼາດທີ່ມີມູນຄ່າສູງຂຶ້ນ.

ສະນັ້ນ, ຂະນະນີ້ຈຶ່ງເປັນເລື່ອງຮີບດ່ວນທີ່ຈໍາເປັນຕ້ອງພັດທະນານະໂຍບາຍເພື່ອຍົກສູງຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນໃນລະດັບສາກົນຂອງເຂົ້າລາວ ແລະ ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງແມ່ນການຮ່ວມມືຢ່າງຕັ້ງໜ້າລະຫວ່າງບັນດາພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງເພື່ອຊອກຫາຕະຫຼາດຕ່າງປະເທດ ແລະ ເພີ່ມທະວີຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນທັງດ້ານລາຄາ ແລະ ຄຸນນະພາບ ຖືເປັນສິ່ງສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງໃນການສົ່ງເສີມການສົ່ງອອກເຂົ້າ.

6.2.2 ພາບລວມ ແລະ ເປົ້າໝາຍໂຄງການ

ໂຄງການນີ້ມີເປົ້າໝາຍເພື່ອພັດທະນາພື້ນທີ່ສະເພາະສໍາລັບການສົ່ງອອກເຂົ້າ ແລະ ສືບຕໍ່ສ້າງ "ເຄືອຂ່າຍການຜະລິດເຂົ້າເພື່ອສົ່ງອອກ" ຫຼື Rice Production Network for Export (RPNE) ຢ່າງເຂັ້ມແຂງໃນພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວ ເພື່ອເພີ່ມທະວີ ການສົ່ງອອກເຂົ້າຂອງປະເທດລາວ. ເຄືອຂ່າຍຈະຖືກຈັດຕັ້ງເປັນ ສີ່ກຸ່ມສະເພາະເພື່ອຍົກສູງປະສິດທິພາບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງທຸກກິດຈະກໍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການສົ່ງອອກເຂົ້າໃຫ້ເປັນລະບົບ. ທັງສີ່ ກຸ່ມປະກອບມີ: ກຸ່ມການຜະລິດເຂົ້າ, ກຸ່ມກົນຈັກກະສິກໍາ, ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ, ແລະ ກຸ່ມການຕະຫຼາດ ແລະ ສ້າງຍີ່ຫໍ້. ສະຖານທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຈະໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກຢ່າງມີຍຸດທະສາດ ໂດຍພິຈາລະນາຈາກສະພາບເງື່ອນໄຂ ທີ່ເໝາະສົມໃນການປູກເຂົ້າ ແລະ ໃກ້ກັບເສັ້ນທາງສົ່ງອອກ.

ເປົ້າໝາຍຂອງແຜນດໍາເນີນງານມີດັ່ງນີ້:

① ບັນລຸເປົ້າໝາຍການສົ່ງອອກເຂົ້າປະຈໍາປີໃຫ້ໄດ້ກວ່າ 20.000 ໂຕນ (ເຂົ້າສານ).
② ສົ່ງເສີມກິດຈະກໍາ ແລະ ການປະຊາສໍາພັນຢ່າງກວ້າງຂວາງເພື່ອເພີ່ມທະວີການສົ່ງອອກເຂົ້າ

6.2.3 ກິດຈະກໍາບູລິມະສິດ

(1) ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງເຄືອຂ່າຍການຜະລິດເຂົ້າສໍາລັບການສົ່ງອອກ-RPNE

ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກໍາ ※ ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ຕ້ອງການ (2026 - 2030) : US $ 100,000
① ການສ້າງຕັ້ງຄະນະຊີ້ນໍາໂຄງການ **(2026-2030)** • ສະມາຊິກ: ຮອງລັດຖະມົນຕີ MAF, DOA, DAEC, NAFRI, MOIC, ກົມສົ່ງເສີມການຄ້າ ແລະ ຫັດຖະກໍາ (THPD), ກອງທຶນ SME ລາວ • ພາລະບົດບາດຕົ້ນຕໍ ຂອງຄະນະຊີ້ນໍາໂຄງການ - ການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານ (ທັງທາງດ້ານກົດໝາຍ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ທາງດ້ານການເງິນ) - ຊຸກຍູ້ຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຢ່າງເປັນປະຈໍາ - ຮ່ວມປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກຂອງເຄືອຂ່າຍ ② ການກໍານົດ ແລະ ພັດທະນາພື້ນທີ່ສະເພາະເພື່ອການສົ່ງອອກເຂົ້າ **(2026-2030)**

• ສະຫວັນນະເຂດ (ເຂດບຸລິມະສິດ) ໄລຍະຕໍ່ໄປແມ່ນຂະຫຍາຍໄປແຂວງຈຳປາສັກ ແລະ ຄຳມ່ວນ (ລວມ 4 ສະຫະກອນ ໃນພື້ນທີ່ PAP 1)

③ ການສ້າງເຄືອຂ່າຍ (**2026-2030)**

• <u>ກຸ່ມການຜະລິດເຂົ້າ</u> (ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບສະຫະກອນທົດລອງໃນແຜນດຳເນີນງານ 1 - PAP 1)

- ຮັບຜິດຊອບການປູກເຂົ້າໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ແລະ ເປົ້າໝາຍການຜະລິດຂອງສະຫະກອນ.
- ກຸ່ມດັ່ງກ່າວຈະໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການແນວທາງປະຕິບັດກະສິກຳທີ່ດີ (**GAP),** ເຕັກນິກການກະສິກຳແບບຍືນຍົງ ແລະ ການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ. ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ເຂົ້າທີ່ຜະລິດໄດ້ມີຄຸນນະພາບສູງ ແລະ ຕອບສະໜອງຕາມຂໍ້ກຳນົດຂອງບັນດາປະເທດຜູ້ນຳເຂົ້າ.

• <u>ກຸ່ມເຄື່ອງກົນຈັກກະສິກຳ</u> (ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບໂຄງການທົດລອງ "ສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຮ່ວມກັນໃນລະດັບບ້ານ" ໃນແຜນດຳເນີນງານ 2 - **PAP** 2)

- ບໍລິຫານຈັດການ ແລະ ນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ,ອຸປະກອນກະສິກຳຮ່ວມກັນ. ໃຫ້ບໍລິການແກ່ກຸ່ມການຜະລິດ ເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນແຮງງານ
- ກຸ່ມນີ້ຈະໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້, ບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ສ້ອມແປງເຄື່ອງຈັກ.

• <u>ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ ຫຼື ກຸ່ມໂຮງສີເຂົ້າຊຸມຊົນ</u>

- ກຸ່ມນີ້ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ກິດຈະກຳຫຼັງການເກັບກ່ຽວທັງໝົດ; ລວມທັງການອົບແຫ້ງ, ການສີເຂົ້າ, ການຄັດເລືອກເກຣດ ແລະ ການຫຸ້ມຫໍ່, ແລະ ການເກັບຮັກສາເຂົ້າເພື່ອໃຫ້ໝັ້ນໃຈວ່າເຂົ້າເປັນໄປຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບສຳລັບການສົ່ງອອກ.
- ຈະມີການລົງທຶນໃນອຸປະກອນປຸງແຕ່ງທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ມີການປະຕິບັດມາດຕະການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບຢ່າງເຂັ້ມງວດຕາມຂໍ້ກຳນົດຂອງປະເທດຜູ້ນຳເຂົ້າ

• <u>ກຸ່ມການຕະຫຼາດ ແລະ ສ້າງຍີ່ຫໍ້</u>

- ກຸ່ມນີ້ພັດທະນາຍຸດທະສາດການຕະຫຼາດ, ສົ່ງເສີມຍີ່ຫໍ້, ກຳນົດຜູ້ຊື້ທີ່ມີທ່າແຮງເປັນລູກຄ້າ, ເຈລະຈາສັນຍາ, ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການ ການສົ່ງອອກ.
- ກຸ່ມນີ້ຈະໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມໂດຍສະເພາະກ່ຽວກັບການວິເຄາະຕະຫຼາດ, ຂັ້ນຕອນການສ້າງຍີ່ຫໍ້, ແລະ ຂັ້ນຕອນການສົ່ງອອກ

④ ຈັດຕັ້ງເປີດກອງປະຊຸມໃຫຍ່ປະຈຳປີເຄືອຂ່າຍການຜະລິດເຂົ້າເພື່ອສົ່ງອອກ-**RPNE (2026)**

- ວາງເປົ້າໝາຍໃຫ້ສະມາຊິກໄດ້ຮັບຮູ້ຢ່າງເປັນເອກະພາບ: ບັນລຸການສົ່ງອອກເຂົ້າສານໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 20.000 ໂຕນ
- ຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມວິຊາການກ່ຽວກັບການສົ່ງເສີມການສົ່ງອອກເຂົ້າ: ກວດສອບສະຖານະປັດຈຸບັນ ແລະ ບັນຫາຂອງການສົ່ງອອກເຂົ້າ, ຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການໃນການສົ່ງອອກເຂົ້າໃນຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ, ແລະ ເກັບກຳຄວາມຄິດເຫັນເພື່ອເພີ່ມທະວີການສົ່ງອອກເຂົ້າຈາກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ.

ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ

※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ: ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະ ພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ

ຄະນະ ກຳມະການ	ເຊັ່ນດຽວກັບເບື້ອງຕົ້ນ
DoA ກົມປູກຝັງ	- ປະຕິບັດວຽກງານຢ່າງໃກ້ຊິດກັບຄະນະຊີ້ນຳໂຄງການ, ໃນຖານະທີ່ກົມປູກຝັງຫຼັກຂອງ ໂຄງການນີ້ (ຕາມພາລະບົດບາດຂອງກົມ) - ກຳນົດໂຮງສີເຂົ້າທີ່ເໝາະສົມໃຫ້ລວມຢູ່ໃນກຸ່ມປຸງ ແຕ່ງ ແລະ ຮັບປະກັນວ່າປະຕິບັດ ຕາມມາດຕະຖານການປຸງແຕ່ງເຂົ້າ - ຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ປະຈຳປີ ແລະ ຈັດກອງປະຊຸມເພື່ອສົ່ງເສີມການສົ່ງອອກເຂົ້າ.
DAEC ກົມສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ	- ການບໍລິຫານຈັດການທົ່ວໄປໃນການສະໜັບສະໜູນກຸ່ມຜູ້ຜະລິດເຂົ້າທີ່ເປັນສະຫະ ກອນທົດລອງ ແລະ ກຸ່ມເຄື່ອງຈັກກະສິກຳ (ອ້າງອີງໃສ່ PAP 1 ແລະ 2)
MOIC/ THPD ກະຊວງ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການ ຄ້າ/ກົມ ສົ່ງເສີມການ ຄ້າ ແລະ ຫັດຖະກຳ,	ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມ ກຸ່ມການຕະຫຼາດ ແລະ ການສ້າງຍີ່ຫໍ້

(2) ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນ

ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ຕ້ອງການ (2026-2030): $ 200,000
(ທິດທາງພື້ນຖານຂອງການສ້າງຄວາມສາມາດ) • ການປູກເຂົ້າແບບປະຢັດຕົ້ນທຶນ • ການຜະລິດເຂົ້າຄຸນນະພາບສູງຕາມມາດຕະຖານສົ່ງອອກ • ການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວທີ່ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ນຳເຂົ້າ (ການຝຶກອົບຮົມສຳລັບແຕ່ລະກຸ່ມ) **(2026-2030)** ① ກຸ່ມການຜະລິດເຂົ້າ (ສະຫະກອນທົດລອງໃນ **PAP 1)** • ຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການກະສິກຳແບບຍືນຍົງ ແລະ ທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດ ເຊັ່ນ: ເຕັກນິກການ ຈັດການນ້ຳໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ, ການປັບປຸງດິນ, ການຈັດການສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດແບບປະສົມ ປະສານ, ແລະ ການປູກແນວພັນເຂົ້າທີ່ເໝາະສົມກັບສະພາບອາກາດ.

- ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບມາດຕະຖານການຜະລິດກະສິກຳທີ່ດີ (GAP) ແລະ ເຕັກນິກການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ

② ກຸ່ມເຄື່ອງຈັກ (ສະຫະກອນທົດລອງໃນ **PAP 1** ຫຼືກຸ່ມໃໝ່)

- ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ຂອງເຄື່ອງຈັກ, ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະການສ້ອມແປງ
- ຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບພິທີການດ້ານຄວາມປອດໄພ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການບໍລິການເຄື່ອງຈັກມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ຄຸ້ມຄ່າຕໍ່ການໃຊ້ຈ່າຍ.

③ ກຸ່ມປຸງແຕ່ງ (ສະຫະກອນທົດລອງໃນ ແຜນດຳເນີນງານ 1 ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າ)

- ຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີການປຸງແຕ່ງທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ມາດຕະການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ. ລວມທັງເຕັກນິກການສີເຂົ້າ, ການເຮັດໃຫ້ເຂົ້າສຸກ ແລະ ການຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ການເກັບຮັກສາທີ່ຮັກສາຄຸນນະພາບ ແລະ ຍືດອາຍຸການເກັບຮັກສາຂອງເຂົ້າ.
- ຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບມາດຕະການສຸຂະອະນາໄມ ແລະ ພິທີການທຳຄວາມສະອາດເພື່ອໃຫ້ເປັນໄປຕາມມາດຕະຖານຄວາມປອດໄພຂອງອາຫານລະຫວ່າງປະເທດ.

④ ກຸ່ມການຕະຫຼາດ ແລະ ສ້າງຍີ່ຫໍ້

- ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຍຸດທະສາດການຕະຫຼາດ, ການສ້າງຍີ່ຫໍ້ ແລະ ການວິເຄາະຕະຫຼາດ
- ເສີມສ້າງທັກສະໃນການຄົ້ນຄວ້າຕະຫຼາດ, ການກຳນົດກຸ່ມຜູ້ບໍລິໂພກເປົ້າໝາຍ, ການພັດທະນາຍຸດທະສາດການຕະຫຼາດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ການເຈລະຈາຕໍ່ລອງສັນຍາການສົ່ງອອກ
- ຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບລະບຽບການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດ ແລະ ການຈັດການການຂົນສົ່ງ ສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສົ່ງອອກທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ.

ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ

※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ: ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ

DOA ກົມປູກຝັງ	- ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທາງດ້ານວິຊາການຂອງ SPS (ມາດຕະການສຸຂານາໄມ ແລະ ສຸຂານາໄມພືດ) ແລະ ເອກະສານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງສຳລັບການສົ່ງອອກເພື່ອຕອບສະໜອງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ນຳເຂົ້າ.
DAEC/ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ	- ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຄວາມຊຳນານດ້ານວິຊາການກ່ຽວກັບ GAP ແລະ ການເຮັດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ. - ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງໂຄງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຕ່າງໆຕາມນະໂຍບາຍສົ່ງເສີມ
MOIC / THPD ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ/ກົມສົ່ງເສີມການຄ້າ ແລະ ຫັດຖະກຳ,	- ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄ້າໃນລາວ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. - ສະໜັບສະໜູນໂຄງການສົ່ງອອກ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ
NAFRI/	ສຳຫຼວດ ແລະ ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບທ່າອ່ຽງການບໍລິໂພກເຂົ້າ, ຄວາມມັກໃນຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນຂອງເຂົ້າລາວໃນຕະຫຼາດສາກົນ

ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ,ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ	

(3) **ສ້າງລະບົບການເຊື່ອມໂຍງເພື່ອສະຫນັບສະຫນູນຈາກນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານ (ສ້າງລະບຽບການ ແລະ ຄຳແນະນຳສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສະໜັບສະໜູນໃນເຂດທົດລອງ)**

<table>
<tr><td colspan="2">ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ
※ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ຕ້ອງການ (2026-2030): $ 200,000</td></tr>
<tr><td colspan="2">① ການສ້າງແຮງຈູງໃຈໃຫ້ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ (2026-2030)
• ຮັບຮອງການສະຫນັບສະຫນູນຈາກລັດຖະບານສຳລັບນະໂຍບາຍການສົ່ງອອກທີ່ເອື້ອອຳນວຍ, ແຮງຈູງໃຈ ແລະ ສິດຜົນປະໂຫຍດທາງພາສີ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນ.
• ເງິນກູ້ນະໂຍບາຍ: ສະໜອງສິນເຊື່ອແບບດອກເບ້ຍຕ່ຳ ແລະ ໄລຍະຍາວສຳລັບການລົງທຶນໃສ່ເຄື່ອງຈັກກະສິກຳ ແລະ ໂຮງງານປຸງແຕ່ງ, ປຸ໋ຍ, ປັດໃຈການຜະລິດອື່ນໆໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າຕາມລຳດັບ.
② ການຮ່ວມມືກັບອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ (2026-2030)
• ຮ່ວມມືກັບອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນເພື່ອໄດ້ຮັບການສະຫນັບສະຫນູນດ້ານວິຊາການ ແລະ ການເງິນ.</td></tr>
<tr><td colspan="2">ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ
※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ: ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະ ພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ</td></tr>
<tr><td>DoA
ກົມປູກຝັງ</td><td>- ການຄວບຄຸມ ແລະ ການຢັ້ງຢືນຄຸນນະພາບ: ສ້າງ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບຢ່າງເຂັ້ມງວດສຳລັບເຂົ້າທີ່ສົ່ງອອກ. ລວມທັງລະບຽບດ້ານສຸຂານາໄມພືດ; ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບົບການຢັ້ງຢືນເພື່ອສະໜອງການຮັບປະກັນສ້າງຄວາມໝັ້ນໃຈໃຫ້ແກ່ຜູ້ນຳ ເຂົ້າເຖິງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມປອດໄພຂອງເຂົ້າລາວ.
- ການວິເຄາະຂໍ້ມູນຕະຫຼາດຄົບຊຸດ: ດຳເນີນການຄົ້ນຄ້ວາຕະຫຼາດເປັນປົກກະຕິກ່ຽວກັບຂໍ້ກຳນົດຂອງປະເທດຜູ້ນຳເຂົ້າ. ຄວາມມັກຂອງຜູ້ບໍລິໂພກ ແລະ ກິດຈະກຳຂອງຄູ່ແຂ່ງ ເພື່ອແນະນຳຜູ້ຜະລິດເຂົ້າລາວ</td></tr>
<tr><td>DAEC/
ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ</td><td>- ການຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນ: ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການບໍລິການເຜີຍແຜ່ຜົນໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບການເຮັດກະສິກຳທີ່ດີ, ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ, ການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ແລະ ເງື່ອນໄຂຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດສົ່ງອອກ.
- ການພັດທະນາສະຫະກອນ: ສົ່ງເສີມການສ້າງຕັ້ງແລະເສີມສ້າງອາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກັບສະຫະກອນຊາວກະສິກອນຜູ້ຜະລິດເຂົ້າ. ເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການດຳເນີນການຮ່ວມມືກັນໃນການຜະລິດ, ປຸງແຕ່ງ ແລະ ການຕະຫຼາດສຳລັບສົ່ງອອກ.
- ການເຊື່ອມໂຍງຕະຫຼາດ: ຊ່ວຍເຫຼືອຊາວກະສິກອນ ແລະ ສະຫະກອນໃນການສ້າງການເຊື່ອມຕໍ່ໂດຍກົງກັບຜູ້ນຳເຂົ້າ ຫຼື ຜູ້ຊື້ທີ່ມີທ່າແຮງ.</td></tr>
</table>

THPD/ ກົມສົ່ງເສີມການຄ້າ ແລະຫັດຖະກຳ	- ການສົ່ງເສີມການຕະຫຼາດ: ສືບຕໍ່ສົ່ງເສີມເຂົ້າລາວໃນບັນດາປະເທດທີ່ນຳເຂົ້າໂດຍຜ່ານງານວາງສະແດງສິນຄ້າ, ງານວາງສະແດງ ແລະ ການໂຄສະນາການຕະຫຼາດຕາມເປົ້າໝາຍ, ໂດຍເນັ້ນໜັກເຖິງຈຸດແຂງ ແລະ ຂໍ້ໄດ້ປຽບດ້ານການແຂ່ງຂັນ. - ການອຳນວຍຄວາມສະດວກທາງດ້ານການຄ້າ: ຫຼຸດຄວາມຊັບຊ້ອນໃນຂັ້ນຕອນການສົ່ງອອກ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດດ້ານເອກະສານສຳລັບຜູ້ສົ່ງອອກເຂົ້າ. ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນພາລະທາງເອກະສານແລະຄວາມລ້າຊ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ - ຂໍ້ມູນການຄ້າ: ຈັດເກັບ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນການຄ້າເຂົ້າທີ່ຖືກຕ້ອງສຳລັບການສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດ. ເພື່ອນຳໃຊ້ໃນການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ການຕິດຕາມສະຖານະການຕະຫຼາດ. - ການຈັບຄູ່ທາງທຸລະກິດ: ຈັດກິດຈະກຳການຈັບຄູ່ທາງທຸລະກິດເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ຜູ້ສົ່ງອອກເຂົ້າຂອງລາວກັບຜູ້ນຳເຂົ້າ ແລະ ຜູ້ຈັດຈຳໜ່າຍ.
IPD/ ພະແນກສົ່ງເສີມການລົງທຶນ	- ແຮງຈູງໃຈດ້ານພາສີ: ນະໂຍບາຍການຍົກເວັ້ນພາສີລາຍຮັບຂອງສະຫະກອນ ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາສົ່ງເສີມເລີ່ມຕົ້ນ 5 ປີເບື້ອງຕົ້ນ. - ການຍົກເວັ້ນອາກອນນຳເຂົ້າ: ການຍົກເວັ້ນຫຼືການຫຼຸດອາກອນນຳເຂົ້າສຳຫຼັບປັດໃຈການຜະລິດ. ເຄື່ອງຈັກທີ່ໃຊ້ໃນການຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ອຸປະກອນສຳລັບການສີ, ການອົບແຫ້ງ, ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການຫຸ້ມຫໍ່ ສຳລັບໜ່ວຍງານທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການ
ກົມພາສີ	- ການຜ່ານດ່ານພາສີຢ່າງມີປະສິດທິພາບ: ປັບປຸງຂະບວນການຂັ້ນຕອນຜ່ານດ່ານພາສີສຳຫຼັບການສົ່ງອອກເຂົ້າໃຫ້ມີຄວາມວ່ອງໄວ ເພື່ອເລັ່ງການໄຫຼວຽນຂອງສິນຄ້າ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທຸລະກຳ. - ການບໍລິຫານຄວາມສ່ຽງ: ປະຕິບັດມາດຕະການກວດກາ ແລະ ຄວບຄຸມພາສີຕາມຫຼັກການຄວາມສ່ຽງ. ເພື່ອໃຫ້ເປັນໄປຕາມລະບຽບການສົ່ງອອກ ພ້ອມຫລຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ການຄ້າໃຫ້ນ້ອຍທີ່ສຸດ
Lao SME Fund ກອງທຶນວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ສປປ ລາວ	- ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນ: ຈັດຫາແຫຼ່ງເງິນທຶນທີ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ ແລະ ມີຕົ້ນທຶນຕໍ່າໃຫ້ແກ່ຜູ້ຜະລິດ, ຜູ້ປຸງແຕ່ງ ແລະ ຜູ້ສົ່ງອອກເຂົ້າ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການລົງທຶນສ້າງຄວາມສາມາດ ແລະ ພັດທະນາຕະຫຼາດສົ່ງອອກ - ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ: ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການແກ່ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (SMEs) ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເຂົ້າໃນດ້ານຕ່າງໆເຊັ່ນ: ການວາງແຜນທຸລະກິດ. ການວິເຄາະຕະຫຼາດ ແລະ ເອກະສານປະກອບການສົ່ງອອກ - ການເສີມສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ: ຈັດຕັ້ງໂຄງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ກອງປະຊຸມເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມພ້ອມໃນການສົ່ງອອກ ແລະ ການແຂ່ງຂັນຂອງ SMEs ເຂົ້າລາວ.
NAFRI ສກປພ	ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ: ຄົ້ນຄວ້າປັບປຸງແນວພັນເຂົ້າ, ຜົນຜະລິດ ແລະ ເຕັກນິກການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ເພື່ອເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນດ້ານການສົ່ງອອກ

6.2.4 ຄວາມຄາດຫວັງ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຈະໄດ້ຮັບ

(1) ດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ

- ເຕັກນິກກະສິກໍາທັນສະໄໝ: ການນໍາຫຼັກການ ການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ດີ (GAP) ແລະ ເຕັກນິກການເຮັດກະສິກໍາແບບຍືນຍົງ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ການຜະລິດເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງໄດ້ມາດຕະຖານສາກົນ. ການເພີ່ມທະວີການນໍາໃຊ້ເຄື່ອງຈັກກະສິກໍາຈະຊ່ວຍຫຼຸດຕົ້ນທຶນແຮງງານ ແລະ ເພີ່ມປະສິດທິພາບການຜະລິດເຊິ່ງຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນໂດຍລວມຂອງເຂົ້າລາວ.
- ການປຸງແຕ່ງ ແລະ ການເກັບຮັກສາທີ່ດີຂຶ້ນ: ການນໍາໃຊ້ສະຖານທີ່ ແລະ ວິທີການປຸງແຕ່ງທີ່ ທັນສະໄໝ ລວມທັງການສີເຂົ້າ ແລະ ການຫຸ້ມຫໍ່ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າມີຄຸນນະພາບສູງຕາມມາດຕະຖານສໍາລັບການສົ່ງອອກ. ການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວທີ່ມີປະສິດທິພາບຈະຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍ ແລະ ຮັກສາຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າ. ເພີ່ມອາຍຸການເກັບຮັກສາ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການເຮັດການຕະຫຼາດ.
- ການປະສົມປະສານຂອງເທກໂນໂລຍີ: ການນໍາແອັບພີເຄຊັນມືຖືຈະຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນທັນເວລາທີ່ແທ້ຈິງກ່ຽວກັບສະພາບອາກາດ, ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ລາຄາຕະຫຼາດ, ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດຕັດສິນໃຈໄດ້ຢ່າງມີຂໍ້ມູນ ແລະ ປະຕິບັດໄດ້ຢ່າງທັນເວລາ.

(2) ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

- ການເພີ່ມລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນ: ການບັນລຸເປົ້າໝາຍການສົ່ງອອກເຂົ້າໄດ້ຫຼາຍກວ່າ 20.000 ໂຕນຕໍ່ປີ ແລະ ການຊອກຫາຕະຫຼາດໃໝ່ໆຈະເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກລາຄາຕະຫຼາດທີ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ປະລິມານການຂາຍທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ຄວາມໝັ້ນຄົງໃນລາຍຮັບ ແລະຄວາມສາມາດໃນການເຮັດກໍາໄລທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈະຊ່ວຍປັບປຸງຄຸນນະພາບຊີວິດ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານເສດຖະກິດຂອງຊາວກະສິກອນ.
- ການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດ: ໂຄງການດັ່ງກ່າວຈະກະຕຸ້ນກິດຈະກໍາທາງດ້ານເສດຖະກິດໃນບັນດາແຂວງທີ່ເລືອກໂດຍຜ່ານການເພີ່ມຜົນຜະລິດທາງກະສິກໍາ ແລະ ອຸດສາຫະກໍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ: ການປຸງແຕ່ງ ແລະ ການຂົນສົ່ງ. ການສ້າງວຽກເຮັດງານທໍາໃນຂະແໜງກະສິກໍາ, ການປຸງແຕ່ງ ແລະ ການຕະຫຼາດ ຈະຊຸກຍູ້ການພັດທະນາຊົນນະບົດ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ.
- ການຂະຫຍາຍຕະຫຼາດ: ການສ້າງຕະຫຼາດສົ່ງອອກທີ່ໜ້າເຊື່ອຖືໄດ້ຈະສ້າງຄວາມຕ້ອງການທີ່ໝັ້ນຄົງຂອງເຂົ້າລາວ. ຫຼຸດຜ່ອນການເອື່ອຍອີງຕະຫຼາດພາຍໃນທີ່ມີການເໜັງຕີງ ຍຸດທະສາດການສ້າງຍີ່ຫໍ້ ແລະ ການຕະຫຼາດທີ່ປະສົບຜົນສໍາເລັດຈະຊ່ວຍໃຫ້ເປີດຕະຫຼາດລະຫວ່າງປະເທດຫຼາຍຂຶ້ນ, ຂະຫຍາຍການຂາຍ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງດ້ານເສດຖະກິດ.
- ການພັດທະນາຊຸມຊົນ ແລະ ສະຫະກອນ: ຮູບແບບສະຫະກອນສົ່ງເສີມການແບ່ງປັນຊັບພະຍາກອນການຮ່ວມມືໃນຊຸມຊົນ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນເຊິ່ງຊ່ວຍເພີ່ມທະວີຄວາມສາມັກຄີໃນສັງຄົມ ແລະ ຄວາມສໍາເລັດຮ່ວມກັນ. ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ສະມາຊິກສະຫະກອນ ຈະເສີມຂະຫຍາຍທັກສະ ແລະ ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງເຂົາເຈົ້າ; ສົ່ງເສີມວັດທະນະທໍາການປັບປຸງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ນະວັດກໍາດ້ວຍຊຸມຊົນເອງ.

- ການຜະລິດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ: ການນຳເອົາການກະສິກຳທີ່ທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດມານຳໃຊ້ ສາມາດຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມຈະມີສ່ວນຊ່ວຍໃນການບັນລຸເປົ້າໝາຍຄວາມຍືນຍົງ, ການນຳວິທີການທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມມາໃຊ້ຈະຊ່ວຍຮັກສາລະບົບນິເວດ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊີວະນາໆພັນເພື່ອໃຫ້ຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງໄລຍະຍາວທາງກາຍຍະພາບຂອງທີ່ດິນກະສິກຳ.
- ການສະໜັບສະໜູນດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ການຮ່ວມມື: ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ ລວມທັງພາກລັດ,ພາກເອກະຊົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຈະຊ່ວຍໃຫ້ໂຄງການໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນທີ່ເຂັ້ມແຂງ. ຈາກການສະໜັບສະໜູນດ້ານນະໂຍບາຍໄປຫາການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ການເງິນ ການຮ່ວມມື ແລະ ການສ້າງພັນທະມິດທີ່ເຂັ້ມແຂງຈະເພີ່ມທະວີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຄວາມສຳເລັດຂອງໂຄງການ. ໂດຍສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍເສດຖະກິດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມຂອງປະເທດ.

6.3 **ແຜນດຳເນີນງານ 3: ສົ່ງເສີມການຄວບຄຸມຕົ້ນທຶນການຜະລິດໃຫ້ມີປະສິດຕິພາບ**

6.3.1 ຄວາມເປັນມາ

ຕົ້ນທຶນຢູ່ຂອດການຜະລິດເຂົ້າແມ່ນສູງທີ່ສຸດໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າ. ຕົ້ນທຶນລວມໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້ານັ້ນ ປະມານ 55% ແມ່ນຂອງລາຄາເຂົ້າທີ່ຜູ້ບໍລິໂພກສຸດທ້າຍຕ້ອງຈ່າຍ. ໃນຂະນະທີ່ຕົ້ນທຶນຂອງການຜະລິດເຂົ້າເປືອກປະມານ 34% ຂອງຕົ້ນທຶນລວມໃນຕ່ອງໂສ້ແມ່ນຊາວກະສິກອນຕ້ອງຈ່າຍ (ທະນາຄານໂລກ, 2018). ສິ່ງນີ້ເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີຜົນກຳໄລຕໍ່າ ແລະ ລາຄາເຂົ້າທີ່ສູງສຳລັບຜູ້ບໍລິໂພກ.

ໃນກໍລະນີຂອງເຂົ້າໜຽວ ອັດຕາກຳໄລຈາກການຂາຍເຂົ້າເປືອກໃນລະດູຝົນມີພຽງ 12% ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດ, ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າເມື່ອທຽບໃສ່ກັບປະເທດອື່ນໆເຊັ່ນ: ຈີນ, ໄທ, ຫວຽດນາມ ແລະ ອິນເດຍ. ບົດລາຍງານຂອງທະນາຄານໂລກ (2018) ລະບຸວ່າ ລາຄາເຂົ້າຂາຍຍ່ອຍໃນລາວສູງກວ່າລາຄາເຂົ້າຂອງປະເທດເພື່ອນບ້ານ ແລະ ໜຶ່ງໃນເຫດຜົນຫຼັກແມ່ນຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງ.

ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຍ້ອນການກະສິກຳທີ່ໃຊ້ແຮງງານຫຼາຍ. ຊຶ່ງຫມາຍຄວາມວ່າຄ່າໃຊ້ຈ່າຍແຮງງານສູງ. ລະດັບການໃຊ້ເຄື່ອງກົນຈັກຕໍ່າ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງບໍ່ພຽງພໍ ແລະ ຜົນຜະລິດຕໍ່ຫົວໜ່ວຍຕໍ່າ, ສະນັ້ນ ການຫຼຸດຕົ້ນທຶນການຜະລິດເຂົ້າຈຶ່ງເປັນສິ່ງທ້າທາຍອັນຮີບດ່ວນ ໃນການສົ່ງເສີມການຄ້າ ແລະ ເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນຂອງອຸດສາຫະກຳເຂົ້າຂອງລາວ.

6.3.2 **ພາບລວມ ແລະ ເປົ້າໝາຍໂຄງການ**

ການຜະລິດເຂົ້າແມ່ນແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມແຕ່ລະຂົງເຂດ ເນື່ອງຈາກໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກຫຼາຍປັດໄຈ ເຊັ່ນ: ປະເພດດິນ ແລະ ສະພາບອາກາດ, ການລະບາດຂອງພະຍາດ ແລະ ສັດຕູພືດ,

ປະລິມານແຮງງານ ແລະ ທຶນຮອນ, ເຕັກໂນໂລຊີການຜະລິດ ແລະ ອື່ນໆ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ຕົ້ນທຶນການຜະລິດເຂົ້າໃນແຕ່ລະເຂດ. ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງກຳນົດມາດຕະຖານ ແລະ ປະຍຸກນຳໃຊ້ວິທີການເຮັດກະສິກຳທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ຄຸ້ມຄ່າກັບແຕ່ລະຂົງເຂດ.

ສະນັ້ນ,ເປົ້າໝາຍອັນໜຶ່ງຂອງແຜນດຳເນີນງານນີ້ແມ່ນ ເພື່ອພັດທະນາຕົ້ນແບບແນວທາງການຜະລິດກະສິກຳ ທີ່ມີປະສິດຕິພາບ ແລະ ປະຢັດຕົ້ນທຶນ ເຊິ່ງເໝາະສົມກັບແຕ່ລະຂົງເຂດ ແລະ ຂະຫຍາຍຜົນໄປທົ່ວປະເທດ ໂດຍການຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນ ຢູ່ຂັ້ນເມືອງພ້ອມທັງຈັດໃຫ້ມີການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກະສິກຳທີ່ເປັນປະໂຫຍດຜ່ານລະບົບມືຖື.

ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງກົນຈັກໃນການປູກເຂົ້າໃນລະດັບເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນການຜະລິດສູງ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຍ້ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍແຮງງານທີ່ສູງໃນສະຖານະການຂາດແຄນແຮງງານ. ຕົວຢ່າງ: ຄາດຄະເນວ່າ ການນຳໃຊ້ລົດໄຖນາ 4 ລໍ້ ຈະກວມເອົາພຽງແຕ່ 11% ໃນປີ 2020. ສະນັ້ນ, ການເພີ່ມອັດຕາການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຈຶ່ງເປັນສິ່ງທ້າທາຍອັນຮີບດ່ວນເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດເຂົ້າ.

ແຜນດຳເນີນງານນີ້ຍັງແນໃສ່ການເພີ່ມທະວີອັດຕາການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກໃນການປູກເຂົ້າ. ໂດຍການສົ່ງເສີມການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມທີ່ນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຮ່ວມກັນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທົດລອງກ່ຽວກັບລະບົບການໃຫ້ເຊົ່າເຄື່ອງຈັກທາງກະສິກຳ.

ເປົ້າໝາຍຂອງແຜນດຳເນີນງານມີດັ່ງນີ້:

① ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແນວທາງການກະສິກຳທີ່ສາມາດຄວບຄຸ້ມຕົ້ນທຶນການຜະລິດໃຫ້ມີປະສິດຕິພາບຢູ່ໃນຂັ້ນເມືອງ.

② ສ້າງຕັ້ງກຸ່ມນຳໃຊ້ເຄື່ອງກົນຈັກກະສິກຳຮ່ວມກັນຈຳນວນ **100** ກຸ່ມໃນທົ່ວປະເທດ

③ ເປີດຕົວໂຄງການທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດໃຫ້ເຊົ່າເຄື່ອງກົນຈັກກະສິກຳ ໃນຂົງເຂດທົດລອງ **3** ແຫ່ງ

6.3.3 ກິດຈະກຳບູລິມະສິດ

(1) ການເຜີຍແຜ່ແນວທາງ ການຜະລິດກະສິກຳທີ່ສາມາດຄວບຄຸ້ມຕົ້ນທຶນການຜະລິດໃຫ້ມີປະສິດຕິພາບສະເພາະແຕ່ລະເຂດ

ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ ※ ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ຕ້ອງການ (2026-2030): $300,000
① ການສຳຫຼວດຕົ້ນທຶນການຜະລິດເຂົ້າຕາມແຕ່ລະແຂວງ **(2026)** • ລາຍການຫຼັກ: ຄ່າປັດໄຈການຜະລິດ ແລະ ອຸປະກອນ, ຄ່າແຮງງານ, ຜົນຜະລິດ, ລາຄາຂາຍ, ລາຍຮັບ, ອື່ນໆ. • ການວິເຄາະ: ຜົນຜະລິດກະສິກຳ, ປະສິດທິພາບການການລົງທຶນ, ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການ

ສ້າງກໍາໄລ. ② ພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ແນວທາງຜະລິດກະສິກໍາທີ່ສາມາດຄວບຄຸ້ມຕົ້ນທຶນການຜະລິດໃຫ້ມີປະສິດຕິພາບ ໃນທ້ອງຖິ່ນ (2026-2030) • ການພິຈາລະນາດ້ານສະພາບພູມສັນຖານ: ປັດໄຈທາງດິນຟ້າອາກາດ, ປະເພດຂອງດິນ, ສະຖານະພາບຊົນລະປະທານ, ການເກີດຂອງພະຍາດ, ສັດຕູພືດແລະຫຍ້າ, ແຮງງານ, ອັດຕາການໃຊ້ເຄື່ອງກົນຈັກ ແລະ ອື່ນໆ. • ເນື້ອໃນ: ການຄັດເລືອກເມັດພັນ, ເວລາທີ່ເໝາະສົມໃນການຍ້າຍກ້າ ຫຼື ຫວ່ານແກ່ນ, ການນໍາໃຊ້ຝຸ່ນຢ່າງເໝາະສົມ, ວິທີການເຮັດຝຸ່ນບົ່ມຈາກວັດຖຸທໍາມະຊາດ, ການນໍາໃຊ້ນໍ້າຢ່າງມີປະສິດທິພາບ , ແລະ ເວລາທີ່ເໝາະສົມໃນການເກັບກ່ຽວ. • ການຝຶກອົບຮົມ: ການສຶກສາ-ເຕັກນິກວິຊາການສໍາລັບຊາວກະສິກອນທີ່ປັບໃຫ້ເໝາະສົມກັບສະພາບພູມສັນຖານ • ບໍລິການຜ່ານມືຖື: ພັດທະນາແອັບພລິເຄຊັນມືຖືທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການພະຍາກອນອາກາດ, ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ລາຄາຕະຫຼາດໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ.	
③ ສິ່ງຈູງໃຈສໍາລັບບ້ານທີ່ມີຜົນງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດີເດັ່ນ (2027-2030) • ການແຂ່ງຂັນ ແລະ ລາງວັນ - ຈັດການປະກວດ1ຄັ້ງຕໍ່ປີເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດຫຼືເພີ່ມຜະລິດຕະພັນ. - ໃນແຕ່ລະແຂວງ, ຄັດເລືອກເອົາ 1 ບ້ານທີ່ໄດ້ນໍາແນວທາງການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ຄຸ້ມຄາຕົ້ນທຶນມາໃຊ້ໄດ້ຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງການປັບປຸງຜົນຜະລິດ ແລະ ປະສິດທິພາບຕົ້ນທຶນທີ່ສາມາດເຫັນໄດ້. • ການສະໜອງສິ່ງຈູງໃຈທາງການເງິນ - ສະໜອງທຶນຮອນ ຫຼື ເງິນກູ້ດອກເບ້ຍຕໍ່າເພື່ອຊື້ເຄື່ອງຈັກກະສິກໍາໃຫ້ແກ່ບ້ານທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນຜົນຜະລິດທີ່ສູງຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດຕົ້ນທຶນ.	
ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ ※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ: ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະ ພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ	
NAFRI ສກປພ	- ການກະກຽມລາຍການສໍາຫຼວດຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມນັກສໍາຫຼວດຂໍ້ມູນ - ພັດທະນາແນວທາງການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ຄຸ້ມຄ່າຕົ້ນທຶນຢູ່ແຕ່ລະແຂວງ ໂດຍການສົມທົບກັບຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ (PAFOs)/ ຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ (DAFOs) - ການພັດແອບພິເຄຊັນມືຖືທີ່ສະໜອງຂໍ້ມູນໃຫ້ຊາວກະສິກອນໃຫ້ທັນເວລາທີ່ແທ້ຈິງກ່ຽວກັບການພະຍາກອນອາກາດການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ລາຄາຕະຫຼາດ
DAEC/ ກົມສົ່ງເສີມກະສິກໍາ ແລະ ສະຫະກອນ	- ຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບແນວທາງການຜະລິດກະສິກໍາທີ່ປະຫຍັດຕົ້ນທຶນ ແລະ ການນໍາໃຊ້ແອັບພິເຄຊັນມືຖືຮ່ວມກັບ PAFOs / DAFOs
DOA/ ກົມປູກຝັງ	- ການຈັດການແຂ່ງຂັນ ແລະ ມອບສິ່ງຈູງໃຈໃຫ້ບັນດາບ້ານທີ່ມີຜົນງານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດີເດັ່ນ

	- ການປັບປ່ຽນວິທີການຜະລິດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແນວທາງການເຮັດກະສິກຳທີ່ຄຸ້ມຄ່າຕໍ່ຕົ້ນທຶນໃນແຕ່ລະແຂວງ
PAFO/DAFO ພະແນກ ກປ / ຫ້ອງການ ກປ	- ການກະກຽມ ແລະ ເຜີຍແຜ່ເຕັກນິກວິຊາການ ແນວທາງການຜະລິດກະສິກຳທີ່ປະຫຍັດຕົ້ນທຶນແຕ່ລະແຂວງ - ເປັນເຈົ້າຈັດການຝຶກອົບຮົມຮ່ວມກັບກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ ໃຫ້ຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບເຕັກນິກວິຊາການແນວທາງການຜະລິດກະສິກຳທີ່ຄຸ້ມຄາຕົ້ນທຶນແຕ່ລະແຂວງ ແລະ ການນຳໃຊ້ແອັບພິເຄຊັນມືຖື - ບັນທຶກ ແລະ ການກວດສອບການປ່ຽນແປງຂອງຕົ້ນທຶນການຜະລິດເຂົ້າໃນແຕ່ປີ

(2) **ການສົ່ງເສີມການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກກະສິກຳຮ່ວມກັນຢູ່ຂັ້ນບ້ານ**

<table>
<tr><td colspan="2" align="center">ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ
※ ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ຕ້ອງການ (2026-2030): $50,000</td></tr>
<tr><td colspan="2">① ການສ້າງຕັ້ງ “ຄະນະກຳມະການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກໃນການເຮັດກະສິກຳ/ເຮັດນາ” (2026)
• ສະມາຊິກ: ຂອງລັດຖະມົນຕີ MAF, DAEC, PAFOs, MOIC, ກອງທຶນສົ່ງເສີມວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ແຫ່ງສປປ ລາວ
• ພາລະບົດບາດຕົ້ນຕໍ ຂອງຄະນະກຳມະການ:
- ການສ້າງມາດຕະຖານສຳລັບການສະໜັບສະໜູນຂອງລັດຖະບານ
- ການກວດກາ ແລະ ການຄັດເລືອກສະຖານທີ່ເປົ້າໝາຍ
- ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ
- ການຮ່ວມມືກັບຜູ້ຈັດຈຳໜ່າຍເຄື່ອງຈັກ (ເຊັ່ນ: ການຮ່ວມມືໃນການຝຶກອົບຮົມການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ, ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການສ້ອມແປງ)
- ຮ່ວມການປະເມີນຜົນກິດຈະກຳການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຮ່ວມກັນຫຼັງຈາກໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກລັດຖະບານ</td></tr>
<tr><td colspan="2">② ການຄັດເລືອກກຸ່ມການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກກະສິກຳຮ່ວມກັນໃນລະດັບບ້ານ (2026-2030)
• ເປົ້າໝາຍ: ສ້າງຕັ້ງ ໜຶ່ງກຸ່ມ(ຕໍ່ໜຶ່ງບ້ານ) ໃນແຕ່ລະແຂວງ/ປີ
- ສອງກຸ່ມໃນແຕ່ລະພື້ນທີ່ການຜະລິດຫຼັກ (ແຂວງຄຳມ່ວນ, ຈຳປາສັກ, ສະຫວັນນະເຂດ)
• ຂະບວນການຄັດເລືອກ
ວາງແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນບ້ານ → ສົ່ງໃບສະໝັກໃຫ້ຄະນະກ□າມະການຜ່ານ DAFO/PAFO → ກວດສອບອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ສະໝັກຕາມມາດຕະຖານຂອງຄະນະກຳມະການ → ຄັດເລືອກເອົາກຸ່ມ.
③ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການເຄື່ອງຈັກຮ່ວມກັນ (2026-2030)
• ຊາວກະສິກອນໃນກຸ່ມທີ່ໄດ້ຮັບການເລືອກຈະໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຮ່ວມກັນເຊັ່ນ: ລົດໄຖນາ ແລະ ເຄື່ອງເກັບກ່ຽວ
• ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມລະບຽບການ ແລະ ຂໍ້ຕົກລົງທີ່ຊັດເຈນລະຫວ່າງຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ ແລະ ຜູ້ເຊົ່າ
• ດຳເນີນການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາເຄື່ອງຈັກ
④ ສິ່ງຈູງໃຈສຳລັບກຸ່ມທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ (2026-2030)
• ສະໜອງເງິນກູ້ ໄລຍະຍາວ ແລະ ດອກເບ້ຍຕ່ຳ ຫຼື ເງິນອຸດໜູນ(ເຊັ່ນ: 30%) ເມື່ອຊາວກະສິກອນໃນອົງການທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກໃຊ້ເຄື່ອງຈັກກະສິກຳ.</td></tr>
<tr><td colspan="2" align="center">ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ
※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ: ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ</td></tr>
<tr><td>DAEC/
ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ</td><td>- ປະຕິບັດວຽກງານຢ່າງໃກ້ຊິດກັບ “ຄະນະກຳມະການສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກໃນການປູກເຂົ້າ”
- ການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການລົງຊຸກຍູ້ຕິດຕາມຜົນການປະຕິບັດກິດຈະກຳໂຄງການ</td></tr>
</table>

	- ການສະເໜີແນວທາງໃນການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຮ່ວມກັນລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນ - ການລົງນາມບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ (MOU) ກັບຜູ້ຈັດຈຳໜ່າຍເຄື່ອງຈັກໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນດ້ານການຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນ
ຄະນະກຳມະການ	ເຊັ່ນດຽວກັບຂ້າງເທິງທີ່ໄດ້ລະບຸໄວ້
PAFO/DAFO ພະແນກ ກປ / ຫ້ອງການ ກປ	- ສະໜັບສະໜູນການວາງແຜນແລະການຍື່ນຄຳຮ້ອງສະໝັກຂອງອົງການຈັດຕັ້ງຜູ້ສະໝັກ. - ສະໜັບສະໜູນການປະຕິບັດຂອງໂຄງການການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຮ່ວມກັນສຳລັບອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ. - ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ແລະ ການບຳລຸງຮັກສາເຄື່ອງຈັກພ້ອມທັງໃຫ້ຄວາມຮູ້ດ້ານຄວາມປອດໄພໂດຍຄວາມຮ່ວມມືຈາກຜູ້ຈັດຈຳໜ່າຍເຄື່ອງຈັກ
Lao SME Fund ກອງທຶນວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ຂອງລາວ	ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ລະບຽບການພາຍໃນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການສະໜອງໃຫ້ເງິນກູ້ດອກເບ້ຍຕໍ່າ ແລະ ໄລຍະຍາວ ໃຫ້ແກ່ບັນດາກຸ່ມການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ
Machine suppliers ຜູ້ຈຳໜ່າຍເຄື່ອງຈັກ	ການຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາເຄື່ອງຈັກ

(3) ໂຄງການທົດລອງການໃຫ້ເຊົ່າເຄື່ອງຈັກກະສິກຳ (ປະຕິບັດໃນຮູບແບບ PPP)

ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ ※ ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ຕ້ອງການ (2026-2030): $2,000,000
① ການຄັດເລືອກພື້ນທີ່ທົດລອງ (**2026**) • ເປົ້າໝາຍ: 1 ເມືອງໃນແຕ່ລະແຂວງທີ່ເປັນພື້ນທີ່ຫຼັກໃນການຜະລິດເຂົ້າ (ທັງໝົດ 3 ພື້ນທີ່) - ສະຫວັນນະເຂດ(ແຂວງບູລິມະສິດ)ໄລຍະຕໍ່ໄປຈະຂະຫຍາຍໄປແຂວງຈຳປາສັກ ແລະ ຄຳມ່ວນ ② ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃຫ້ເຊົ່າເຄື່ອງຈັກເຮັດນາ (2026-2030) • ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ: ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ (DAFOs) ໃນພື້ນທີ່ທົດລອງທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ. • ຜູ້ເຊົ່າ: ຊາວກະສິກອນ, ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ, ສະຫະກອນກະສິກຳຢູ່ໃນເມືອງທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ • ຜູ້ມີບຸລິມະສິດເຊົ່າ: ກຸ່ມໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຮ່ວມກັນທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ ແລະ ສະຫະກອນຊາວກະສິກອນ ❖ ໃຫ້ບູລິມະສິດທຳອິດໃນການເຊົ່າ ແມ່ນກຸ່ມໃຊ້ເຄື່ອງຈັກທີ່ໃຊ້ຮ່ວມກັນທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ, ສະຫະກອນຜູ້ປູກເຂົ້າທີ່ຈັດຕັ້ງຂຶ້ນແບບສະໝັກໃຈ ລວມທັງສະຫະກອນທົດລອງ (ໂຄງການ PAP1 ແລະ 2) • ເຄື່ອງຈັກທີ່ໃຫ້ເຊົ່າ: ເຄື່ອງຫວ່ານເມັດ, ລົດໄຖນາ, ເຄື່ອງເກັບກ່ຽວ , ເຄື່ອງກຳຈັດຫຍ້າ,ເຄື່ອງອົບ

<table>
<tr><td colspan="2">ແຫ້ງ, ເຄື່ອງປັ່ນເຂົ້າ, ແລະ ອື່ນໆ.
• ຂັ້ນຕອນການເຊົ່າ:
ຍື່ນໜັງສືສະເໜີ → ກວດກາຄຸນນະສົມບັດ → ເຮັດສັນຍາເຊົ່າ → ຝຶກອົບຮົມການນຳໃຊ້ທີ່ປອດໄພ → ຈ່າຍຄ່າເຊົ່າ → ຈັດສົ່ງເຄື່ອງຈັກ → ນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ→ ສົ່ງຄືນເຄື່ອງຈັກ
③ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນ (2026-2030)
• ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຝຶກອົບຮົມເປັນປົກກະຕິ
- ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກທີ່ປອດໄພເພື່ອປ້ອງກັນອຸປະຕິເຫດ
- ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ແລະບຳລຸງຮັກສາເຄື່ອງຈັກ
• ການຝຶກອົບຮົມແບບໝູນວຽນ: ໃນຊ່ວງລະດູການຫວ່ານເມັດ ແລະ ລະດູການເກັບກ່ຽວ
• ການສ້າງຄວາມສຳພັນຄວາມຮ່ວມມືກັບຜູ້ຈຳໜ່າຍເຄື່ອງຈັກເພື່ອຂໍ້ມູນສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບດີ</td></tr>
<tr><td colspan="2">ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ
※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ: ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ</td></tr>
<tr><td>DAEC
ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ</td><td>- ການຄັດເລືອກພື້ນທີ່ທົດລອງ
- ການສະເໜີແນວທາງຂອງໂຄງການ (ເຊັ່ນ: ຂໍ້ກຳນົດເງື່ອນໄຂໃນສັນຍາ ແລະ ຄ່າເຊົ່າ)</td></tr>
<tr><td>PAFO ພະແນກ ກປ</td><td>- ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງ DAFO ໃນໂຄງການໃຫ້ເຊົ່າເຄື່ອງຈັກ
- ການວາງແຜນ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການໃຫ້ເຊົ່າເຄື່ອງຈັກກະສິກຳ</td></tr>
<tr><td>DAFO/
ຫ້ອງການ ກປ(ຜູ້ໃຫ້ເຊົ່າ)</td><td>- ການຝຶກອົບຮົມການນຳໃຊ້ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາເຄື່ອງຈັກລວມທັງການສຶກສາຄວາມປອດໄພໂດຍໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ຈັດຈຳໜ່າຍເຄື່ອງຈັກ
- ຕິດຕາມສະພາບ ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຂອງຊາວກະສິກອນ</td></tr>
<tr><td>ຊາວກະສິກອນ
(ຜູ້ເຊົ່າ)</td><td>- ການຈ່າຍຄ່າເຊົ່າເຄື່ອງຈັກ / ການຮ່ວມຝຶກອົບຮົມສຳເລັດ / ການນຳໃຊ້ທີ່ປອດໄພຂອງເຄື່ອງຈັກ</td></tr>
<tr><td>ຜູ້ຈຳໜ່າຍເຄື່ອງຈັກ</td><td>ຮ່ວມກັບ DAFO, ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາເຄື່ອງຈັກ</td></tr>
</table>

6.3.4 ຄວາມຄາດຫວັງ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຈະໄດ້ຮັບ

(1) ດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ

- ການປັບປຸງວິທີການຈັດປະຕິບັດການເຮັດກະສິກຳ: ການພັດທະນາ ແລະ ປັບຕົວແນວທາງການເຮັດກະສິກຳແບບປະຢັດຕົ້ນທຶນສະເພາະທ້ອງຖິ່ນ ສາມາດນຳໄປສູ່ການກຳນົດມາດຕະຖານ ແລະ ເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງເຕັກນິກການເຮັດກະສິກຳໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບສະພາບພື້ນທີ່ໃນແຕ່ລະຂົງເຂດ. ການເພີ່ມການນຳໃຊ້ເຄື່ອງກົນຈັກທີ່ທັນສະໄໝຈະຫຼຸດຜ່ອນການອາໄສແຮງງານຄົນ ແລະ ເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການປູກເຂົ້າ.
- ການຍນຳໃຊ້ເຄື່ອງກົນຈັກ ແລະ ເຕັກໂນໂລຍີ: ການສົ່ງເສີມການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ ຈະຊ່ວຍ

ໃຫ້ຊາວກະສິກອນຂະໜາດນ້ອຍສາມາດເຂົ້າເຖິງເຄື່ອງຈັກທີ່ທັນສະໄໝໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ; ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີໃນຂະແໜງກະສິກຳ ການພັດທະນາແອັບພລິເຄຊັນມືຖືທີ່ໃຫ້ຂໍ້ມູນແບບທັນເວລາກ່ຽວກັບສະພາບອາກາດ, ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ລາຄາຕະຫຼາດ,ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີຂໍ້ມູນທີ່ສຳຄັນໃນການຕັດສິນໃຈທີ່ຖືກຕ້ອງແລະປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ.

- ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສຶກສາ: ໂຄງການຝຶກອົບຮົມທີ່ອອກແບບໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບເງື່ອນໄຂຂອງສະພາບພູມສັນຖານ ຈະຊ່ວຍເສີມຂະຫຍາຍຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດຂອງຊາວກະສິກອນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາດນຳແນວທາງການເຮັດກະສິກຳທີ່ຄຸ້ມຄ່າ ໄປໃຊ້ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ການຝຶກອົບຮົມຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ແບບໝູນວຽນກ່ຽວກັບນຳໃຊ້ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາເຄື່ອງຈັກກະສິກຳຈະຊ່ວຍໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ ໄດ້ຢ່າງປອດໄພ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ, ຫຼຸດຜ່ອນເວລາໃນການຢຸດເຮັດວຽກ, ແລະ ເພີ່ມຜົນຜະລິດ.
- ການເຮັດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ: ການສຸມໃສ່ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ຈະນຳໄປສູ່ການນຳເອົາແນວທາງການປະຕິບັດກະສິກຳແບບຍືນຍົງຫຼາຍຂຶ້ນ; ເຊິ່ງອາດຈະລວມເຖິງວິທີການຊົນລະປະທານທີ່ມີປະສິດທິພາບ, ການນຳໃຊ້ຝຸ່ນທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ຍຸດທະສາດການຈັດການສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານເຊິ່ງລ້ວນແຕ່ມີສ່ວນຊ່ວຍໃນການຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມໃນໄລຍະຍາວ.

(2) ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

- ການປັບປຸງຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງຊາວກະສິກອນ: ການນຳແນວທາງການຜະລິດກະສິກຳທີ່ຄຸ້ມຄ່າຕົ້ນທຶນ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຄາດວ່າຈະຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຜະລິດເຂົ້າໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ; ສົ່ງຜົນໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີກຳໄລເພີ່ມຂຶ້ນ. ຕົ້ນທຶນການຜະລິດຫຼຸດລົງຍັງຊ່ວຍໃຫ້ລາຄາເຂົ້າຕະຫຼາດຕ່ຳລົງ,ເຮັດໃຫ້ຜູ້ບໍລິໂພກສາມາດເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ, ຜົນກຳໄລທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີລາຍຮັບທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ຍົກລະດັບຊີວິດ ການເປັນຢູ່ທາງດ້ານເສດຖະກິດໂດຍລວມຂອງຄົວເຮືອນກະສິກຳ. ການພັດທະນາວິທີການເຮັດກະສິກຳ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍແຮງງານຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າການຜະລິດເຂົ້າເພີ່ມຂຶ້ນຕື່ມອີກ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນຳໄປສູ່ຜົນຮັບດ້ານເສດຖະກິດທີ່ດີຂຶ້ນສຳລັບຊາວກະສິກອນ. ນອກຈາກນີ້, ແຮງຈູງໃຈດ້ານການເງິນ ແລະ ເງິນອຸດໜູນສຳລັບບ້ານທີ່ມີຜົນງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດີເດັ່ນ ຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມ ແລະ ກະຕຸ້ນການເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ຄວາມມີປະສິດທິພາບໃນການຫຼຸດຕົ້ນທຶນອີກດ້ວຍ.
- ການເສີມສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ: ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຜົນຜະລິດເຂົ້າທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນຈາກການປັບປຸງວິທີການເຮັດກະສິກຳ ແລະ ການໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານໃນລາວ; ເຮັດໃຫ້ມີປະລິມານເຂົ້າທີ່ໝັ້ນຄົງ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນເຊິ່ງເປັນອາຫານຫຼັກຂອງປະຊາກອນໃນປະເທດ.
- ການພັດທະນາຊຸມຊົນນະບົດ ແລະ ໂອກາດໃນການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ: ໂຄງການສຸມໃສ່ສົ່ງເສີມກຸ່ມນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ ຮ່ວມກັນ ແລະ ໂຄງການໃຫ້ເຊົ່າເຄື່ອງຈັກກະສິກຳ ຈະຊ່ວຍກະຕຸ້ນກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດໃນເຂດຊົນນະບົດ. ສ້າງໂອກາດໃນການຈ້າງງານ ແລະ ການເປັນຜູ້ປະກອບການ ຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ການພັດທະນາຊົນນະບົດໂດຍລວມ. ນອກຈາກນີ້ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງກົນຈັກ, ການປັບປຸງວິທີການເຮັດກະສິກຳອາດສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃໝ່ໃນດ້ານການໃນຂະແໜງກົນຈັກ, ການບຳລຸງ

ຮັກສາ ແລະ ການບໍລິການສົ່ງເສີມກະສິກຳ. ຜົນຜະລິດ ແລະ ຜົນກຳໄລທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກການເຮັດກະສິກຳສາມາດກະຕຸ້ນເສດຖະກິດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ນຳໄປສູ່ການພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຢ່າງກວ້າງຂວາງ.

- ການພັດທະນາຊຸມຊົນແລະອົງການຈັດຕັ້ງ: ການສ້າງຕັ້ງແລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງກຸ່ມໃຊ້ເຄື່ອງຈັກຮ່ວມກັນແລະໂຄງການໃຫ້ເຊົ່າເຄື່ອງຈັກກະສິກຳຈະສົ່ງເສີມການຮ່ວມມືພາຍໃນຊຸມຊົນແລະການແບ່ງປັນຊັບພະຍາກອນ. ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນກະສິກຳທ້ອງຖິ່ນ. ສິ່ງຈູງໃຈສຳລັບບ້ານ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດຈະກະຕຸ້ນການແຂ່ງຂັນໃນທາງສ້າງສັນ. ແລະ ສົ່ງເສີມການພັດທະນາຂະແໜງກະສິກຳຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງ
- ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງຂອງຕະຫຼາດ: ການເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນຈະຊ່ວຍຄ້ຳປະກັນດ້ານສະບຽງອາຫານໂດຍການຮັບປະກັນວ່າມີການສະໜອງເຂົ້າທີ່ໝັ້ນຄົງ ແລະ ລາຄາເໝາະສົມ. ການເຊື່ອມໂຍງຕະຫຼາດທີ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ທັນເວລາຈະຊ່ວຍໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານລາຄາ. ເຊິ່ງເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ທັງຜູ້ຜະລິດ ແລະ ຜູ້ບໍລິໂພກ.

6.4 ແຜນດຳເນີນງານ 4: ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ

6.4.1 ຄວາມເປັນມາ

ຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າໂດຍສະເພາະໃນແງ່ອັດຕາການສີ ແລະ ຜົນຜະລິດເຂົ້າທີ່ເມັດບໍ່ຫັກທັງໝົດ, ມີຜົນກະທົບຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຕໍ່ມູນຄ່າຕະຫຼາດ ແລະ ທ່າແຮງໃນການສົ່ງອອກ. ປັດຈຸບັນ, ອັດຕາການສີເຂົ້າຂອງລາວແມ່ນ 50-55%, ເຊິ່ງຕໍ່າກວ່າປະເທດເພື່ອນບ້ານເຊັ່ນ: ຫວຽດນາມ ແລະ ໄທ ທີ່ມີອັດຕາການສີ 65-70%. ເຊັ່ນດຽວກັນ, ຜົນຜະລິດເຂົ້າທີ່ເມັດບໍ່ຫັກ ນີ້ແມ່ນຕົວແປຫຼັກໃນການກຳນົດລາຄາ,ໃນລາວແມ່ນຕໍ່າກວ່າ 45-50% ເມື່ອທຽບກັບ 55-60% ໃນຫວຽດນາມ ແລະ ໄທ.

ຄວາມບົກຜ່ອງດ້ານຄຸນນະພາບເຫຼົ່ານີ້ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນ ເກີດມາຈາກການນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າພື້ນເມືອງທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດເຂົ້າເຕັມເມັດ (ເມັດເຂົ້າທີ່ບໍ່ຫັກ) ແລະ ອັດຕາການສີຕໍ່າ, ການຕາກເຂົ້າທີ່ບໍ່ເໝາະສົມເຮັດໃຫ້ເຂົ້າແຕກໃນເວລາການສີ ແລະ ສະພາບການເກັບມ້ຽນບໍ່ຖືກຕ້ອງ ເຮັດໃຫ້ຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າເສື່ອມລົງ.

ຂັ້ນຕອນຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ລວມມີການເກັບກ່ຽວ, ການຕາກເຂົ້າ, ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການຂົນສົ່ງ. ຂັ້ນຕອນການເກັບກ່ຽວມີຄວາມສຳຄັນແມ່ນໃນການຮັກສາຄຸນນະພາບເຂົ້າ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍ. ແນວໃດກໍດີ, ການປະຕິບັດໃນປະຈຸບັນຂອງປະເທດລາວ, ເຊັ່ນການຕາກເຂົ້າ ແລະ ການເກັບຮັກສາເຂົ້າທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ, ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ, ເຊີ່ງຄາດວ່າຈະຢູ່ທີ່ 10-20% ຂອງຜົນຜະລິດລວມ. ການສູນເສຍດັ່ງກ່າວບໍ່ພຽງແຕ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນເທົ່ານັ້ນ, ຫາກຍັງມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ເກີດບັນຫາຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງດ້ານການຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງດ້ານເສດຖະກິດ.

ເພື່ອຍົກສູງຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນຂອງເຂົ້າລາວທັງຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ຈຳເປັນຕ້ອງແກ້ໄຂກັບບັນຫາຄຸນນະພາບ ແລະ ການຈັດການຫລັງການເກັບກ່ຽວ. ລັດຖະບານຮ່ວມກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ້ອງໃຊ້ມາດຕະການຮອບດ້ານໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບເຂົ້າ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ. ບັນດາຄວາມພະຍາຍາມເຫຼົ່ານີ້ຈະບໍ່ພຽງແຕ່ສ້າງຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ຊາວກະສິກອນໂດຍການເພີ່ມລາຍຮັບຂອງເຂົາເຈົ້າເທົ່ານັ້ນ, ຫາກຍັງຊ່ວຍເພີ່ມທະວີການຄ້ຳປະກັນສະບຽງອາຫານແຫ່ງຊາດ ແລະ ພັດທະນາເສດຖະກິດ.

ນອກຈາກນີ້, ການແຊກແຊງເຫຼົ່ານີ້ຈະເສີມສ້າງຄວາມສົມບູນຂອງໂຄງການອື່ນໆພາຍໃຕ້ແຜນດຳເນີນງານທີ່ຜ່ານມາເຊັ່ນ: ສົ່ງເສີມການຄວບຄຸ້ມຕົ້ນທຶນການຜະລິດໃຫ້ມີປະສິດຕິພາບ (PAP 3) ແລະ ການພັດທະນາຂົງເຂດພິເສດສຳລັບການຜະລິດເຂົ້າເພື່ອສົ່ງອອກ (PAP 2) ໂດຍຮັບປະກັນວ່າການເພີ່ມປະລິມານການຜະລິດ ແລະ ການສົ່ງອອກຈະມາພ້ອມກັບຄຸນນະພາບທີ່ສູງ ແລະ ການສູນເສຍທີ່ໜ້ອຍທີ່ສຸດ.

6.4.2 ພາບລວມ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ

ໂຄງການດັ່ງກ່າວມີຈຸດປະສົງເພື່ອຍົກສູງຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າຂອງລາວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວດ້ວຍຫຼາຍຮູບການ. ຍຸດທະສາດຫຼັກປະກອບດ້ວຍການສົ່ງເສີມການປູກແນວພັນເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ, ການປັບປຸງວິທີການຕາກແຫ້ງ ແລະ ການເກັບຮັກສາ, ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າຂອງລາວ.

ໂຄງການດັ່ງກ່າວຈະສຸມໃສ່ການພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ແນວພັນເຂົ້າທີ່ປັບປຸງໃໝ່ເຊິ່ງມີອັດຕາການສີເຂົ້າ ແລະ ຜົນຜະລິດເຂົ້າເຕັມເມັດທີ່ສູງຂຶ້ນ, ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບເຕັກນິກການຕາກແຫ້ງ ແລະ ການເກັບຮັກສາທີ່ຖືກຕ້ອງ, ແລະ ການສ້າງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຫຼັງການເກັບກ່ຽວທີ່ທັນສະໄໝ. ໂຄງການດັ່ງກ່າວຍັງຈະສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ແລະ ລະບົບການຢັ້ງຢືນ ເພື່ອຮັບປະກັນເຂົ້າຂອງລາວໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດສາກົນ; ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍການສົ່ງອອກທີ່ລະບຸໄວ້ໃນ PAP 2.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການນີ້ຢ່າງປະສົບຜົນສຳເລັດຄາດວ່າຈະນຳເອົາຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງ. ໃນນັ້ນລວມເຖິງການເພີ່ມການຜະລິດເຂົ້າ, ການປັບປຸງຄຸນນະພາບເຂົ້າ, ການຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ, ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດຂອງເຂົ້າລາວໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ບັນດາໝາກຜົນດັ່ງກ່າວຈະເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ, ເພີ່ມທະວີຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ, ເພີ່ມລາຍຮັບຈາກການສົ່ງອອກໃຫ້ກັບປະເທດ.

ໂຄງການດັ່ງກ່າວຍັງຈະສົ່ງເສີມກະສິກຳແບບຍືນຍົງ ແລະ ປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ. ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງໃນໄລຍະຍາວຂອງຂະແໜງເຂົ້າໃນລາວ ພ້ອມທັງສະໜັບສະໜູນເປົ້າໝາຍຂອງ PAP 1 ໂດຍການຊ່ວຍໃຫ້ກຸ່ມຊາວກະສິກອນສາມາດຜະລິດ ແລະ ຈຳໜ່າຍເຂົ້າຄຸນນະພາບສູງເຊິ່ງຈະຊ່ວຍເພີ່ມອຳນາດໃນການຕໍ່ລອງ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກຳໄລຂອງພວກເຂົາ.

ເປົ້າໝາຍຂອງແຜນດຳເນີນງານມີດັ່ງນີ້:

① ເພີ່ມອັດຕາການສີເຂົ້າຂອງລາວໃຫ້ໄດ້ 60-65%.

② ເພີ່ມຜົນຜະລິດເຂົ້າເຕັມເມັດໃຫ້ໄດ້ 50-55%
③ ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວໃຫ້ຕ່ຳກວ່າ 5%
④ ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນຂອງເຂົ້າລາວດ້ານຄຸນນະພາບໃນຕະຫຼາດສາກົນ

6.4.3 ກິດຈະກຳບູລິມະສິດ

(1) ສົ່ງເສີມການລວມກຸ່ມ/ສະຫະກອນ ຊາວກະສິກອນປູກເຂົ້າ ແລະ ໂຮງສີ

ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ ※ ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ຕ້ອງການ (2027-2030): $ 50,000
ທິດທາງພື້ນຖານ • ເປົ້າໝາຍ: ເລືອກເອົາ 10 ກຸ່ມ/ສະມາຄົມ ສຳລັບປີ 2027-2030 • ປະສົມຜົນສຳເລັດການຜະລິດເຂົ້າຄຸນນະພາບສູງ ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວທີ່ດີ ໂດຍ ສົ່ງເສີມການຮ່ວມມື ລະຫວ່າງຊາວນາ ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າ ③ ເຮັດສັນຍາກະສິກຳຮ່ວມກັນລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນ (ກຸ່ມຫຼືສະຫະກອນ) ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າ (**2026-2030)** • ສ້າງສັນຍາສິນເຊື່ອເພື່ອສະໜອງແນວພັນເຂົ້າ ແລະ ປຸ໋ຍທີ່ມີຄຸນນະພາບ • ໂຮງສີຈະສະໜອງແນວພັນເຂົ້າ ແລະ ຝຸ່ນໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນດ້ວຍສິນເຊື່ອ ເພື່ອແລກປ່ຽນກັບເຂົ້າເປືອກທີ່ມີຄຸນນະພາບ • ໂຮງສີເຂົ້າພັດທະນາຄຸນນະພາບມາດຕະຖານ ແລະ ຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນໃນການເຮັດໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານ. • ຊາວກະສິກອນປູກເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບດີ ແລະ ນຳໃຊ້ການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວຕາມມາດຕະຖານ. ② ການສ້າງແຮງຈູງໃຈໃຫ້ເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບເຂົ້າ (**2027-2030)** • ການແຂ່ງຂັນ ແລະ ລາງວັນ - ຈັດການແຂ່ງຂັນ 1 ຄັ້ງຕໍ່ປີເພື່ອຊຸກຍູ້ການຜະລິດເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງໂດຍຜ່ານການຮ່ວມມືທີ່ດີ - ຄັດເລືອກ 2-3 ສະມາຄົມຕໍ່ປີ (ລວມທັງຫມົດ 10 ສະມາຄົມໃນລະຫວ່າງ 2027-2030). • ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານນະໂຍບາຍ ແລະ ທາງດ້ານການເງິນ - ແຮງຈູງໃຈດ້ານພາສີ ເຊັ່ນ: ການຍົກເວັ້ນ ຫຼື ການຫຼຸດພາສີນຳເຂົ້າວັດຖຸດິບ ແລະ ອຸປະກອນ ເຊັ່ນ: ເຄື່ອງອົບແຫ້ງ, ອາຄານເກັບຮັກສາ ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າ. - ການສະໜອງເງິນກູ້ດອກເບ້ຍຕ່ຳ, ໄລຍະຍາວ, ສຳລັບການສະໜອງເຄື່ອງອົບແຫ້ງ, ເກັບຮັກສາ ແລະ ໂຮງສີ ເພື່ອຮອງຮັບການຜະລິດເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບດີ ແລະ ເພີ່ມປະສິດທິພາບການສີເຂົ້າ.
ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ ※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ: ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ

DAEC ກົມສົ່ງເສີມ ກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ	• ການຄັດເລືອກສະມາຄົມທີ່ມີຜົນງານດີເດັ່ນເພື່ອເປັນໜ່ວຍງານທົດລອງຂອງໂຄງການນີ້ • ກຳນົດມາດຖານໃຫ້ສິດຜົນປະໂຫຍດຢ່າງຈະແຈ້ງ, ປະຕິບັດຂະບວນການຈັດສັນຢ່າງໂປ່ງໃສ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນກະທົບຂອງສິດທິປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ສະໜອງໃຫ້.
PAFO/DAFO ພະແນກ ກປ/ ຫ້ອງການ ກປ	• ຮ່າງສັນຍາທີ່ຍຸດຕິທຳ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍແກ່ຊາວກະສິກອນ • ຊ່ວຍເຫຼືອສະມາຄົມໃນການກະກຽມເອກະສານຕ່າງໆເພື່ອສະໝັກເຂົ້າຮ່ວມການແຂ່ງຂັນຄັດເລືອກ
Investment Promotion Department (IPD)	• ຜົນປະໂຫຍດດ້ານພາສີ: ການຍົກເວັ້ນຫຼືການຫຼຸດພາສີສຳລັບກຸ່ມຊາວກະສິກອນ (ຫຼືສະຫະກອນ) ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າ ທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນສະມາຄົມທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ. • ການຍົກເວັ້ນພາສີນຳເຂົ້າ: ການຍົກເວັ້ນ ຫຼື ຫຼຸດພາສີນຳເຂົ້າວັດຖຸດິບ, ເຄື່ອງຈັກ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້ເຂົ້າໃນການສີເຂົ້າ, ການອົບແຫ້ງ, ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການຫຸ້ມຫໍ່.
Lao SME Fundກອງທຶນ ວິສາຫະກິດ ຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ ສປປ ລາວ	ສະໜອງເງິນກູ້ດອກເບ້ຍຕ່ຳ, ໄລຍະຍາວໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ (ຫຼືສະຫະກອນ) ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າທີ່ເຂົ້າຮ່ວມໃນສະມາຄົມທີ່ໄດ້ຮັບການຄັດເລືອກ
ສະມາຄົມ	ເຮັດສັນຍາກະສິກຳຮ່ວມກັນລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນ ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າ

(2) **ການປັບປຸງວິທີການອົບແຫ້ງ, ການເກັບຮັກສາ ແລະ ການສີ**

<table>
<tr><td colspan="2">ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ
※ ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ຕ້ອງການ (2026-2030): $ 1,300,000</td></tr>
<tr><td colspan="2">① ການພັດທະນາໂຄງສ້າງພື້ນຖານ (2026-2030)
• ກໍ່ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງສະຖານທີ່ຕາກແຫ້ງ ແລະ ເກັບຮັກສາເຂົ້າຢູ່ໃນຈຸດຍຸດທະສາດ ໂດຍໃຫ້ໝັ້ນໃຈວ່າມີຄວາມສາມາດບັນຈຸທີ່ພຽງພໍ ແລະ ສາມາດເຂົ້າເຖິງງ່າຍສຳລັບຊາວກະສິກອນ
- ການຮ່ວມລົງທຶນໃນການກໍ່ສ້າງ: ລັດຖະບານ, ໂຮງສີເຂົ້າ, ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ຫຼື ສະຫະກອນ, ນັກລົງທຶນອື່ນໆ (ແຕ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈະຢູ່ພາຍໃຕ້ສະມາຄົມທີ່ປະກອບດ້ວຍກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ຫຼື ສະຫະກອນ ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າ)
- ເງິນກູ້ໃນກໍລະນີຟື້ນຟູ ແລະ ປັບປຸງກິດຈະການ: ສະໜອງເງິນກູ້ດອກເບ້ຍຕ່ຳ, ໄລຍະຍາວ
② ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການນຳເອົາເຕັກໂນໂລຊີມາໃຊ້ (2026-2030)
• ຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ, ພໍ່ຄ້າເຂົ້າ ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າ ກ່ຽວກັບເຕັກນິກການອົບແຫ້ງ ແລະ ການເກັບຮັກສາທີ່ຖືກຕ້ອງ. ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍ ແລະ ຮັກສາຄຸນນະພາບເຂົ້າ ພ້ອມກິດຈະກຳເພີ່ມຂີດຄວາມສາມາດ
• ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຍີການອົບແຫ້ງ ແລະ ການເກັບຮັກສາທີ່ປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ເຊັ່ນເຄື່ອງອົບແຫ້ງພະລັງງານແສງຕາເວັນ, ຖົງເກັບແບບສູນອາກາດ ແລະ ຖັງເກັບຮັກສາ (silos) ເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍ
③ ການຄວບຄຸມ ແລະ ຕິດຕາມກວດກາຄຸນນະພາບ (2026–2030)
• ສ້າງກົນໄກການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ ແລະ ລະບົບການຕິດຕາມເພື່ອຮັບປະກັນວ່າເຂົ້າໄດ້ຮັບການຕາກແຫ້ງຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະ ເກັບຮັກສາຢ່າງເໝາະສົມຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ.</td></tr>
<tr><td colspan="2">ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ
※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ: ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ</td></tr>
<tr><td>DAEC
ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ</td><td>• ນຳພາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຝຶກອົບຮົມ ປະສານງານການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ
• ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການສົ່ງເສີມສ້າງຄວາມເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງຕະຫຼາດ ແລະໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານນະໂຍບາຍ</td></tr>
<tr><td>DOA
ກົມປູກຝັງ</td><td>ຮ່ວມມືກັບ DAEC ໃນການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ
ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຕິດຕາມການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ</td></tr>
<tr><td>NAFRI
ສກປພ</td><td>ເຮັດການຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ວິທີການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ
ໃຫ້ຄວາມຊ່ຽວຊານດ້ານວິຊາການ ແລະ ສະໜັບສະໜູນໂຄງການພັດທະນາຄວາມສາມາດ</td></tr>
<tr><td>Lao SME Fund ກອງທຶນວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ, ສປປ ລາວ</td><td>ຈັດຫາແຫຼ່ງເງິນທຶນທີ່ເຂົ້າເຖິງໄດ້ ແລະ ມີຕົ້ນທຶນຕ່ຳໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນຜູ້ປູກເຂົ້າ. (ກຸ່ມ ຫຼື ສະຫະກອນ) ແລະ ໂຮງງານປຸງແຕ່ງ (ໂຮງສີເຂົ້າ) ເພື່ອສະໜັບສະໜູນ ການລົງທຶນໃນການພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດ</td></tr>
</table>

ໂຮງສີ	• ການຮ່ວມລົງທຶນໃນການກໍ່ສ້າງບ່ອນອົບແຫ້ງ ແລະ ເກັບຮັກສາເຂົ້າ ຮ່ວມກັບລັດຖະບານ, ຊາວນາ (ກຸ່ມ ຫຼື ສະຫະກອນ) ແລະ ນັກລົງທຶນອື່ນໆ. • ສະໜອງວິທີແກ້ໄຂດ້ານເຕັກໂນໂລຊີໃຫ້ແກ່ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ຫຼື ສະຫະກອນ. ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄວບຄຸມແລະການຕິດຕາມຄຸນນະພາບ
ກຸ່ມຊາວກະສິກຳ ຫຼື ສະຫະກອນ	• ການລົງທຶນຮ່ວມກັນໃນການກໍ່ສ້າງສາງອົບແຫ້ງ ແລະ ເກັບຮັກສາເຂົ້າ ກັບລັດຖະບານ, ໂຮງສີເຂົ້າ ແລະ ນັກລົງທຶນ. • ສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງບ່ອນອົບແຫ້ງ ແລະ ບ່ອນເກັບມ້ຽນເຂົ້າ. ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຊາວກະສິກອນ ແລະ ສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຮ່ວມກັນເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບ

(3) ການພັດທະນາ ແລະ ການບັງຄັບໃຊ້ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ແລະ ລະບົບການຢັ້ງຢືນ

ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ ※ ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ຕ້ອງການ(2026–2030): ປະມານ $200,000
① ສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຢັ້ງຢືນແຫ່ງຊາດລາວ (**2026)** • ສະມາຊິກ: ຮອງລັດຖະມົນຕີກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ (MAF), ກົມປູກຝັງ (DOA), ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳແລະ ສະຫະກອນ (DAEC), ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ,ປ່າໄມ້ ແລະພັດທະນາຊົນນະບົດ (NAFRI), ກົມການຄ້າພາຍໃນ (THPD), ຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ (PAFOs). • ພາລະບົດບາດຕົ້ນຕໍ ຂອງຄະນະ: ກຳນົດບັນຫາສຳຄັນກ່ຽວກັບມາດຕະຖານຄຸນນະພາບເຂົ້າ ແລະ ລະບົບການຢັ້ງຢືນ. (ເບິ່ງພາລະບົດບາດຂອງຄະນະກຳມະການຂ້າງລຸ່ມນີ້.) ② ການພັດທະນາແລະປັບມາດຕະຖານຄຸນນະພາບເຂົ້າແຫ່ງຊາດໃຫ້ສອດຄ່ອງກັນ (**2026-2027)** • ອີງໃສ່ແນວທາງການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດໃນລະດັບສາກົນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ກວມເອົາບັນຫາຕ່າງໆເຊັ່ນ: ຄຸນນະພາບການສີເຂົ້າ, ອັດຕາເຂົ້າເຕັມເມັດ, ຄວາມຊຸ່ມຊື້ນ ແລະ ອັດຕາສິ່ງເຈືອປົນ ③ ການສ້າງຕັ້ງລະບົບການຢັ້ງຢືນ (2027-2028) • ສ້າງລະບົບການຢັ້ງຢືນເຂົ້າທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ ແລະ ໂປ່ງໃສ. ລວມທັງການຢັ້ງຢືນຫ້ອງທົດລອງ ແລະ ການກວດກາ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມບຸກຄະລາກອນດ້ານການຢັ້ງຢືນ ④ ການປູກຈິດສຳນຶກ ແລະ ສົ່ງເສີມໂຄຊະນາ (2026-2030) • ດຳເນີນການໂຄສະນາປູກຈິດສຳນຶກໃຫ້ກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນຂອງມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ແລະລະບົບການຢັ້ງຢືນ. ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ເຂົ້າທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນໄປໃຊ້ໃນຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ
⑤ ການບັງຄັບໃຊ້ ແລ ະການຕິດຕາມກວດສອບ (2028-2030) • ບັງຄັບໃຫ້ປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດການຢັ້ງຢືນໂດຍຜ່ານການກວດສອບ ແລະ ຕິດຕາມຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ແລະ ດຳເນີນການແກ້ໄຂໃນກໍລະນີທີ່ບໍ່ປະຕິບັດຕາມ ຕົວຢ່າງ: ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຕິດສະຫຼາກແບບບັງຄັບຊີ້ບອກລະດັບຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າ (ດີເລີດ, ດີ, ປານກາງ) ສຳລັບເຂົ້າທີ່ໃສ່ຢີ່ຫໍ້ຫຸ້ມຫໍ່ໃນຕະຫຼາດຂາຍຍ່ອຍຕາມມາດຕະຖານຄຸນນະພາບເຂົ້າແຫ່ງຊາດ.

ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ ※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ: ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະ ພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ	
ຄະນະກຳມະການຢັ້ງຢືນແຫ່ງຊາດລາວ	• ພັດທະນາມາດຖານດ້ານຄຸນນະພາບ ແລະ ລະບົບການຢັ້ງຢືນ, ປະສານງານໂຄສະນາອົບຮົມ ແລະ ກວດກາສອບການບັງຄັບໃຊ້ ແລະ ການຕິດຕາມຜົນ • ສະໜອງການຢັ້ງຢືນຫ້ອງປະຕິບັດການກວດສອບ ແລະ ທົດລອງ ແລະ ສະໜອງການກວດກາລະບົບການຢັ້ງຢືນ.
DOA/DAEC ກົມປູກຝັງ/ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ	ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນພາກປະຕິບັດ ແລະ ການບໍລິຫານແກ່ຄະນະກຳມະການ ການຢັ້ງຢືນແຫ່ງຊາດລາວ
ໂຮງສີ	ເຂົ້າຮ່ວມການພັດທະນາ ແລະ ການປະຕິບັດມາດຕະຖານຄຸນນະພາບແລະການຢັ້ງຢືນ; ແລະ ປະຕິບັດຕາມຂໍ້ກຳນົດການຢັ້ງຢືນ
ກຸ່ມຊາວກະສິກຳ ຫຼື ສະຫະກອນ	ສົ່ງເສີມການຮັບຮອງເອົາເຂົ້າທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນມາໃຊ້ໃນບັນດາສະມາຊິກ. ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ ແລະ ການກວດສອບ

(4) ການພັດທະນາ ແລະ ແຈກຢາຍແນວພັນເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ

ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ ※ ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ຕ້ອງການ (2026-2030): $300,000
① ການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການພັດທະນາ (2026-2030) • ການດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າເພື່ອພັດທະນາ ແລະ ຄັດເລືອກແນວພັນເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງທີ່ເໝາະສົມກັບເຂດນິເວດວິທະຍາຕ່າງໆໃນລາວໂດຍເນັ້ນໃສ່ຜົນຜະລິດ ເຂົ້າ ແລະ ອັດຕາເຂົ້າເຕັມເມັດທີ່ສູງຄວາມຕ້ານທານຂອງພະຍາດ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວກັບສະພາບອາກາດ ② ການຂະຫຍາຍພັນ ແລະ ການແຈກຢາຍເມັດພັນ (2027-2030) • ສ້າງລະບົບຂະຫຍາຍພັນ ແລະ ຈຳໜ່າຍເມັດພັນ ເພື່ອໃຫ້ຊາວກະສິກອນສາມາດເຂົ້າເຖິງແນວພັນທີ່ມີຄຸນະພາບສູງໃນລາຄາທີ່ສົມເຫດສົມຜົນ. ③ ການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ແລະ ສົ່ງເສີມກະສິກຳ (2027-2030 • ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສົ່ງເສີມກະສິກຳໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບການປູກເຂົ້າແນວພັນໃໝ່, ລວມທັງແນວທາງການຜະລິດກະສິກຳທີ່ເໝາະສົມ, ການຈັດການສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດ, ລວມທັງການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ④ ແຮງຈູງໃຈ ແລະ ການສົ່ງເສີມ (**2028-2030)** • ສະໜອງສິ່ງຈູງໃຈໃຫ້ຊາວກະສິກອນໃນການຮັບເອົາແນວພັນເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງມາໃຊ້, ເຊັ່ນ: ການອຸດໜູນແນວພັນ, ຝຸ່ນ ແລະ ຢາປາບສັດຕູພືດ. • ໃຫ້ສິດທິພິເສດດ້ານແຮງຈູງໃຈແກ່ສະມາຄົມຫຼືກຸ່ມຊາວກະສິກອນ (ຫຼືສະຫະກອນ) ແລະ ໂຮງສີເຂົ້າທີ່ໄດ້

ຮັບການຄັດເລືອກ. • ຈັດຕັ້ງການໂຄສະນາປູກຈິດສຳນຶກໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນເຂົ້າໃຈເຖິງຜົນປະໂຫຍດຂອງແນວພັນເຂົ້າເຫຼົ່ານີ້.	
ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ ※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ: ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະ ພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ	
NAFRI ສກປພ	ເປັນຜູ້ນຳໃນວຽກງານການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ ປະສານງານດ້ານການຂະຫຍາຍພັນ ແລະ ການແຈກຢາຍແນວພັນ ລວມທັງໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການແກ່ຊາວກະສິກອນ
DAEC ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ສະຫະກອນ	ຮ່ວມມືກັບສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊົນນະບົດ(NAFRI) ໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາ. ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ບໍລິການສົ່ງເສີມກະສິກຳໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ແລະ ປະຕິບັດດ້ານແຮງຈູງໃຈ/ສິດທິພິເສດຂອງໂຄງການ
PAFO/DAFO ພະແນກ ກປ/ ຫ້ອງການ ກປ	ສະຫນັບສະຫນູນການວາງແຜນ ແລະ ການຍື່ນຄຳຮ້ອງສະຫມັກສຳລັບຂໍຮັບແຮງຈູງໃຈ/ສິດທິພິເສດໃຂອງຊາວກະສິກອນ
ກຸ່ມຜະລິດເມັດພັນ/ບໍລິສັດ	ເຂົ້າຮ່ວມໃນການຂະຫຍາຍພັນ ແລະ ການແຈກຢາຍເມັດພັນ. ກວດສອບຄຸນນະພາບຂອງເມັດພັນ ແລະ ສົ່ງເສີມແນວພັນເຂົ້າໃໝ່ໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ
ກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ຫຼື ສະຫະກອນ	ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການແຈກຢາຍແນວພັນໃຫ້ຊາວກະສິກອນ. ສະຫນອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ການສະຫນັບສະຫນູນແລະສົ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຮ່ວມກັນເພື່ອພັດທະນາຄຸນນະພາບ

6.4.4 ຄວາມຄາດຫວັງ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຈະໄດ້ຮັບ

(1) ດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ

- ການປັບປຸງຄຸນນະພາບເຂົ້າ: ການພັດທະນາ ແລະ ການນຳເອົາແນວພັນເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງມາໃຊ້ ຮ່ວມກັບການປັບປຸງຂະບວນການອົບແຫ້ງ ແລະ ການເກັບຮັກສາ ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ຄຸນນະພາບເຂົ້າຂອງລາວໂດຍລວມດີຂຶ້ນ; ເຊິ່ງຖືກສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນໂດຍຜ່ານອັດຕາການສີເຂົ້າ ແລະ ປະລິມານເຂົ້າເຕັມເມັດທີ່ສູງຂຶ້ນ. ເຮັດໃຫ້ເຂົ້າຂອງລາວມີຄວາມສາມາດແຂ່ງຂັນໄດ້ທັງຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ການສ້າງມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ແລະ ລະບົບການຢັ້ງຢືນຈະຊ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າລາວສາມາດຕອບສະໜອງຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການທີ່ເຂັ້ມງວດຂອງຕະຫຼາດສົ່ງອອກຢ່າງໝັ້ນໃຈ.
- ການຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວ: ການນຳໃຊ້ເຕັກນິກການອົບແຫ້ງ ແລະ ການເກັບຮັກສາທີ່ເໝາະສົມ ຮ່ວມກັບການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີຫຼັງການເກັບກ່ຽວທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນ, ຈະຊ່ວຍຫຼຸດການສູນເສຍໃນຂະບວນການຫຼັງການເກັບກ່ຽວໄດ້ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວບໍ່ພຽງແຕ່ຈະເພີ່ມປະລິມານເຂົ້າທີ່ສາມາດນຳອອກສູ່ຕະຫຼາດໄດ້ເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງຮັກສາຄຸນນະພາບເຂົ້າໄວ້ໄດ້ ສົ່ງຜົນໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ສົ່ງເສີມຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານຄໍ້າປະກັນສະບຽງອາຫານອີກດ້ວຍ.
- ການເພີ່ມປະສິດທິພາບ ແລະ ສະມັດຕະພາບຂອງການຜະລິດ: ການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີຫຼັງການເກັບກ່ຽວທີ່ທັນສະໄໝ ຄຽງຄູ່ກັບການເສີມຂະຫຍາຍຂີດຄວາມສາມາດໃນການຈັດການຫຼັງການເກັບກ່ຽວ ຈະຊ່ວຍເພີ່ມປະສິດທິພາບ ແລະ ຜົນຜະລິດໃນຕ່ອງໂສ້ມູນຄ່າເຂົ້າ. ເຮັດໃຫ້ສາມາດຫຼຸດຕົ້ນທຶນ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຕ້ອງການແຮງງານ ແລະ ເພີ່ມປະລິມານຜົນຜະລິດ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍເພີ່ມທະວີ

ຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນໂດຍລວມຂອງຂະແໜງການຜະລິດເຂົ້າຂອງລາວ.

(2) ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

- ລາຍຮັບຊາວກະສິກອນເພີ່ມຂຶ້ນ: ການປັບປຸງຄຸນນະພາບເຂົ້າ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍຫຼັງການເກັບກ່ຽວຈະເຮັດໃຫ້ຊາວກະສິກອນສາມາດຂາຍຜົນຜະລິດໄດ້ໃນລາຄາທີ່ສູງຂຶ້ນ;ສິ່ງຜົນໃຫ້ມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ຄຸນນະພາບຊີວິດທີ່ດີຂຶ້ນ. ການນໍາເອົາແນວພັນເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ ແລະ ແນວທາງການປູກທີ່ມີປະສິດທິພາບມາໃຊ້ ຍິ່ງຊ່ວຍເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການສ້າງກໍາໄລຕື່ມອີກ.
- ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດທີ່ດີຂຶ້ນ: ການຜະລິດເຂົ້າທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງໄດ້ມາດຕະຖານສາກົນຈະເປີດໂອກາດໃໝ່ໃຫ້ແກ່ການສົ່ງອອກເຂົ້າຂອງລາວ. ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນຕະຫຼາດທີ່ນິຍົມເຊິ່ງຈະຊ່ວຍກະຈາຍຊ່ອງທາງການຕະຫຼາດ. ຫຼຸດຜ່ອນການເພິ່ງພາອາໄສຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ເພີ່ມລາຍຮັບຈາກການສົ່ງອອກໃຫ້ກັບປະເທດ.

6.5.ແຜນດຳເນີນງານ 5: ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃນການປັບຕົວຕໍ່ສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການກະຈາຍຄວາມສ່ຽງ

6.5.1 ຄວາມເປັນມາ

ປະເທດລາວກຳລັງປະເຊີນກັບຜົນກະທົບທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ເຊິ່ງເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ອັນໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ຂະແໜງກະສິກຳ ໂດຍສະເພາະການຜະລິດເຂົ້າ ຂອງປະເທດເຮົາໄດ້ອາໄສການປູກເຂົ້າໃນລະດູຝົນເຮັດໃຫ້ປະເທດມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ສະພາບດິນຟ້າອາກາດທີ່ບໍ່ແນ່ນອນເຊັ່ນ: ໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ຍາວນານ ແລະ ໄພນ້ຳຖ້ວມທີ່ຮ້າຍແຮງ. ເຫດການຮ້າຍແຮງເຫຼົ່ານີ້ເຮັດໃຫ້ເກີດການສູນເສຍຜົນຜະລິດ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວມີຜົນກະທົບໂດຍກົງຕໍ່ຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ສະຖຽນລະພາບດ້ານເສດຖະກິດຂອງຊຸມຊົນຊົນນະບົດ.

ອຸນຫະພູມທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ປະລິມານຝົນຕົກທີ່ຜິດປົກກະຕິຍັງສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ແກ່ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດ. ເຊິ່ງເພີ່ມຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຜົນຜະລິດຂອງພືດ. ການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ຮັບປະກັນຜົນຜະລິດກະສິກຳໃນໄລຍະຍາວຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການພັດທະນາຍຸດທະສາດທີ່ສຸມໃສ່ການເສີມສ້າງຄວາມສາມາດໃນການຮັບມືຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ໃນນັ້ນລວມເຖິງການພັດທະນາແນວພັນເຂົ້າທີ່ທົນທານຕໍ່ສະພາບດິນຟ້າອາກາດ. ການເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການຈັດການນ້ຳ ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໃຊ້ວິທີການກະສິກຳທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງ.

6.5.2 ພາບລວມ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ

ແຜນດຳເນີນງານນີ້ຈະເນັ້ນໃສ່ຍຸດທະສາດຮອບດ້ານ ເພື່ອປັບຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ພ້ອມທັງຮັກສາສະມັດຕະພາບທາງກະສິກຳ ແລະ ຊຸກຍູ້ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ໂດຍຮັບປະກັນໃຫ້ແຜນການດັ່ງກ່າວສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານສາກົນ.

ໂຄງການດັ່ງກ່າວມີເປົ້າໝາຍໃນການປ່ຽນແປງຮູບແບບການຜະລິດເຂົ້າໃນສປປ ລາວໂດຍວິທີການຫຼາຍຮູບແບບ. ສ່ວນອົງປະກອບທີໜຶ່ງແມ່ນການພັດທະນາ ແລະ ການຮັບຮອງເອົາແນວພັນເຂົ້າທີ່ທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດມານຳໃຊ້ໃນວົງກວ້າງ; ເຊິ່ງສາມາດທົນຕໍ່ສິ່ງທ້າທາຍຈາກໄພແຫ້ງແລ້ງ, ອຸນຫະພູມສູງ ແລະ ສັດຕູພືດ. ສິ່ງນີ້ຈະບັນລຸໄດ້ໂດຍຜ່ານການຄົ້ນຄ້ວາຂັ້ນສູງ ແລະ ໂຄງການການປັບປຸງພັນຮ່ວມກັບການຄັດເລືອກແນວພັນ, ທີ່ມີຊາວກະສິກອນເຂົ້າຮ່ວມໃນຂະບວນການຕັດສິນໃຈ. ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າແນວພັນເຂົ້າທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງເຫຼົ່ານີ້ພ້ອມໃຊ້ງານ, ລະບົບການສະໜອງແນວພັນທີ່ເຂັ້ມແຂງຈະໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ. ໂດຍມີໂຄງການຝຶກອົບຮົມສຳລັບຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບເຕັກນິກການປູກຝັງທີ່ເໝາະສົມ.

ການພັດທະນາຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການເອື້ອຍອີງໃສ່ການປູກເຂົ້າແບບ ເຊີງດ່ຽວ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມຢືດຢຸ່ນໂດຍລວມຂອງຂະແໜງກະສິກຳ. ການນຳເອົາພືດທີ່ທົນທານຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງມາປູກຄຽງຄູ່ກັບການປູກເຂົ້າຈະສາມາດເພີ່ມແຫຼ່ງລາຍຮັບຂອງຊາວກະສິກອນໄດ້ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ. ການໃຫ້ຊາວ

ກະສິກອນເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນດິນຟ້າອາກາດທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດຕັດສິນໃຈໄດ້ຢ່າງມີຂໍ້ມູນ ແລະ ປັບປ່ຽນວິທີການປູກຝັງຂອງເຂົາເຈົ້າຢ່າງມີປະສິດທິພາບ. ນອກນີ້, ການລົງທຶນດ້ານຍຸດທະສາດໃນພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ມີຄວາມທົນທານລວມທັງລະບົບຄວບຄຸມໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ການປັບປຸງຖະໜົນຈະຊ່ວຍປົກປັກຮັກສາຊັບສິນທາງກະສິກຳ ແລະ ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດເຖິງແມ່ນວ່າຈະຢູ່ໃນສະພາບທີ່ຫຍຸ້ງຍາກ.

ເປົ້າໝາຍຂອງແຜນດຳເນີນງານມີດັ່ງນີ້:

① ເສີມຂະຫຍາຍຄວາມສາມາດໃນການຮັບມືກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ: ພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມແນວພັນເຂົ້າ ແລະ ວິທີການກະສິກຳທີ່ສາມາດປັບຕົວຕໍ່ສະພາບອາກາດທີ່ຮ້າຍແຮງ ເພື່ອຮັບປະກັນຜົນຜະລິດທີ່ໝັ້ນຄົງ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້.

② ຂະຫຍາຍການຜະລິດທາງກະສິກຳ: ສົ່ງເສີມການປູກພືດທີ່ຫຼາກຫຼາຍຊະນິດພັນທີ່ປັບຕົວຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງໄດ້. ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ເພີ່ມລາຍຮັບໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນ.

③ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການຄຸ້ມຄອງໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ: ສົ່ງເສີມແນວທາງການຈັດການໂດຍຊຸມຊົນເພື່ອສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນແບບຍືນຍົງ.

④ ສະໜັບສະໜູນການປະຕິບັດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ: ສົ່ງເສີມການປະຕິບັດກະສິກຳທີ່ເປັນມິດກັບສິ່ງແວດລ້ອມ. ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບນິເວດ ແລະ ຮັບປະກັນຄວາມຍືນຍົງຂອງກະສິກຳໃນໄລຍະຍາວຂອງລາວ

6.5.3 ກິດຈະກຳບູລິມະສິດ

(1) ພັດທະນາ ແລະ ແຈກຢາຍແນວພັນເຂົ້າທີ່ເໝາະສົມກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ

ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ ※ ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ຕ້ອງການ (2026-2030): **$700,000**
① ການປັບປຸງແນວພັນ ແລະ ຜົນຜະລິດເຂົ້າ (2026-2030) • ພັດທະນາແນວພັນທີ່ໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ: ສຸມໃສ່ພັດທະນາແນວພັນເຂົ້າໃໝ່ທີ່ມີທ່າແຮງໃຫ້ຜົນຜະລິດສູງ. ໂດຍສະເພາະພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ຫຼາກຫຼາຍເຊັ່ນ: ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ສັດຕູພືດ. • ເພີ່ມຄຸນນະພາບຂອງເມັດເຂົ້າ: ປັບປຸງລັກສະນະຄຸນນະພາບຂອງເມັດເຂົ້າໃຫ້ແທດເໝາະກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດສາກົນເຊັ່ນ: ຄຸນນະພາບການຫຸງທີ່ດີ, ກິ່ນຫອມ ແລະ ລັກສະນະທີ່ຮູບຮ່າງງາມ. • ພັດທະນາແນວພັນທີ່ປັບຕົວຕໍ່ຜົນກະທົບຕ່າງໆ: ພັດທະນາແນວພັນເຂົ້າທີ່ສາມາດທົນຕໍ່ຄວາມການກະທົບຈາກສິ່ງທີ່ມີຊີວິດ ແລະ ບໍ່ມີຊີວິດ ເຊັ່ນ: ພະຍາດ, ສັດຕູພືດ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນ້ຳຖ້ວມ ເຊິ່ງເປັນສິ່ງທ້າທາຍທີ່ພົບເຫັນຕະຫຼອດໃນ ສປປ ລາວ.

- ການກະຈາຍຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງແນວພັນເຂົ້າ: ພັດທະນາແນວພັນເຂົ້າໃຫ້ຫຼາກຫຼາຍຂຶ້ນເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງບັນດາກຸ່ມຕະຫຼາດທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.
- ເພີ່ມປະສິດທິພາບຂອງການຈັດການພືດ: ພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ແນວທາງການປະຕິບັດທາງດ້ານກະສິກຳທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງເຊັ່ນ: ການການຈັດການຝຸ່ນ, ການຈັດການນ້ຳ, ແລະ ການຄວບຄຸມສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດ ເພື່ອເພີ່ມປະສິດທິພາບການຜະລິດ

④ ການສົ່ງເສີມການຄັດເລືອກແນວພັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ(**PVS**) ແລະ ການເຮັດກະສິກຳແບບທັນສະໄໝ ເພື່ອຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດ (**CSA**) ຜ່ານໂຮງຮຽນຊາວນາ (2026-2030)

- ສ້າງຕັ້ງໂຮງຮຽນຊາວນາ (NAFRI ຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແລະ ສະຫວັນນະເຂດ-ພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍ) ໄລຍະຕໍ່ໄປຈະຂະຫຍາຍໄປແຂວງຈຳປາສັກ ແລະ ຄຳມ່ວນ)
  - ການຄັດເລືອກຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ: ຄັດເລືອກຊາວກະສິກອນທີ່ມີຄວາມກະຕືລືລົ້ນ ແລະ ເຕັມໃຈທີ່ຈະຮຽນຮູ້ ແລະ ແບ່ງປັນຄວາມຮູ້ກັບຄົນອື່ນໃນຊຸມຊົນຂອງເຂົາເຈົ້າ.
  - ການຝຶກອົບຮົມວິທະຍາກອນ: ຝຶກອົບຮົມພະນັກງານສົ່ງເສີມກະສິກຳໃນພື້ນທີ່ ຫຼື ຊາວກະສິກອນທີ່ມີປະສົບການໃຫ້ເປັນວິທະຍາກອນປະຈຳໂຮງຮຽນຊາວນາ. ວິທະຍາກອນເຫຼົ່ານີ້ຄວນມີຄວາມເຂົ້າໃຈດີກ່ຽວກັບການຄັດເລືອກແນວພັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (**PVS**) ແລະ ການເຮັດກະສິກຳແບບທັນສະໄໝ ເພື່ອຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດ (**CSA**) ແລະ ຫຼັກການການຮຽນຮູ້ແບບຜູ້ໃຫຍ່.
- ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການຄັດເລືອກແນວພັນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ (PVS)
  - ການທົດສອບແນວພັນເຂົ້າ: ດຳເນີນການທົດສອບແນວພັນເຂົ້າໃນຟາມໂດຍໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທີ່ຫຼາກຫຼາຍ. ລວມທັງແນວພັນເຂົ້າທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ແນວພັນເຂົ້າທີ່ໄດ້ຮັບການປັບປຸງ
  - ການປະເມີນຜົນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ: ຊາວກະສິກອນມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂະບວນການປະເມີນຜົນ. ໂດຍໃຫ້ພວກເຂົາສັງເກດແລະປະເມີນປະສິດທິພາບຂອງແນວພັນທີ່ແຕກຕ່າງກັນຕາມເງື່ອນໄຂຂອງຕົນເອງ (ຜົນຜະລິດ, ລົດຊາດ, ຄວາມທົນທານຕໍ່ສັດຕູພືດ, ແລະ ອື່ນໆ).
  - ການຄັດເລືອກ ແລະ ການນຳໄປໃຊ້: ສົ່ງເສີມການສົນທະນາລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນເພື່ອຄັດເລືອກແນວພັນທີ່ເໝາະສົມທີ່ສຸດສຳລັບສະພາບທ້ອງຖິ່ນຂອງເຂົາເຈົ້າ ແລະ ສົ່ງເສີມການນຳໄປໃຊ້ໃນຊຸມຊົນ.
- ການປະສົມປະສານເອົາແນວທາງການກະສິກຳທີ່ສະຫຼາດເພື່ອຮັບມືກັບສະພາບອາກາດ (CSA)
  - ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບ CSA: ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສາທິດການປະຕິບັດການເຮັດກະສິກຳ CSA ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຜະລິດເຂົ້າເຊັ່ນ: ເຕັກນິກການໃຊ້ນ້ຳທີ່ປະຢັດ, ການກະສິກຳອະນຸລັກ, ການຈັດການສັດຕູພືດແບບປະສົມປະສານ ແລະ ການນຳໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າທີ່ທົນທານຕໍ່ສະພາບດິນຟ້າອາກາດ.
  - ການຮຽນຮູ້ຜ່ານການປະຕິບັດ: ການຊຸກຍູ້ໃຫ້ຊາວກະສິກອນທົດລອງນຳໃຊ້ແນວທາງການປະຕິບັດ CSA ໃນພື້ນທີ່ຂອງຕົນໂດຍມີຄຳແນະນຳ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນຈາກວິທະຍາກອນ
  - ການປັບຕົວ ແລະ ການປັບປຸງ: ສົ່ງເສີມການສົນທະນາລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນເພື່ອແລກປ່ຽນປະສົບການ. ກຳນົດບັນຫາທີ່ພົບ ແລະ ປັບແນວທາງວິທີການ CSA ໃຫ້ເໝາະສົມກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ສະພາບເງື່ອນໄຂທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ.

<table>
<tr><td colspan="2">• ການແບ່ງປັນຄວາມຮູ້ ແລະ ຂະຫຍາຍຜົນ

- ການແລກປ່ຽນລະຫວ່າງຊຸມຊົນ: ຈັດກິດຈະກຳໄປຢ້ຽມຢາມໂຮງຮຽນຊາວກະສິກອນ ຫຼື ສວນສາທິດທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນຜົນປະໂຫຍດຂອງວິທີການ PVS ແລະ CSA
- ການຖ່າຍທອດຈາກຊາວກະສິກອນໄປຫາຊາວກະສິກອນ: ສົ່ງເສີມໃຫ້ຊາວກະສິກອນທີ່ໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການກັບຊາວກະສິກອນອື່ນໆໃນຊຸມຊົນຂອງເຂົາເຈົ້າ.
- ການເຊື່ອມໂຍງກັບການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ການສົ່ງເສີມ: ເສີມຂະຫຍາຍການເຊື່ອມໂຍງຢ່າງເຂັ້ມແຂງລະຫວ່າງໂຮງຮຽນຊາວນາ, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ, ແລະ ໜ່ວຍງານສົ່ງເສີມ ເພື່ອໃຫ້ຊາວກະສິກອນເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີຫຼ້າສຸດ.</td></tr>
<tr><td colspan="2">ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ
※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ: ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ</td></tr>
<tr><td>MAF</td><td>• ຈັດສັນງົບປະມານ ແລະ ສະໜັບສະໜູນດ້ານນະໂຍບາຍ
• ປະສານຮ່ວມມືກັບຄູ່ຮ່ວມງານສາກົນ</td></tr>
<tr><td>NAFRI/
ສກປພ</td><td>• ເປັນຫຼັກໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ພັດທະນາແນວພັນເຂົ້າໃໝ່
• ວາງແຜນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວກະສິກອນໃນການພັດທະນາແນວພັນໂດຍການຮ່ວມມືກັບຫ້ອງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແຂວງ (PAFOs)
• ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນການຈັດຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ບັນດາພະນັກງານສົ່ງເສີມກະສິກຳໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊາວກະສິກອນທີ່ມີປະສົບການ
• ຮ່ວມມືກັບສະຖາບັນຄົ້ນຄ້ວາສາກົນ ແລະນຳໃຊ້ເຕັກນິກຂັ້ນສູງເຊັ່ນ CRISPR</td></tr>
<tr><td>DAEC</td><td>ເປັນຜູ້ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ອຳນວຍຄວາມສະດວກຫຼັກໃນການຊ່ວຍເຫຼືອຊາວກະສິກອນໃນການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ພັດທະນາແລ້ວໄປໃຊ້; ເສີມຂະຫຍາຍການເຊື່ອມໂຍງດ້ານການຕະຫຼາດ ແລະ ຊຸກຍູ້ການຜະລິດເຂົ້າແບບຍືນຍົງ ແລະ ມີກຳໄລໃນ ສປປ ລາວ</td></tr>
<tr><td>DOA</td><td>ເປັນຕົວເລັ່ງການປ່ຽນແປງ. ໂດຍການຂັບເຄື່ອນການຄົ້ນຄ້ວາ ແລະ ພັດທະນາ ໃຫ້ການການສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ ອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງຊັບພະຍາກອນ ແລະ ຕະຫຼາດ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບ ເພື່ອຍົກສູງຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນຂອງຂະແໜງການຜະລິດເຂົ້າໃນ ສປປ ລາວ.</td></tr>
<tr><td>PAFO/DAFO</td><td>• ຄັດເລືອກໂຮງຮຽນຊາວນາໃນພື້ນທີ່ທີ່ເໝາະສົມເພື່ອດຳເນີນກິດຈະກຳ PVS ແລະ CSA.
• ພະນັກງານເຂົ້າຮ່ວມໂຄງການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບ PVS ແລະ CSA.
• ເປັນຜູ້ອຳນວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ສະໜັບສະໜູນຫຼັກໃນການຊ່ວຍເຫຼືອຊາວກະສິກອນໄດ້ເອົາເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ເຕັກນິກທີ່ທີ່ພັດທະນາແລ້ວໄປໃຊ້.</td></tr>
</table>

(2) **ການສ້າງຕັ້ງລະບົບຄວາມພ້ອມຮັບມືກັບຄວາມສ່ຽງຈາກໄພພິບັດທາງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ**

ລາຍລະອຽດຂອງກິດຈະກຳ ※ ຄາດຄະເນງົບປະມານທີ່ຕ້ອງການ (2026-2030): $1,600,000
① ພັດທະນາ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນດິນຟ້າອາກາດທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ທັນເວລາໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ (2026-2030) • ຄອບຄຸມການພະຍາກອນຕາມລະດູການລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າສຳລັບເຫດການດິນຟ້າອາກາດຮ້າຍແຮງ, ການລະບາດຂອງສັດຕູພືດ, ແລະ ພະຍາດ ລວມທັງຂໍ້ແນະນຳກ່ຽວກັບແນວທາງການກະສິກຳທີ່ສະຫຼາດເພື່ອຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ. ② ເພີ່ມການລົງທຶນໃນພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ມີຄວາມທົນທານຕໍ່ດິນຟ້າອາກາດ (2027-2028) • ລວມທັງໂຄງສ້າງການຄວບຄຸມນໍ້າຖ້ວມລະບົບການເກັບກ່ຽວນໍ້າຝົນ ແລະ ການປັບປຸງເສັ້ນທາງ ເພື່ອປົກປ້ອງຊັບສິນກະສິກຳ ແລະ ຮັບປະກັນການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດໃນຊ່ວງເຫດການສະພາບອາກາດຮ້າຍແຮງ. • ໂຄງການທົດລອງຢູ່ໃນແຂວງສະຫວັນນະເຂດ (ສ້າງຕັ້ງໃນໂຄງການທົດລອງຢູ່ ແຜນດຳເນີນງານ 1 ແລະ ແຜນດຳເນີນງານ 2) ③ ສຶກສາການນຳເອົາປະກັນໄພເຂົ້າມາໃຊ້ແລະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທົດລອງ • ການສຳຫຼວດ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າ (2026-2028) - ລາຍການສຳຫຼວດ: ຄວາມເຕັມໃຈຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມ / ຄວາມເຕັມໃຈຂອງຊາວກະສິກອນທີ່ຈະຈ່າຍຄ່າປະກັນໄພ / ການສູນເສຍຜົນຜະລິດໃນກໍລະນີໄພພິບັດທີ່ຄາດວ່າຈະເກີດຂຶ້ນ/ ການຈ່າຍເງິນປະກັນໄພທີ່ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບໃນກໍລະນີໄພພິບັດ / ຄວາມເປັນໄປໄດ້ໃນການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກລັດຖະບານສຳລັບເບ້ຍປະກັນໄພບາງສ່ວນຂອງຊາວກະສິກອນ / ຄວາມເຕັມໃຈຂອງບໍລິສັດປະກັນໄພໃນການເຂົ້າຮ່ວມ / ຄວາມເປັນໄປໄດ້ຂອງການປະກັນໄພຄືນ. - ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າກໍລະນີການປະຕິບັດນະໂຍບາຍປະກັນໄພພືດຢູ່ຕ່າງປະເທດ - ສ້າງລະບຽບການ ແລະ ແນວທາງທີ່ຄອບຄຸມເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ມີປະສິດທິພາບຂອງໂຄງການປະກັນໄພພືດ. • ການພັດທະນາຮູບແບບເບື້ອງຕົ້ນຂອງປະກັນໄພເຂົ້າຈາກໄພພິບັດ (2027-2028) - ການກຳນົດຄ່າປະກັນໄພຂອງຊາວກະສິກອນ ແລະ ຈຳນວນເງິນທີ່ລັດຖະບານຈະສະໜັບສະໜູນ (ຕົວຢ່າງ: 30-50% ຂອງຄ່າປະກັນໄພ) - ການກຳນົດບໍລິສັດປະກັນໄພ ແລະ ອົງການກອນປະກັນໄພ - ການສ້າງມາດຕະຖານການຈ່າຍເງິນປະກັນໄພໃນກໍລະນີຜົນຜະລິດເຂົ້າຖືກສູນເສຍທີ່ເກີດຈາກສະພາບອາກາດທີ່ຮ້າຍແຮງເຊັ່ນໄພແຫ້ງແລ້ງ, ໄພນໍ້າຖ້ວມ, ອຸນຫະພູມສູງ, ແລະ ອື່ນໆ. • ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທົດລອງເມື່ອຄາດວ່າຜົນກະທົບທາງດ້ານນະໂຍບາຍຈະເປັນໄປໃນດ້ານບວກ (2029-2030) - ເພີ່ມການຮັບຮູ້ຂອງຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຂອງປະກັນໄພໂດຍຜ່ານການໂຄສະນາ ແລະ ປະຊາສຳພັນ - ການຝຶກອົບຮົມຜູ້ປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍຈາກປະກັນໄພເພື່ອໃຫ້ສາມາດປະເມີນຂອບເຂດຂອງການເສຍຫາຍຜົນຜະລິດທີ່ເກີດຈາກສະພາບອາກາດທີ່ບໍ່ດີໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມມາດຕະຖານໄພພິບັດ.

ບົດບາດຂອງຜູ້ທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຄງການ ※ເບິ່ງເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ: ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍ ແລະພາລະບົດບາດສະໜັບສະໜູນ	
DMH	• ສ້າງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນດິນຟ້າອາກາດ: ການສ້າງການຄາດຄະເນສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ລະບົບການເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດອື່ນໆ ທີ່ສຳຄັນຕໍ່ຊາວກະສິກອນ • ເຮັດວຽກຢ່າງໃກ້ຊິດກັບກົມປູກຝັງ (DOA) ແລະ ກົມສົ່ງເສີມກະສິກຳແລະສະຫະກອນ (DAEC) ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຂໍ້ມູນສະພາບດິນຟ້າອາກາດຖືກສື່ສານ ແລະ ນຳໃຊ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບຈາກຊາວກະສິກອນ.
DAEC	• ຝຶກອົບຮົມຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບ ການເຮັດກະສິກຳທີ່ສະຫຼາດເພື່ອຮັບມືກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ: DAEC ສາມາດພັດທະນາ ແລະ ຈັດໂຄງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ກັບຊາວກະສິກອນກ່ຽວການກະສິກຳທີ່ສະຫຼາດເພື່ອຮັບມືກັບສະພາບດິນຟາອາກາດ. ຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ສ້າງຄວາມທົນທານ. • ໃຫ້ຄວາມຮູ້ແກ່ຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບການປະກັນໄພເຂົ້າຈາກໄພພິບັດ: DAEC ສາມາດມີບົດບາດສຳຄັນໃນການເພີ່ມຄວາມຮັບຮູ້ແກ່ຊາວກະສິກອນກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດຂອງການປະກັນໄພເຂົ້າຈາກໄພພິບັດ ແລະ ວິທີການເຂົ້າຮ່ວມໃນໂຄງການ.
DOA	• ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນສະພາບດິນຟ້າອາກາດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ: ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບກົມອຸຕຸນິຍົມວິທະຍາ (DMH) ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ຂໍ້ມູນສະພາບອາກາດຈະຖືກສື່ສານຢ່າງມີປະສິດທິພາບແກ່ຊາວກະສິກອນໂດຍຜ່ານການບໍລິການເຜີຍແຜ່ ແລະຊ່ອງທາງອື່ນໆ. • ສົ່ງເສີມວິທີການກະເສດທີ່ສະຫຼາດເພື່ອຮັບມືກັບສະພາບດິນຟ້າອາກາດ: ປະສົມປະສານວິທີການກະສິກຳທັນສະໄໝ ເພື່ອຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດເຂົ້າໃນໂຄງການສົ່ງເສີມກະສິກຳ, ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນແກ່ຊາວກະສິກອນ. • ຊີ້ນຳໂຄງການທົດລອງການປະກັນໄພເຂົ້າຈາກໄພພິບັດ: ນຳພາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການທົດລອງການປະກັນໄພເຂົ້າຈາກໄພພິບັດ. ປະສານງານກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ ແລະ ໝັ້ນໃຈໃນປະສິດທິພາບຂອງໂຄງການ.
NAFRI	• ພັດທະນາວິທີການກະສິກຳແບບທັນສະໄໝ ເພື່ອຮັບມືກັບການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດ: ດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າເພື່ອກຳນົດ ແລະ ພັດທະນາວິທີການກະສິກຳທີ່ທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດ, ເຊັ່ນ: ການພັດທະນາແນວພັນພືດທີ່ທົນທານຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງ ຫຼື ເຕັກນິກການໃຊ້ນ້ຳແບບປະຢັດ. • ປັບປຸງການພັດທະນາເມັດພັນ/ແນວພັນພືດ: ສືບຕໍ່ພັດທະນາເມັດພັນ/ແນວພັນພືດ ໂດຍສຸມໃສ່ການພັດທະນາສາຍພັນທີ່ບໍ່ພຽງແຕ່ໃຫ້ຜະລິດຕະພັນສູງ, ແຕ່ຍັງທົນທານຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດແລະສັດຕູພືດ. • ດຳເນີນການຄົ້ນຄ້ວາກ່ຽວກັບການປະກັນໄພເຂົ້າໄພຈາກພິບັດ: ມີສ່ວນຮ່ວມໃນໄລຍະການສຳຫຼວດ ແລະ ການຄົ້ນຄວ້າຂອງໂຄງການປະກັນໄພເຂົ້າຈາກໄພພິບັດ. ໂດຍການໃຫ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນຜະລິດພືດ, ຜົນກະທົບຈາກສະາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ແນວທາງການປະຕິບັດຂອງຊາວກະສິກອນ.
THPD	• ສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດສຳລັບຜະລິດຕະພັນທີ່ທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດ: ຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດສຳລັບພືດ ແລະ ຜະລິດຕະພັນທີ່ທົນທານຕໍ່ສະພາບອາກາດດ້ວຍການສົ່ງເສີມຄຸນຄ່າ ແລະ ສ້າງແຮງຈູງໃຈດ້ານເສດຖະກິດສຳລັບການກະສິກຳແບບຍືນຍົງ. • ຝຶກອົບຮົມຜູ້ປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍ: ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດປະເມີນຄວາມເສຍຫາຍຈາກເຫດການດິນຟ້າອາກາດໄດ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ, ຍຸຕິທຳ ແລະ ໂປ່ງໃສໃນຂະບວນການຮຽກຮ້ອງຄ່າຊົດເຊີຍ.

ບໍລິສັດ ປະກັນໄພ	• ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາຕົວແບບປະກັນໄພ: ບໍລິສັດປະກັນໄພສາມາດໃຫ້ຄວາມຊ່ຽວຊານໃນການອອກແບບຜະລິດຕະພັນປະກັນໄພ; ການປະເມີນຄວາມສ່ຽງແລະການຄິດໄລ່ຄ່າປະກັນໄພ. • ໃຫ້ບໍລິການປະກັນໄພເຂົ້າຈາກໄພພິບັດ: ເມື່ອພັດທະນາຕົວແບບສໍາເລັດແລ້ວ ບໍລິສັດປະກັນໄພສາມາດສະເໜີປະກັນໄພເຂົ້າຈາກໄພພິບັດໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນ ເພື່ອໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງທາງດ້ານການເງິນຕໍ່ກັບການສູນເສຍທີ່ເກີດຈາກສະພາບອາກາດ.

6.5.4 ຄວາມຄາດຫວັງ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຈະໄດ້ຮັບ

(1) ດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ

- ເສີມສ້າງຄວາມທົນທານຕໍ່ດິນຟ້າອາກາດ: ພັດທະນາ ແລະ ສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ແນວພັນເຂົ້າ ແລະ ວິທີການປູກທີ່ມີຄວາມທົນຕໍ່ສະພາບອາກາດ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນຮັບມືກັບສິ່ງທ້າທາຍທີ່ເກີດຈາກການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດໄດ້ດີ, ເຊັ່ນໄພແຫ້ງແລ້ງ, ໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ອຸນຫະພູມທີ່ຮ້າຍແຮງ; ມັນຈະເຮັດໃຫ້ການຜະລິດມີຄວາມຫມັ້ນຄົງ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ເຖິງແມ່ນວ່າຢູ່ໃນສະພາບອາກາດທີ່ບໍ່ດີ.
- ການເພີ່ມສະມັດຕະພາບການຜະລິດກະສິກໍາ: ເນັ້ນໃສ່ການປັບປຸງວິທີການຈັດການພຶດຜົນ; ຊຸກຍູ້ເຕັກນິກກະສິກໍາແບບຍືນຍົງ ແລະ ນໍາໃຊ້ລະບົບກົນຈັກທີ່ເໝາະສົມ ຈະຊ່ວຍເພີ່ມປະສິດທິພາບການຜະລິດກະສິກໍາ; ສົ່ງຜົນໃຫ້ໄດ້ຜົນຜະລິດທີ່ສູງຂຶ້ນ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງເຂົ້າ ແລະ ພືດອື່ນໆດີຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂອກາດໃນການສ້າງລາຍຮັບທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສໍາລັບຊາວກະສິກອນ.

(2) ດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

- ລາຍໄດ້ຂອງຊາວກະສິກອນເພີ່ມຂຶ້ນ: ການລວມກັນຂອງຜົນຜະລິດທີ່ສູງຂຶ້ນ ການຫຼຸດຜ່ອນການສູນເສຍ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດທີ່ດີຂຶ້ນສົ່ງຜົນໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນ. ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ຍົກລະດັບຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງຊຸມຊົນຊົນນະບົດ.
- ການກະຈາຍແຫຼ່ງລາຍຮັບ: ການແນະນໍາພືດທີ່ທົນທານຕໍ່ໄພແຫ້ງແລ້ງຄຽງຄູ່ກັບການປູກເຂົ້າ ມັນຈະຊ່ວຍໃຫ້ຊາວກະສິກອນມີແຫຼ່ງລາຍຮັບທີ່ຫຼາກຫຼາຍ; ຫຼຸດຜ່ອນການເພິ່ງພາອາໄສການປູກພືດຊະນິດດຽວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກການເໜັງຕີງຂອງຕະຫຼາດ ແລະ ໄພພິບັດຈາກດິນຟ້າອາກາດ.
- ເສີມສ້າງຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ: ການຜະລິດທາງກະສິກໍາທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມໝັ້ນຄົງຫຼາຍຂຶ້ນ. ຈະຊ່ວຍຮັບປະກັນຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານ ທັງໃນລະດັບຄອບຄົວ ແລະ ລະດັບຊາດ. ໂດຍຮັບປະກັນວ່າປະຊາຊົນສາມາດເຂົ້າເຖິງອາຫານທີ່ພຽງພໍ, ປອດໄພ ແລະ ມີຄຸນຄ່າທາງໂພສະນາການ.
- ການເສີມຂະຫຍາຍຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ຊຸມຊົນ: ສົ່ງເສີມວິທີການຈັດການແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ສະໜອງການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນສະພາບອາກາດ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນມີທ່າແຮງໃນການບໍລິຫານຈັດການຊັບພະຍາກອນຂອງຕົນເອງ. ຊຸມຊົນທີ່ເຂັ້ມແຂງສາມາດເຮັດໃຫ້ການຕັດສິນໃຈດ້ານກະສິກໍາຢ່າງມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານສົ່ງເສີມການເພິ່ງພາຕົນເອງ ແລະ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.

- ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ: ເນັ້ນໃສ່ການປະຕິບັດກະສິກຳແບບຍືນຍົງ ແລະ ການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງທີ່ມີຄວາມທົນທານ. ຈະຊ່ວຍສົ່ງເສີມຄວາມຍືນຍົງໃນໄລຍະຍາວຂອງຂະແໜງກະສິກຳໃນ ສປປ ລາວ ເພື່ອໃຫ້ຄົນລຸ້ນຫຼັງສາມາດສືບຕໍ່ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຂອງປະເທດໄດ້.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

Castella, Jean-Christophe & Bouahom, Bounthanom & Keophoxay, A. & Douangsavanh, L. (2011). Managing the transition from farmers' groups to agricultural cooperatives in Lao PDR. 12th anniversary of NAFRI. 163-191.

Eric Mullis, (2020), Laos Rice Report Annual, LA2020-0001, Unites States Department of Agriculture, Foreign Agricultural Service (USDA), Global Agricultural Information Network (GAIN)

European Commission, (2023). Understanding the Rice Value Chain in Lao PDR: Defining the Way Forward for Rice Fortification.

Kawamura, K.D.; Asai, H.; Kobayashi, S.; Souvannasing, S.; Sinavong, P.; Inthavong, T. The Relationship between the Physical Quality of Rice and the Market Price: A Case Study in Savannakhet, Laos, Using a Bayesian Approach. Sustainability 2018, 10, 4151. https://doi.org/10.3390/su10114151

Khamphou Phouyyavong, (2016). Synthesis Report on Rice policy for Smallholder and Vulnerability in Lao PDR.

Khamphou Phouyyavong, Amphone Vongsouphanh, Simone Vongkhamho, Aloun Phonvisay & Somboun Vongphet (2022). Stakeholder Analysis of agricultural cooperative in Laos: Current status and ways forwards. K4D: Policy Dialogue Workshop. 29/3/2022

Ministry of Agriculture and Forestry (2015). Agriculture Development Strategy to 2025 and Vision to the year 2030

Ministry of Agriculture and Forestry (2022). Agricultural Statistic 2022.

Ministry of Agriculture and Forestry (2022). The 3rd Lao Agricultural Census 2019/20. Vientiane

WFP (World Food Programme), 2023, WFP Lao PDR Country Brief, September 2023.

World Bank, FAO and IRRI, 2012, Lao PDR: Rice Policy 2012 Report

World Bank. (2018). Laos Rice Strategy. World Bank, Washington, DC. © World Bank.

World Bank. 2018. "Commercialization of Rice and Vegetables Value Chains in Lao PDR: Status and Prospects."

World Bank (2020). Lao PDR Poverty Profile and Poverty Assessment 2020

World Bank. (2023). Laos Economic Monitor, August 2023: Boosting Productivity for Accelerated and Sustainable Growth. World Bank.

World Bank (2024). Lao PDR economic Monitor-Accelerating reforms for growth. Thematic Section: Education for growth and development.